

Evropa: zahtevna, a tudi skopa

DUŠAN UDOVIČ

Tako predsednik vlade Letta kot predsednik Evropske komisije Barroso sta vedela, da njun obisk Lampeduse ne bo šel mimo brez protestov. Kar sta videla, je bilo več kot dovolj za razumevanje obupnih razmer, s katerimi se že dolga leta spoprijemajo prebivalci tega revnega koščka zemlje sredi Mediterana. Za tisoče je postal rešilna bilka, za mnoge, žal, tudi grob. Migranti, a tudi prebivalci in upravitelji otoka so do kraja izčrpani od te preizkušnje, ki ji brez ustrezne pomoči države in Evrope ne morejo biti kos. Poročevalci so omenjali, da je bil predsednik evropske komisije šokiran, po vsem tem, kar je videl.

Človek si ne more kaj, da v takih okoliščinah ne bi pomislil, kako je Evropa s svojimi vrhovnimi institucijami zahtevna do držav, da izpolnjujejo proračunske standarde, da nadzorujejo javni dolg in klestijo izdatke, da skratka izpolnjujejo skupaj dogovorjene obveze. Prav. A je hkrati tudi na dlani, kako zna biti Evropa skopa in nepripravljena, kadar so potrebne skupne konkretne rešitve za žgoča vprašanja, kakršen je problem migrantov in političnih azilantov. V tem primeru je Italija kljub številnim opozorilom vrsto let ostala na cedilu. Dodatno si je problem zakuhala sama, po zaslugi desničarsko-ligaških zakonskih ukrepov, ki ne morejo še dalje ostati v veljavi.

Upati je, da bodo signali zadnjih dni znanilci drugačne politike, ki naj bo odraz spoznanja, da so pribežniki dejansko »evropski problem«.

LAMPEDUSA - Predsednika Evropske komisije in italijanske vlade včeraj obiskala otok

Barroso in Letta sprejeta s protesti

VAJONT
Predsednik
senata Grasso
v krajih tregedije

LONGARONE - Tragedije z odgovornostjo človeka naj se ne ponovijo, zato je potreben drugačen odnos do teritorija in njegovih prebivalcev. Ta ugotovitev je bila včeraj pogosto izrečena ob petdesetletnici tragedije v Vajontu. Preko dva tisočih žrtev se je v Rimu spomnil tudi predsednik republike Giorgio Napolitano, predsednik senata Piero Grasso pa je obiskal Longarone in druge kraje, ki jih je v noči na 9. oktober pred petdesetimi leti uničil smrtonosni val. Spominskih svečanosti so se udeležili tudi številni krajevni upravitelji, poleg njih pa predsednica dežele FJK Debora Serracchiani in predsednik dežele Veneto Luca Zaia.

Na 3. strani

TRST - Srhljivo odkritje pred Barcolano
Iz morja potegnili
avto s človeškim truplom

TRST - Nekaj dni pred nedeljsko regato Barcolana so sinoči v morju pred tržaškim nabrežjem našli na srhljivo odkritje. Iz vode so namreč potegnili avto znamke Honda Civic, v katerem je bilo človeško truplo. Po prvih ugotovitvah naj bi šlo za priletnega Tržačana, ki je bil izginil pred poldrugim letom, saj ga pogrešajo od aprila lani. Preiskovalci se nagibajo k razlagi, da je možki po vsej verjetnosti storil samomor.

Na 5. strani

RIM - Predsednik Evropske komisije Jose Manuel Barroso se je včeraj mudil na italijanskem otoku Lampedusa, kjer se je želel na lastne oči prepričati, kako se na tem otoku soočajo s pritiskom beguncev in posledicami tragedije, v kateri je prejšnji teden umrlo več kot tristo beguncev. Skupaj z italijanskim premierom Enricom Letto je naletel na neprijazen sprejem. Barroso je na letališču pričakala manjša skupina aktivistov in lokalnih prebivalcev, ki so žvižgali in kričali »Sramota!« in »Morilci!«. Proteste proti evropski migrantski politiki so napovedali tudi ribiči, ki velikokrat prisilijo migrantom na pomoč, a so siti stalnih novih prihodov tujcev na otok. Barroso je na Lampeduso prispel skupaj z evropsko komisarko za notranje zadeve Cecilia Malmström.

Na 11. strani

Občina Trst: storitve
neokrnjene, a dražje

Na 4. strani

Barcolana: ne Maxi,
ampak Mini Jena

Na 9. strani

Boris Kobal tokrat
kot Giorgio Gaber

Na 10. strani

Dežela bo vlagala
v mlade prostovoljce

Na 12. strani

DOBERDOB-ŠTARANCAN - Pri zadrugi Rogos so zaskrbljeni

Zaradi reza finančnih sredstev tvegajo zaprtje rezervatov

DOBERDOB - »Pas smo že zategovali v prejšnjih letih. Sredstva, ki smo jih prejeli doslej, so nam komaj zadoščala za delovanje. Drastičen rez deželnih prispevkov, ki nam preti z novim poslovnim letom, pa bi pomenil dokončen udarec: sprejemna centra bi bili prisiljeni zapreti, o tem ni dvoma.« Predsednica Aila Quadracci je zelo zaskrbljena nad prihodnostjo zadrugi Rogos, to je ustanove, ki je po večletnem vodenju sprejemnega centra Gradina in naravnega rezervata Doberdobskega in Prelonskega jezera lani prevzela še upravljanje sprejemnega centra Otok Cona in rezervata pri izlivu Soče. Obema rezervatoma, pravi Quadracci, preti zaprtje, uslužbencem za druge Rogos pa izguba delovnega mesta.

MARINIGH
confezioni

Trg Cavour, 25
34074 - Tržič
Tel in Fax 0481 791066
pred cono namenjeno pešcem,
tik ob večnadstropnem
parkirišču

UPLINJEVALNIK
Kje bo
plinski
terminal?

TRST - Italijanska vlada še nima jasnega ali vsaj uradnega stališča glede gradnje uplinjevalnika v Žavljah. Vlada bi morala v kratkem odločiti, ali izdati družbi Gas Natural dovoljenje za gradnjo uplinjevalnika, ali pa ga nasprotno zavrniti. To naj bi se zgodilo 18. oktobra, ko se bo iztekla 6-mesečna zamrznitev okoljskega dovoljenja, ki jo je bil odredil bivši italijanski minister za okolje Corrado Clini. To pa se po vsej verjetnosti ne bo zgodilo.

Na 4. strani

INTERVJU - Poslanka v avstrijskem parlamentu Angelika Mlinar

»Slovenci v Avstriji za 21. stoletje potrebujemo demokratično javnopravno skupno zastopstvo«

LJUBLJANA - Novoizvoljena poslanka v avstrijskem parlamentu Angelika Mlinar je v pogovoru za STA spregovorila o politiki stranke Neos, na listi katere je bila kot prva koroška Slovenka izvoljena v parlament na Dunaju. Glede položaja koroških Slovencev je izpostavila, da bi manjšina potrebovala javnopravno skupno zastopstvo.

Kaj je botrovalo temu, da ste se začeli ukvarjati s politiko?

Zelo zgodaj sem se že ukvarjala s politiko. Koroški Slovenci in Slovenke smo zelo spolitizirani, tako da sem bila že v mladih letih politično aktivna. Prvi politični kontekst je bil, ko sem bila aktivna v katoliški mladini. To se čudno sliši, a pri nas je pravzaprav vse, kar počneš, do določene mere politično. Nato sem bila predsednica Mlade Enotne liste, po študiju pa asistentka evropskega poslanca iz vrst Liberalnega foruma.

Koroški Slovenci smo imeli prek Enotne liste povezavo z Liberalnim forumom, ker je bil Karel Smolle takrat poslanec in sem bila v Evropskem parlamentu. To je bila prelomnica, ki mi je zasebno in poklicno spremenila pot, ker sem na podlagi tega potem tudi delala za Evropsko komisijo v Sloveniji v okviru širitve EU. Leta 2009 sem postala predsednica Liberalnega foruma. In zdaj sem imela možnost, da sem rehabilitirala stranko in jo znova spravila v državni zbor.

Nastopili ste na listi Neosa, nove politične stranke v Avstriji. Kakšen je njen temeljni program?

Program v bistvu temelji na liberalnem ozadju, tako družbeno liberalno kot tudi ekonomsko liberalno, to je osnovna usmeritev. V predvolilnem boju pa smo se osredotočili na dve glavni točki, reformo izobraževanja in pokojninsko reformo.

Po parlamentarnih volitvah se zdi, da bo v Avstriji na oblasti ostala velika koalicija, kancerski položaj pa bo ostal v rokah Wernerja Faymanna. Boste sodelovali pri pogovorih o sestavi vlade? S katerimi strankami bi Neos lahko šel v morebitno koalicijo?

Prvi predpogovori potekajo, tudi mi pa izhajamo iz tega, da bomo dobili veliko koalicijo. Pogovarjamo se lahko s socialdemokrati, konservativci in Zelenimi, s svobodnjaki se koalicijsko ne moremo pogovarjati. Tudi Team Stronach je problematičen. Z njimi se niti FPÖ noče pogovarjati. Morebitna koalicija z eno veliko stranko, svobodnjaki in nami se ne izide.

Čemu se boste kot poslanka in pripadnica koroških Slovencev posvetili v parlamentu?

Na prvem srečanju poslanske skupine si bomo razdelili teme. Moje teme so bolj ali manj evropska politika, zunanja politika, politika manjšin in morada še kultura.

Kako bi ocenili razmere znotraj manjšine? Kaj menite o njeni organiziranosti ta trenutek?

Aktivno sem bila vključena v politiko koroških Slovencev kot generalna tajnica Narodnega sveta koroških Slovencev med letoma 2009-2010, jaz temu rečem v temnem času avstrijske Koroške. To je bilo politično gledano in zame osebno najbolj trdo obdobje. V ponedeljek sem imela sestanek Enotne liste, to je bil čisto uradno prvi sestanek z narodno skupnostjo.

Angelika Mlinar

Narodna skupnost je pred tem, ali se bomo dogovorili, da nam da zakonodajalec javnopravno skupno zastopstvo, ki bo temeljilo na zakonu. Potem ima narodna skupnost možnost, da se razvije in da se naprej ne organiziramo samo na ravni društev. Glede tega se bom poskušala dogovoriti tudi z odgovornimi v Sloveniji, da nas podprejo. Tako kot smo sedaj organizirani, je sistem 19. stoletja. Če se hočemo prestaviti v 21. stoletje, potrebujemo demokratično legitimno zastopstvo, ki bo tisti organ, ki se lahko z legitimnim mandatom pogovarja z večinskim narodom.

Kakšna je vaša ocena avstrijske manjšinske zakonodaje, ki je po ocenah nekaterih potrebna temeljite prenove? V kakšni smeri bi morale biti te spremembe?

Smo na tem, da pride do teh reform. Zaenkrat je videti tako, da je edino, kar nam uspeva kot narodni skupnosti, da preprečimo največje neumnosti. Smo pa daleč od tega, da bi lahko kreirali nekaj, kar bi doprineslo k avtonomiji in temu, da se lahko narodna skupnost sama vzpostavi in razcveti. Temelj je seveda 7. člen avstrijske državne pogodbe in temu se ne bomo odrekli nikoli, zakaj bi se, in tudi prosim Slovenijo, da se temu ne odreče.

Kaj pa odnos Avstrije in Slovencev do koroških Slovencev?

Avstrija ima do narodnih skupnosti zelo paternalističen pristop. Tako je pač v avstrijski zgodovini. Je zelo lojalna do Južnih Tirolcev, kar je tudi lepo in prav. Slovenija se do narodne skupnosti nikoli ni pozicionirala na enak način. In meni je bilo zaradi tega vedno žal in ko sem se imela priložnost pogovarjati s slovenskimi politiki, sem vedno poskušala povedati, da ne gre samo za narodno skupnost. Gre tudi za samopodobo države kot takšne. Resno te vzamejo samo, če se jasno postaviš na določena stališča. Želela bi si in upam, da bo Slovenija pridobila na samopodobi in se bo odločneje postavila za narodno skupnost.

Kako gledate na memorandum o postavitvi dvojezičnih krajevnih napisov na avstrijskem Koroškem? Kaj je z ostalimi odprtimi vprašanji, npr. slovenska glasbena šola?

To so le točke. Memoranduma niti ne želim dalje komentirati. V resnici je odveč, če izgubljam kakšno besedo. Tudi glasbena šola je samo ena točka. Kot rečeno, gre za širši in bolj jasen pristop narodne skupnosti. Ta že sama ve, kaj vse potrebuje, a onemogoči vsak razvoj, če nimamo perspektive, če se tudi narodna skupnost ne legitimira in organizira, kot je to v večinskem narodu.

Argument, da se morajo tri krovne organizacije nekaj dogovoriti, je popolnoma smešen. Mi smo vsi za pluralistično državo in družbo. Jaz tudi ne rečem, da se mora parlament v vsaki točki strinjati. Gre za to, da se dogovoriš za okvirne točke, a brez volitev in demokratične legitimnosti ne bo šlo, sicer imaš načelo deli in vladaj, česar smo vajeni vsa ta desetletja, in to uničuje čisto vsako samozavest in upanje.

Desetega oktobra bo obletnica koroškega plebiscita leta 1920. Kaj vam osebno pomeni ta obletnica, se boste udeležili letošnjih prireditev?

Ne. Bila pa sem povabljen. Nisem razumela, zakaj sem dobila vabilo. Novega deželnega glavarja Petra Kaiserja že dolgo poznam in kaže, da je pač povabil vse pomembne in manj pomembne dejavnike manjšine. Prireditve se ne bom udeležila. Če že hočemo imeti skupno prireditev, bi enkrat že rada slišala jasno opravičilo za vse zadeve, ki smo jih doživljali v zadnjih desetletjih. Brez zamere, tam ne bom polagala venec. To enostavno ne gre.

Avstrija velja za državo, ki je doslej dobro prebrodila globalno gospodarsko krizo. Kje morda vidite težave in ali tudi Avstrija potrebuje reforme?

Spremeniti moramo sistem obdavčenja. Pritisk na mala in srednja podjetja, na ljudi, ki delajo ogromno, je enostavno prevelik. Naše delo je preveč obdavčeno, to bo privedlo do tega, da se tudi Avstrija gospodarsko ne bo več mogla tako uveljaviti kot doslej. To pomeni, da moramo reformirati našo upravo in celoten sistem, da si lahko privoščimo, da delo in podjetja manj obdavčimo.

Kako ocenjujete trenutne razmere v Sloveniji? Vse glasnejša so namigovanja, da bi država lahko potrebovala pomoč od zunaj.

V Sloveniji sem živela v letih od 1998 do 2009, ko sem se vrnila v Avstrijo. To so bili zelo lepi časi in zelo aktivni, pestri, polni entuziazma, vse je bilo možno. Slovenijo, Slovenke in Slovence sem doživljala kot zelo delaven in priden narod. V globalni krizi, ki je prizadela tudi Slovenijo, se je to malo porušilo, ta entuziazem se je malo izgubil. Verjamem, da se bodo ljudje pobrali. Kar je odločilno, je, da ljudje veliko delajo.

Kakšne pa so vaše izkušnje podjetnice v Sloveniji? Leta 2005 ste imeli svoje podjetje, Angelski keksi ...

To je bil projekt, ki sem si ga sama zamislila in tudi sama financirala. Odkrito povem, da sem to namerno naredila v Sloveniji in ne v Avstriji, ker je bil birokratski pristop veliko manj birokratski v Avstriji. Resen problem, ki pa ga ima Slovenija, in tisto, kar je dejansko treba rešiti, pa je načelo pravne države. To je bil velik problem, to se ni nikoli razčistilo in na žalost še vedno šepa.

Imeli smo veliko razpravo o tem, ko se je Slovenija vključila v EU. Ko pride do tega, da plačilna morala ne ustreja več, potrebuješ sistem, ki zagotovi, da se to relativno hitro reši. Sicer nastane frustracija, ki je nevarna tudi za demokracijo nasploh, ker ljudje potem iščejo druge poti. In to ni zdravo. V Avstriji je varnejše, je pa res, da smo tudi mi imeli težave.

Za STA se je pogovarjala Maja Lazar Jančič

KOPER - Neskončna zgodba s tožbami

Popovič ovadil odvetnico Nino Zidar Klemenčič

LJUBLJANA - Koprski župan Boris Popovič je ovadil odvetnico Nino Zidar Klemenčič zaradi napeljevanja k zlorabi uradnega položaja, je sinoči sporočila POP TV. Popovič trdi, da mu je bila v zameno za 15.000 evrov mesečno obljubljala, da ne bi imel težav z organi pregona. Zidar Klemenčičeva Popovičeve očitke označuje za čiste laži in že napoveduje ovadbo. Kot je v obrazložitvi, ki jo povzema spletni portal 24ur.com, zapisal Popovič, naj bi Zidar Klemenčičeva skupaj z Igorjem Jurijem Pogačarjem iz podjetja RAM Invest januarja 2010 prišla k njemu na pogovor o možnem sodelovanju med Mestno občino Koper (MOK) in Odvetniško pisarno Zidar Klemenčič. »Že takrat mi je povedala, da lahko s svojimi zvezami marsikaj uredi, kar mi je potrdil tudi on,« trdi Popovič.

Že na naslednjem sestanku v pisarni Zidar Klemenčičeve 5. februarja istega leta naj bi mu ta ponudila poslovno sodelovanje, ki bi ga pogodbeno uredili, MOK pa bi za to plačeval mesečni pavšal. Da bi ga prepričala o podpisu pogodbe, naj bi mu tudi obljubila, da ne bo imel težav s »policistko«. »Popolnoma jasno je namignila, da gre za takratno ministrico za notranje zadeve Katarino Kresal,« še trdi koprski župan.

Popovič naj bi nato direktorici občinske uprave Sabini Mozetič izrazil strah pred odklonitvijo podpisa pogodbe o zastopanju, saj ga je Zidar Klemenčičeva pre-

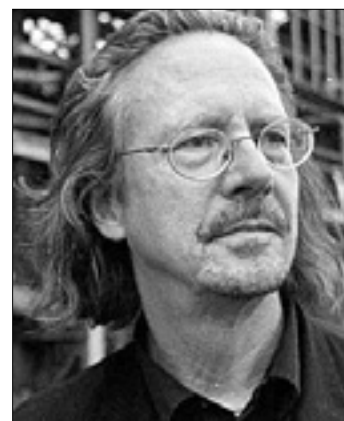

Boris Popovič

pričala, »da zares pozna Kresalovo«, pojasnjuje koprski župan. Pogačar naj bi mu nato prinesel osnutek pogodbe, v kateri naj bi pisalo, da bo mesečni pavšal zastopanja 15.000 evrov brez DDV. Kot trdi Popovič, mu je Mozetičeva podpis pogodbe odsvetovala, pogodbe pa nikoli ni podpisal.

Zidar Klemenčičeva je medtem za 24ur.com povedala, da je nad obtožbami šokirana, saj gre za čiste laži. Kot je pojasnila, je njena odvetniška pisarna z MOK sodelovala le v dveh primerih. »Z nami v stik so prvi stopili oni, v zvezi s tem smo bili v stikih z Mozetičevom. Po izvedbi teh storitev z njimi nismo nikoli več sodelovali,« je še dodala odvetnica, ki zoper Popoviča napoveduje kazensko ovadbo zaradi krive ovadbe. (STA)

CELOVEC Einspielerjeva nagrada letos Petru Handkeju

Peter Handke

CELOVEC - Narodni svet koroških Slovencev (NSKS) in Krščanska kulturna zveza (KKZ) sta letošnjo Einspielerjevo nagrado namenila pisatelju Petru Handkeju. Nagrado bo prejel za zavzemanje za slovensko literaturo in njen ugled na Koroškem ter za angažma na področju uveljavljanja pravic slovenske narodne skupnosti na Koroškem.

Peter Handke se je rodil leta 1942 v Grebinju na Koroškem. Od konca vojne do leta 1948 je živel v berlinskem vzhodnem sektorju. V Gradcu je študiral pravo in študij prekinil, ko so v objavo sprejeli rokopis njegovega prvega romana Sršeni. Konec 60. let je zaslovel s formalističnimi gledališkimi igrami, v katerih je kritično reflektiral uporabo jezikovnih klišejev in prevladujoče dramaturške in vedenjske zakonitosti. Pomembna so njegova prozna dela, v katerih kritizira proletarsko malomeščansko okolje.

Handke je avtor, ki izrazito razdvaja javnost. Medtem ko mu ena stran nikoli ne bo oprostila zanimanja za Slobodana Miloševića, ga druga vidi kot literarnega genija, ki na svet gleda bolj kompleksno kot večina.

Radio Agora slišen tudi na avstrijskem Štajerskem

GRADEC - Slovenski radijski program Radia Agora bo odslej bolje slišen tudi v južnem delu avstrijske Štajerske. Včeraj je namreč začel oddajati preko oddajnika ORF v Lučanah v bližini slovensko-avstrijske meje, poroča avstrijska tiskovna agencija APA. Radio Agora je od maja lani že slišen v delih južne Štajerske, z oddajanjem preko oddajnika v Lučanah pa se bo območje, kjer ga lahko poslušajo, še povečalo. Uredništvo slovenskega programa deželnega studia avstrijske radiotelevizije ORF dnevno oddaja osem ur programa v slovenščini, medtem ko Agora dnevno pripravi štiri ure programa v slovenščini ter zvečer in ponoči še dvo- oziroma večjezični program. APA poroča, da potekajo tudi prizadevanja za še tretji oddajnik v Radgoni, s čimer bi zagotovili slišnost Radia Agora na celotnem območju južne Štajerske. Slovesnosti ob začetku oddajanja se je udeležila tudi ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu Tina Komel.

Kongres narodnih skupnosti v Celovcu 17. oktobra

CELOVEC - Letošnji »Evropski kongres narodnih skupnosti«, ki ga prireja deželna Koroška, 17. oktobra v Domu glasbe v Celovcu, bo potekal pod geslom »Evropa 1913 – 2013: večine in manjšine skozi čas«. Med predavatelji bosta tudi dva predstavnika slovenske manjšine v Avstriji: Katja Sturm-Schnabl z inštituta za slavistiko univerze na Dunaju bo spregovorila na temo »Izrazi in koncepti v pojmovanju manjšin« in Avgustin Malle, vodja Slovenskega znanstvenega inštituta v Celovcu, ki se bo lotil manjšinskega šolstva. Problematike »Nemci v Sloveniji« pa se bo lotil zgodovinar Štefan Karner z graške univerze. (il)

LONGARONE - Predsednik senata Piero Grasso obiskal kraje tregedije v Vajontu

Spomin na žrtve naj prepreči nove tragedije

LONGARONE - Včeraj je bil na spominskih obeležjih tregedije, ki je pred pol stoletja uničila vasi in mesta pod jezo Vajont, dan komemoracij. Monumentalno pokopališče v Fortogni, kjer so pokopani ostanki skraj dvatisoč ljudi, ki so v nesreči izgubili življenje, je obiskal predsednik senata Piero Grasso. Obšel je grobove in se ganjen zahvalil domačinom.

Svečanosti so se poleg krajevnih županov in drugih oblaščudeležili tudi predsednik dežele Veneto Luca Zaia, predsednica dežele FJK Debora Serracchiani in podpredsednik Sergio Bolzonello. Serracchianijeva je ob tej priložnosti povedala, da se žrtev lahko spomnimo na najboljši način s tem, da smo pozorni do teritorija, kajti Vajont ni bil naravna nesreča, temveč tragedija, za katero so odgovorni ljudje.

Predsednik senata Piero Grasso se je ob obisku v Longaronu vpisal v spominsko knjigo

ANSA

ŠKOCJAN

Sto tisoči obiskovalec v Jami

Z zadnjim septembrskim dnom se v parku Škocjanske jame končuje glavna turistična sezona, čeprav je obisk jame možen tudi v naslednjih mesecih. Prvič v zgodovini parka pa je že s koncem septembra Škocjanske jame obiskalo sto tisoč obiskovalcev.

Magično število so v parku prvič presegli leta 2008, vendar se je to zgodilo šele decembra, iz česar lahko sklepamo, da se zanimanje za Slovenijo in Kras povečuje. Res je, da je glavni del turistične sezone mimo in da v prihodnje v parku pričakujejo manj obiskovalcev, vseeno pa upajo, da bodo ob koncu leta lahko zapisali rekordno število obiska.

Sto tisoči obiskovalec, ki se je zadnji dan septembra sprehodil skozi Škocjanske jame, je bil Rus Alexander Gupanov iz Moskve. Slovenijo je obiskal že drugič, že med prvim obiskom pa je slišal za Škocjanske jame in se jih namenil obiskati v okviru svojega drugega potovanja.

SKGZ - Celodnevni seminar

Razvojna strategija za Slovence v Italiji

Z leve Antonio Banchig, Albert Vončina, Rudi Pavšič in Martin Lisjak

TRST - Izvršni odbor Slovenske kulturno gospodarske zveze je v tržaškem Dijaškem domu pripravil celodnevni seminar, na katerem so sodelovali tudi številni predstavniki včlanjenih organizacij, ustanov in društev. Na srečanju so ocenili zdajšnje stanje znotraj narodne skupnosti, izpostavili določene problematike in usmerili pozornost v delovanje v naslednjih letih. Bogata in zanimiva razprava je pokazala, da so take oblike soočanja in razmišljanja še kako potrebne.

V svojem uvodnem izvajanju je deželni predsednik Rudi Pavšič poudaril zaključke kongresa SKGZ, ki je začrtal smer delovanja organizacije. Svoja uvodna razmišljanja so nato podali trije mladi predstavniki krovne organizacije: Antonio Banchig, Albert Vončina in Martin Lisjak.

V razpravi je prišla do izraza potreba po posodobitvi našega organiziranega sistema in po evidentiranju določenih prioritet, ki gredo v smer večje participacije ljudi in krepitev demokratičnih odnosov v manjšini, aktivne

prisotnosti SKGZ v deželnem in obmejnem prostoru ter skrbi za mlajše generacije. Celotna narodna skupnost mora razmisliti, ali je njeno delo učinkovito, prodorno in aktualno. Na političnem področju pa je potrebno upoštevati spremembe in nove dinamike ter soudeležiti čim širšo bazo pri sestavi manjšinskega zastopstva.

Šola, jezik, razvojna strategija na Videmskem in aktivnejša prisotnost v središču Trsta so nekatere prioritete, s katerimi so se strinjali predstavniki krovne organizacije. Čim prej bo potrebno ustvariti primeren prostor kot kraj razmišljanja in povezovanja različno-reformističnih evropsko naravnanih sredin, ki naj presega manjšinske okvire.

SKGZ bo odslej aktivneje sodelovala tudi s političnimi strankami in manjšinskimi gibanji, ker želi odigrati vlogo povezovalca in spodbujevalca v tem dokaj razgibanem, a kljub vsemu zanimivem začetku novega stoletja v prostoru med Alpami in Jadranom.

11. - 13. oktober 2013

Pomorska postaja v Trstu

bubblingstyleonshow

Med vikendom Barcolane »Prosecco, bubbling style on show«: degustacija stotine različnih znamk na tržaškem nabrežju

Urnik za operaterje

11. oktobra: 10.00 - 18.00

12. oktobra: 10.00 - 13.00

Urnik za javnost

11. oktobra: 18.00 - 22.00

12. oktobra: 13.00 - 22.00

13. oktobra: 11.00 - 20.00

Pridili:

Prispevali:

www.proseccoshow.it

Registrirajte se na spletni strani www.prosecco.show.it za vstopnico po znižani ceni

PLINSKI TERMINAL - Vprašanje glede gradnje uplinjevalnika v Žavljah ni dokončno zaprto

Zastor še ni padel

Italijanska vlada še nima jasnega ali vsaj uradnega stališča glede gradnje uplinjevalnika v Žavljah. Vlada bi morala v kratkem odločiti, ali izdati družbi Gas Natural dovoljenje za gradnjo uplinjevalnika, ali pa ga nasprotno zavrniti. To naj bi se zgodilo 18. oktobra, ko se bo iztekla 6-mesečna zamrznitev okoljskega dovoljenja, ki jo je bil odredil bivši italijanski minister za okolje Corrado Clini.

To pa se po vsej verjetnosti ne bo zgodilo. Podtajnik na ministrstvu za gospodarski razvoj Claudio De Vincenti je namreč neuradno povedal, da vlada še nima zadostnih elementov za dokončno odločitev. Zato bodo po vsej verjetnosti odločitev preložili na drug datum.

Vest nam je posredoval sinoči poslanec Gibanja 5 zvezd Aris Prodani, ki smo ga vprašali za oceno dogajanja v zvezi s terminalom. Prodani je namreč 23. julija letos vložil vprašanje v pristojni parlamentarni komisiji. V njem je zahteval od ministra za gospodarski razvoj Flavio Zanonata, da točno pove, kje naj bi se nahajal t.i. uplinjevalnik v severnem Jadranu, kot je to zapisano na seznamu evropskih prednostnih projektov. Prodani je v vprašanju tudi poudaril, da so se bodisi vse lokalne

uprave kot tudi Republika Slovenija opredelili proti terminalu v Žavljah.

Na vprašanje je včeraj pisno odgovoril De Vincenti, ki je v bistvu posredoval ne-odgovor. Na dokončno lo-

kacijo uplinjevalnika ni namignil (omenil je le druge doslej obravnavane variante, se pravi Koper in Krk), pač pa je poudaril, da se bo moralo o tem izreči 18. oktobra ministrstvo za okolje. Spom-

nil je vsekakor tudi na stališče tržaške pristaniške oblasti, ki je opozorila na zmeren porast prometa, in na priziv družbe Gas Natural glede zamrznitve ministrskega okoljskega dovoljenja. Ko bi ministrstvo za okolje umaknilo dovoljenje, bo ministrstvo za gospodarski razvoj primorano zavrniti prošnjo družbe Gas Natural za gradnjo uplinjevalnika, je še povedal De Vincenti.

Prodani nam je še povedal, da minister Zanonato na vprašanje žal ni odgovoril, na dan pa je prišlo, da Rim še ni odločil. Toda dodal je, da mu je De Vincenti ustno razkril, da bodo po vsej verjetnosti vse preložili na drug datum. Prej ali slej pa bodo morali vendar sprejeti odločitev, kot je to med drugim povedala podpredsednica Evropske komisije Viviane Reding med svojim nedavnim obiskom v Trstu. Redingova je namreč poudarila, da morajo o tem odločiti vlade posameznih držav.

Kaj izraz »plinjski terminal v severnem Jadranu« pomeni, ostaja torej še odprto vprašanje. Dejstvo je, da ministrstvo ni spremenilo dosedanjega stališča, kot tudi ni posredovalo jasnega odgovora.

Aljoša Gašperlin

Paoletti se je srečal s srbskim konzulom Mirkovićem

Predsednik Tržaške trgovinske zbornice Antonio Paoletti se je včeraj srečal s generalnim konzulom Srbije v Trstu Ljubomirom Mirkovićem. Sogovornika sta potrdila dobre odnose sodelovanja, ki trajajo že dvanajst let. Beseda pa je tekla tudi o novih načrtih, ki naj bi jih finančno podprla Evropska unija. Tako bo Tržaška trgovinska zbornica skupno z Gospodarsko zbornico v Beogradu v okviru Barcolane predstavila načrt za gradnjo nove marine v Surčinu.

Izrazne delavnice v ludoteki v Sesljanu

Občine Okraja 1.1 (Devin Nabrežina, Zgonik in Repentabor) in Zdruga L'Albero Azzurro obveščajo, da bo ludoteka delovala v Igralnem kotičku »Palček« v Naselju Sv. Mavra ob sredah in petkih popoldne od 16. do 18. ure in v sobotah od 10. do 12. ure. Ludoteka je namenjena otrokom od enega do šestih let starosti.

Za mesec oktober so predvidene izrazne delavnice: Jesenska pokrajina in Noč čarovnic (strašne slike). Za informacije se lahko obrnete do Igralnega kotička Palček na tel.št.040.299099 od ponedeljka do sobote od 8. ure do 13. ure.

FAI MARATHON - V nedeljo, 20. oktobra

Spoznavanje mestne arhitekture iz časa fašizma

V nedeljo, 20. oktobra, bo v Trstu potekala 2. izdaja prireditve Fai Marathon, v sklopu katere bodo obiskovalci lahko spoznali arhitekturno, krajinsko in umetnostno dediščino Trsta iz 30-ih let prejšnjega stoletja. Namen projekta, ki ga je lani lansirala Fundacija za ambient (FAI), je širjenje zavesti o pomenu bogate kulturne in zgodovinske dediščine.

Javni, zasebni in kulturni objekti bodo predstavljeni najširši javnosti, je na včerajšnji predstavitvi dejala sekretarka FAI v naši regiji Tiziana Sandrini, ki je povedala, da je bil koncept ustanovljen lani, v mreži pa deluje več italijanskih mest, ki bodo svojo dediščino v obliki maratona predstavile to nedeljo. Sandrinellijeva je pojasnila, da bodo v Trstu zaradi Barcolane prireditve izpeljali teden dni kasneje. Fai Marathona organizira FAI-Skupina mladih v FJK, v Trstu pa bodo projekt izpeljali v sodelovanju z Občino Trst in z zbornico arhitektov. Rdeča nit letošnje izdaje je namreč arhitektura iz 30-ih let prejšnjega stoletja, ki je bila v celoti pod vplivom fašizma, so razložili na včerajšnji predstavitvi.

Organizatorji so predvideli 10 etap, v sklopu katerih bodo najbolj vztrajni spoznali primere totalitarističnega urbanizma in arhitekture v Trstu. Kulturni maraton se bo začel ob 11. uri na Trgu Granatieri (za Velikim trgom). Udeleženci bodo prejeli paket, v katerem bodo nahrbtnik, trak, maratonska pot, razglednica, na kateri bodo udeleženci označili obiskane točke, in brezplačna vstopnica za poslopje, ki ga upravlja FAI. Udeleženci maratona bodo pod vodstvom dobro podkovanih vodilcev spoznali urbanistično zgodovino mesta, ki so jo arhitekti in urbanisti pisali med letoma 1925 in 1940. Organizatorji so v maratonski pohod vključili stavbe na Oberdankovem trgu, na območju Stare mitnice, Miramarskem drevoredu ... Poleg stavb in poslopij pa bodo maratonce lahko obi-

skali tudi nekatere muzeje, ki hranijo umetnost 30-ih let prejšnjega stoletja. Vodeni ogledi bodo ponudili možnost, da stavb ne bomo opazovali le od zunaj, ampak da bomo stopili vanje in doživeli umestitev hiše v prostoru, umetnost v njej ter odnos med stavbo in ljudmi, je bilo rečeno včeraj.

Za najbolj uspešne maratonce, ki si bodo v nedeljo, 20. oktobra, ogledali vse tržaške znamenitosti, so organizatorji pripravili tudi nagrade. Naj pove mo tudi, da bodo nagradili tudi najštevilčnejšo skupino. Za vse tiste, ki bi se radi udeležili nedeljskega kulturnega maratona, pa še to. Prijave sprejemajo na spletni strani www.fondoambiente.it (do 12. oktobra), na info točkah FAI v agenciji Cividin Viaggi v Ul. Imbriani 11 in v kavarni Verdi na Trgu Verdi 1B, na info točki FAI v vasi Barcolana (od danes do nedelje) ali na dan maratona od 9.30 do starta na točkah FAI. (sč)

OBČINA TRST - Nove tarife v občinskih vrtcih, rekreatorijih in menzah

Storitve bodo neokrnjene, premožnejši bodo plačali več

Tiskovna konferenca je bila na tržaškem županstvu

KOMISAR ZA JUSARSKE SLUŽNOSTI V FURLANIJI JULIJSKI KRAJINI

Povzetek

S pritožbo dne 28.06.2013 je na predlog predsednika Vicinia Srenja - Comunella Jus Trebče z odvetnikom Petrom Močnikom vložila ugovor zoper odlok namestnika komisarja za odpravo juserskih služnosti št. 136/SGR z dne 11.12.2012, ki je bil razobešen na oglasni deski Občine Trst dne 31.05.2013, in je obvestilo o ugotovitvi, katera zemljišča v k.o. Trebče so lahko podvržena juserskim služnostim. Zaradi razlogov, ki so podrobneje opisani v pritožbi, se zahteva preklc in razveljavitev odloka - obvestila za ugotovitev juserskih služnosti v k.o. Trebče zaradi protizakonitosti in neistovetnosti z zemljiškoknjižnimi akti in z sodbami, ki se nanašajo na sporne nepremičnine; zaradi protizakonitosti iz razloga nasprotja z namembnostjo rabe zemljišč (qualitas soli); zaradi protizakonitosti in neutemeljenosti iz ralogov nasprotja z zgodovinskim in gospodarskim razvojem kraja; zaradi protizakonitosti iz razloga nasprotja s priznanimi pravicami, ki zagotavljajo uporabo in uživanje teh zemljišč samo upravičencem; zaradi nasprotja z zak. 38/2001 o zaščiti slovenske manjšine, ki je tu avtohtona že 13 stoletji, zlasti člena 21. Dne 26.07.2013 je Komisar določil prvi narok za stranke dne 20.12.2013 ter je določil rok za vročitve pritožbe zainteresiranim strankam do 18.09.2013, a je dne 13.09.2013, zaradi velikega števila le-teh, glede na zemljiškoknjižni vložek 988 k.o. Trebče, dovolil objavo povzetka pritožbe z javno objavo po členu 150 z.c.p. in z objavo v dveh krajevnih dnevnikih, ter je preložil prvi narok za stranke na 21.2.2014 ob 11.30 na svojem sedežu v Trstu, palača Dežele FJK na Trgu Zedinjenja Italije 1, s povabilom tožencem, da se priglasijo v zakonitem roku, ter se tako izognejo zapadlostim člena 163 2. odstavka št. 2 in 7 z.c.p..

Odv. Peter Močnik

Tržaška občinska uprava bo tudi v šolskem letu 2013-2014 zagotovila isto ponudbo na šolskem področju kot prejšnja leta in bodo neokrnjene vse storitve, ki zadevajo jasli, vrtce, rekreatorije, integrirano šolsko službo in šolske menze. Čeprav so blagajne tržaške občinske uprave kot sicer mnogih javnih uprav vedno bolj prazne (znani so krepki rez na šolskem področju), bodo torej storitve nespremenjene, pa vendar s pomembno razliko v primerjavi s preteklostjo. Razlika je v tem, da bodo odslej družine z večjim dohodkom plačevale več.

V tržaški občini so namreč začele veljati nove tarife na osnovi sklepa, ki ga je sprejel tržaški občinski odbor spomladi, je povedala pristojna tržaška občinska odbornica Antonella Grim včeraj na tiskovni konferenci. Tarife so v bistvu prilagodili pogojem, ki so že veljali za jasli. Kljub težavam z občinskim proračunom, je dodal odbornica Grimova, bo občinska uprava še naprej zagotavljala iste storitve in usluge tudi v prihodnjih letih, poleg tega pa bo tudi nekaj mest več v jaslih.

Občinska uprava je v bistvu uvedla novo letno tarifo za vpis otrok v vrtce, in sicer 60 evrov letno (predvideni so sicer odbitki glede na dohodek in število otrok). Velika novost je uvedba novih kriterijev za plačevanje pristojbin. Družine so doslej plačevale na osnovi kriterijev zavoda Inps o družinskem ekonomskem stanju (Isee), glede pač na letni dohodek. Tudi za vpisovanje otrok v rekreatorije, kjer so doslej plačevali vsi 13 evrov na leto. Po novem bodo manj premožni plačevali še naprej manjše zneske, najbolj premožni (vsaj tisti, ki pošteno prijavljajo dohodek...) pa bodo po novem plačevali tudi več kot 200 evrov na leto.

A.G.

DEŽELNO UPRAVNO SODIŠČE - Obravnava o STO, v tržaškem občinskem svetu razprave ne bo

Sodišče naj prizna, da je nelegitimno ...

Čeprav je namestnica zunanega ministra Marta Dassù v imenu vlade poslancu Gibanja 5 zvezd Arisu Prodaniju temeljito razložila, da suverenost italijanske države v Trstu ni pod vprašajem, se pristaši gibanja Svobodni Trst niso predali. Niti njim nasprotne sodniške odločitve, ki se že kopičijo, jih niso prepričale. Včeraj je bila na vrsti obravnava na deželnem upravnem sodišču (DUS) Furlanije-Juljske krajine: Roberto Giurastante in 55 somišljenikov trdi, da bi morale italijanske oblasti razveljaviti deželne volitve, ker Italija v Trstu ni suverena država in Dežela FJK tu nima pristojnosti.

Pred palačo Stratti na Velikem trgu so se dopoldne zbrali demonstranti, vihteli so rdeče zastave s helebardo in zastavo OZN. Opazovali so jih policisti in karabinjerji, ozračje ni bilo napeto. Ko je napočil čas, se je Giurastante s skupino spremljevalcev povzpел do tretjega nadstropja, kjer je dvorana DUS. Na hodniku je naletel na vrata francoskega konzulata in v šali dejal, da lahko v najslabšem slučaju zaprosijo Francijo za politični azil.

Predsednik DUS FJK Umberto Zuballi je obnovil zahteve vlagatelj priziva, ki zadeva dva uradna akta, s katerima je Dežela sklicala volitve. Nosilna teorija je, da naj bi posamezne vsebine pariške mirovne pogodbe (1947) lahko spreminjali samo s sporazumi z vsemi 20 državami podpisnicami pogodbe. »Po njihovem mnenju so torej vsi uradni dokumenti, ki predpostavljajo italijansko suverenost v Trstu, neveljavni,« je razložil sodnik. Giurastante in njegov odvetnik sta predložila pismo iz leta 1983, s katerim je direktor Varnostnega sveta ZN odgovoril zagovorniku tržaške neodvisnosti Marchesichu, da je Varnostni svet leta 1977 umaknil z dnevnega reda točki o tržaškem vprašanju in imenovanju guvernerja STO, »ponovno odpiranje vprašanja pa zahteva pobudo ene od držav članic OZN«. V dokumentaciji je še dopis, v katerem je State Department leta 1974 (pred osimskimi sporazumi) ameriškim veleposlanikom in kon-

zulom svetoval, naj se o tedaj še vročem tržaškem vprašanju ne opredelijo.

Giurastantejev odvetnik Edoardo Longo je citiral odločitev državnega sveta iz leta 1961 (londonski memorandum kot predaja začasne uprave con A in B Italiji in Jugoslaviji) in zavrnil načelo *rebus sic stantibus* iz dunajske konvencije, saj to ne sme zadevati sporazumov, ki določajo meje. Longo je v dvorani, opremljeni z italijansko in evropsko zastavo, republiškim grbom ter portretom predsednika Napolitana izjavil, da so DUS in ostala sodišča v Trstu nelegitimna (sam pa se ne strinja z očitkom, da je protislovno vložiti priziv na sodišče, ki ga sam ne priznava). Po njegovem mnenju je sam zakon o ustanovitvi Dežele FJK s posebnim statutom (1963) na Tržaškem nezakonit: »Prizivi se bodo vrstili ob vsakih volitvah.«

Za državno pravobranilstvo, ki zastopa notranje in pravosodno ministrstvo ter predsednika vlade, je nastopila odv. Danila Salmini. Zanje je priziv nesprejemljiv, oprla se je na julijsko odločitev DUS o koncesijah v starem pristanišču, ki je po njeni oceni že razčistila zadevo (v njej so sodniki med

pa samo potrjuje, da se za obuditev STO lahko kvečjemu zavzame kaka država, ne pa posamezniki. Ob robu obravnave je poudarila, da dvostranski sporazumi lahko nedvomno spreminjajo meje in da so osimski sporazumi mednarodno veljavni: »O tem ni debate. Te teorije so absurde, v njih ni niti kančka smiselnega pravnega razmišljanja,« je komentirala.

Za Deželo je odv. Beatrice Croppo predstavila le formalno opazko, da se Giurastante ni pritožil na akt o imenovanju novoizvoljenih deželnih svetnikov, »zaradi česar se vse skupaj zrúši«. Razošoda sodnega senata bo znana v nekaj tednih.

V tržaškem občinskem svetu pa debate o STO ne bo. Predsednik skupščine Iztok Furlanič je po včerajšnjem sestanku načelnikov svetniških skupin potrdil, da je Paolo Rovis (Ljudstvo svobode) umaknil napovedano resolucijo na to temo. Rovis je izjavil, da ga je jasen odgovor rimske vlade zadovoljil, zato razprava ni potrebna. (af)

drugim opozorili, da za ukinitvev STO ni bilo potrebno soglasje vseh podpisnikov mirovne pogodbe). Pismo OZN Marchesichu

SVOBODNI TRST - Kdo je odvetnik Longo

Za STO, za obritoglavce in proti »judovski zaroti«

V Furlaniji-Juljski krajini je več kot dva tisoč odvetnikov, predstavniki Svobodnega Trsta so izbrali Edoarda Longa iz Pordenona. Vsakdo ima pravico do odvetnika, ki mu je po godu, ni dvoma. Ker je v vrstah gibanja (in med samimi pritožniki) tudi več Slovencev, pa je umestno obrazložiti, kdo je odv. Longo.

V Pordenonu ga poznajo zaradi njegovih skrajno desničarskih prepričanj in številnih sodnih bitk v bran obritoglavcev. Večkrat je zastopal pripadnike skupin, kot so Boneheads, predvsem ko so bili obtoženi

nasilja nad priseljenci. V svojem blogu in raznih desničarskih revijah, posvečenih revizionizmu, zagovarja svoje ideje, katerih vezna nit je »sionistična zarota«. Pordenonski odvetniki so se ga (po njegovih besedah) otepali, proti njemu je pred leti ukrepala odvetniška zbornica. V knjigi Toghe e forchette, v kateri je ostro napadel italijansko sodstvo, je uvod napisal predstavnik gibanja Fascismo e libertà, navdušeno recenzijo pa pokojni Paolo Signorelli - član organizacije Ordine Nuovo in nekdanja desna roka Pina Rautija. Toliko v vednost. (af)

Pri Banih ustavili šest Pakistancev

Pripadniki obmejne policije so prejšnji popoldan pri Banih ustavili šest nezakonitih priseljencev. Vsi so bili pakistanski državljani moškega spola med 19. in 30. letom starosti in brez dokumentov, ki so se nahajali pri avtobusni postaji, kjer jih je opazila policijska izvidnica. Po prvih ugotovitvah naj bi se Pakistanci v Italijo pripeljali jutraj, skriti naj bi bili v tovornjaku, ki je pripeljal iz Srbije, vsak od njih pa naj bi za potovanje plačal okoli štiri tisoč evrov. Po srečanju s policijo so štirje Pakistanci zaprosili za politično zatočišče, dva pa so izgnali iz države.

Avto povozil pešca pri Ljudskem vrtu

Pri prehodu za pešce pred Ljudskim vrtom (v Ulici Giulia pri hišni številki 7) so prometne nesreče dokaj pogoste. Včeraj ob 11.40 je avtomobil alfa romeo 147 povozil 86-letnega M. P., ki je prečkal cesto. V operativno komunikacijskem centru tržaške občinske policije niso mogli z gotovostjo povedati, ali je bil ponesrečenec na prehodu za pešce ali pa ne. Resno se je poškodoval in rešilec ga je odpeljal v katarsko bolnišnico, k sreči pa ni v smrtni nevarnosti. Zdravniki predvidevajo, da se bo moral zdraviti približno 40 dni.

Zasacili moškega pri kraji kolesa

Karabinjerji so aretirali 37-letnega Tržačana A.I. prav v trenutku, ko se je polasčal kolesa vrednosti približno šeststo evrov. Moški je bil vse prej kot pohleven, začel se je upirati možem postave in jih je tudi porinil, vendar so ga na koncu aretirali, kolo pa vrnil lastniku. Tat je zdaj v koronejskem zaporu, kjer ga bremenijo obtožba kraje, upiranja javni osebi in kršenja določil o posebnem nadzoru, kateremu je bil podvržen.

TRŽAŠKO NABREŽJE - Srhljivo odkritje pred Barcolano

Iz morja povlekli avto, v katerem je bilo človeško truplo

Nekaj dni pred Barcolano so v morju našli truplo

KROMA

V zadnjih dneh mrzličnih priprav na nedeljsko regato Barcolano so organizatorji našli na srhljivo odkritje, saj so v morju pred tržaškim nabrežjem našli na potopljen avtomobil, v katerem se je bilo človeško truplo. Avto, ki se je nahajal kakih 35 metrov od nabrežja (na višini hotela Savoia Excelsior) na morskem dnu, je prvi opazil potapljač, ki je urejeval priveze za jadrnice. Slednji je poklical policijo in luško poveljstvo, na prizorišče pa so prišli tudi pripadniki mobilnega oddelka tržaške kvesture z novim načelnikom Robertom Giacomellijem, dalje policijski forenziki, sodni zdravnik Fulvio Costantinides, tožilec in gasilci-potapljači.

Vozilo znamke honda civic so s pomočjo žerjava potegnili iz vode, preiskovalci pa so pri tem samo prejele potrditev o prisotnosti človeškega trupla, ki se je nahajalo na voznikem sedežu in je bilo v zelo slabem stanju. Registrsko tablico avtomobila je policija vnesla v podatkovno bazo javnega avtomobilskega registra, po prvih ugotovitvah pa naj bi šlo za posmrtno ostanke 72-letnega Tržačana G.S., ki je bil izginil aprila leta 2012, se pravi kar pred poldrugim letom (našli so tudi denarnico, ki pa je bila prav tako v slabem stanju). Kako je vozilo končalo v vodi, morajo še ugotoviti, preiskovalci pa so skoraj prepričani, da je šlo za samomor.

Slori: danes o raziskavi o slovenski manjšini

V dvorani Zadrúžne kraške banke na Opčinah bodo danes ob 17.30 predstavili rezultate raziskovalnega projekta Sare Brezigar Evalvacija stanja in razvojne perspektive slovenske narodne manjšine. Predstavitvi, ki jo prireja Slovenski raziskovalni inštitut in Inštitut za narodnostna vprašanja in na kateri bosta ob avtorici govorila tudi direktorja obeh ustanov Sonja Novak Lukanovič (INV) Devan Jagodic (Slori), bo sledila okrogla miza Razvojne perspektive slovenske narodne manjšine v Italiji, na kateri bodo ob moderatorju Miranu Komacu, raziskovalcu INV, govorili še znanstvena direktorica Slovenskega izobraževalnega konzorcija Matejka Grgič, direktor podjetja Julon in tržaški občinski odbornik za gospodarski razvoj Edi Kraus ter odgovorni urednik tednika Novi glas Jurij Paljk.

Mavhinje: knjiga o osmicah

V mavhinjski osmici Fabec bodo danes ob 18. uri predstavili knjigo Osmize illustrate (ilustrirane osmice), ki je izšla pri založbi Lint. Prisotni bosta avtorici Elisabetta Bonino in Alessandra Cossu, ki sta v obsežni publikaciji predstavili kar 104 tržaške osmice.

Najdeni predmeti

Tržaška občina obvešča, da so avgusta in septembra na mestnih ulicah našli več mobilnih telefonov, prstan, denarnico, snop ključev, usb ključek, videokamero, dvd predvajalnik, fotoaparat in uro. Kdor bi jih morda pogrešal, naj obišče občinski urad za najdene predmete na Velikem trgu 4 (sobota 37) vsak dan od ponedeljka do petka od 9.30 do 11.30. Kdor pa je kaj pozabil na avtobusu, mora na sedež podjetja Trieste Trasporti (Ul. dei Lavoratori 2).

Nabirka za nakup knjig knjigarne Fenice

Pred vhodom v tržaško občinsko palačo na Velikem trgu od včeraj stoji nabiralnik rdeče barve, v katerem bodo do 31. oktobra zbirali prispevke za nakup knjig knjigarne Fenice, ki je prenehala z dejavnostjo. Nabiralnik bo na voljo od ponedeljka do petka med 7. in 17. uro, ob ponedelkih in sredo od 18.30. Od jutri pa bo na voljo tudi drug nabiralnik, ki ga bodo postavili pred vhod v mestno knjižnico na Trgu Hortis, kjer bo mogoče oddati svoj prispevek od ponedeljka do sobote med 9. uro in 22.45 (po sončnem zatonu bodo nabiralnik premestili v čitalnico v pritličju), ob nedeljah pa med 10. in 19. uro.

Predstava o Fabianiju

V Narodnem domu v Ul. Filzi bodo danes ob 17. uri uprizorili gledališko delo Maks Fabiani in duša sveta (Max Fabiani e l'anima del mondo) v produkciji združenja Jam Art, ki sta ga napisala Giulio Costa in Diana Höbel, ki v predstavi tudi igrata, medtem ko izvirno glasbo izvajata Baby Gelido in Paolo Cervi Kervischer. Vstop je prost.

Spoznajmo esperanto

Tudi v Trstu se lahko naučiš mednarodnega jezika esperanto. Zanesenjaki se lahko oglasijo na sedežu esperantskega združenja v Trstu (Ul. Coroneo 15, 3. nadstropje) ob torkih od 17.30 do 19. ure in ob petkih od 19.30 do 21. ure, kjer prirejajo tečaje esperanta za začetnike in za tiste, ki jezik že nekoliko obvladajo. Za morebitne informacije je na voljo tel.331/4805706 oz. 339/2226936 oz. elektronski naslov esperantotrieste@yahoo.it (www.tea1906.altervista.org).

DEVIN-NABREŽINA - Knjiga Iga Legiša

Zgodovinski oris Mavhinj, Cerovelj, Vižovelj in Sosljana

Igo Legiša podpisuje izdave svoje knjige na nedeljski predstaviti v Cerovljah

KROMA

V nedeljo se je na pobudo mavhinskega cerkvenega zbora odvijala v šoli v Cerovljah predstavitev obširnega zgodovinskega orisa Mavhinj, Cerovelj, Vižovelj in Sosljana. Knjiga, ki omogoča spoznavanje in razumevanje življenjskih okoliščin prebivalstva ter raznovrstnih družbenih aspektov omenjenih vaških skupnosti v teku stoletij, je sad večletnega zbiranja podatkov, pogovorov s starejšimi občani in arhivskega raziskovanja, ki jih je opravil krajevni družbeno-kulturni delavec Igo Legiša (Kolmanov). Prireditve, spored katere je povezovala Vesna Gruđen in jo je z igranjem violončela popestril avtorjev sin Vasja Legiša, je potekala v znamenju obeleženja 900. obletnice prve omembe Mavhinj in prve pisne omembe Cerovelj iz leta 1335.

Delo, ki ga je avtor izdal v samozaložbi, sestavlja 414 strani in vsebuje zelo veliko število zanimivih fotografij. Legiša je objavil tudi zanimivo več stoletij staro slikovno gradivo, ki ga je odkril v Gorici, Trstu, Vidmu, Kopru, Ljubljani in drugje; pregledal je tudi razne časopise.

Knjiga je razdeljena na 44 poglavij, ki obravnavajo malodane vse mogoče tematike in vprašanja, s katerimi se je soočalo (in se delno še vedno) prebivalstvo tega dela Spodnjega Krasa. Delo govori o geografskih značilnostih, podnebnju, divjadi, rastlinstvu in vodnih virih območja. Posamezna na dopadljiv način napisana poglavja so posvečena naselitvi slovenskega prebivalstva, turškim vpadom, fevdalnemu obdobju, urbarjem, času razdelitve zemlje, zanimivim življenjskim dogodkom, prvi in drugi svetovni vojni, fašizmu, pomembnim osebnostim, krajevnim kvantom, Kolmanovi kroniki, narečnim izrazom, rodbinskim drevesom, nekdanjim otroškim igram, šolski problematiki, ledinskim imenom in drugim vsebinam. Zgodovinski oris dela jemlje v pretres obdobje od naselitve zaselkov do povojnega obdobja. Posebno zanimivost je v knjigi, ki je pomembna za ohranitev slovenskega narodnega in etnološkega izročila, vzbudilo poglavje, ki je namenjeno praznoverju in čarovnicam. Recenzent Peter Legiša, ki je organizatorjem srečanja poslal oceno dela, je izpostavil simpatični slog knjige in svetoval uporabo »prave zakladnice podatkov« tako v študijske, pedagoške, kot tudi v turistične namene.

Avtor je v svojem nastopu domačinom svetoval, naj postavljajo na svoje domove table z napisi v slovenščini, ter izpostavil, kako se je v povojnem obdobju najprej izgubil slovenski značaj Sosljana in nato še Vižovelj. Na srečanju, ki se je sklenilo z

družabnostjo, je tekla beseda tudi o izvoru imena vasi Mavhinje: Legiša, na osnovi odkritih listin, pravi, da izhaja ime iz »mala sela.« Avtor omenja v knjigi marsikatero zanimivost, ki se do dandanes ni ohranila v krajevnem zgodovinskem spominu: tako,

denimo, prodaja sužnjev za časa Beneške republike. Konec oktobra je predvidena predstavitev publikacije na Gorjanskem. Prireditve sta se udeležila tudi devinsko-nabrežinski župan Vladimir Kukanja in odbornica za kulturo Marija Breclj. (Mch)

BAZOVICA - Zahvala vodstvu KD Lipa

Dragocen prispevek šoli v spomin na Doro Žagar

Učenci Osnovne šole P. Trubarja in K.D. Kajuha iz Bazovice so se nastavili fotografu pred novimi knjižnimi policami

»Neprecenljiva so dejanja, ko se človek razdaja za širjenje kulture v ožjem ali širšem krogu. Neprecenljivo je bilo Dorino delovanje na kulturnem in športnem področju za dobrobit vaše skupnosti.«

To so bile besede, ki so jih člani kulturnega društva Lipa izredno čustveno izrazili na večeru posvečenem prezgodaj preminuli gospe Dori Žagar, vsestranski aktivni vaški osebnosti.

Zelo smo bili počaščeni, ko so odborniki prišli do nas in izrazili željo, da bi morebitni denarni prispevek poklonili vaški šoli, kot ustanovi, ki skrbi za kulturno rast otrok. Tako smo s prispevkom obogatili šolski knjižni prostor z nabavo knjižnih polic, ki smo jih namestili v učilnice. V novih bralnih kotičkih učenci že radovedno brskajo ter segajo po knjižnih izdajah in si s tem bogatijo in širijo obzorja.

V imenu učencev in učiteljic se vaškemu kulturnemu društvu Lipa

iskreno zahvaljujemo za dobrosrčno dejanje.

Učenci in učiteljice Osnovne šole P. Trubarja in K.D. Kajuha iz Bazovice

Včeraj danes

Danes, ČETRTEK, 10. oktobra 2013

DANIJEJ

Sonce vzide ob 7.15 in zatone ob 18.29 - Dolžina dneva 11.14 - Luna vzide ob 13.02 in zatone ob 22.37

Jutri, PETEK, 11. oktobra 2013

MILAN

VREME VČERAJ: temperatura zraka 16 stopinj C, zračni tlak 1018,5 mb ustaljen, vlaga 70-odstotna, veter 7 km na uro jugovzhodnik, nebo oblačno, morje skoraj mirno, temperatura morja 18,7 stopinje C.

Lekarne

Od ponedeljka, 7., do sobote, 12. oktobra 2013
Običajni urnik lekarn:
od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00
Ul. Cavana 11 - 040 302303, Oširek Osoppo 11 - 040 410515, Boljunec - 040 228124 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30
Ul. Cavana 11, Oširek Osoppo 11, Ul. Settefontane 39, Boljunec - 040 228124 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Ul. Settefontane 39 - 040 390898.

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)
Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televisa.
Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.
Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržajskih bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Mali oglasi

RESEN IN ZANESLJIV FANT, star 21 let, ki je dokončal 5-letno mehansko smer na zavodu J. Stefan, išče zaposlitev. Tel. št.: 329-3831585.

IŠČEM DELO - z lastno kosilnico in motorno žago kosim travo ter obrezujem tako drevesa kot živo mejo. Tel. 333-2892869.

1 MESEČ IN POL stare psičke, majhne rasti, podarimo ljubiteljem živali. Tel.: 040-231855 ali 040-213821.

IŠČEM DELO za gospodinjstva opravi la 1x/2x tedensko, z lastnim prevoznim sredstvom. Tel. št.: 331-7659986.

PEČ NA DRVA iz keramike, temno-rdeče barve, malo rabljeno, prodam. Mere: 93x41x43, cena: 350,00 evrov. Tel.: 338-4288100.

PODARIM novo inox in leseno stojalo za 60 cd-jev. Tel.: 348-4462664.

PRODAM otroško kolo, od 4 do 8 let, rdeče barve. Cena: 30,00 evrov. Tel. 338-4288100.

PRODAM fiat 600 fire, letnik 2001, tehnični pregled in taksa veljavna do leta 2015, nove zimske in letne gume. Cena 900,00 evrov, tel. 333-8370328, ob uri obedov.

PRODAM otroške smuči (75 cm) in palčke (70 cm) za 20,00 evrov ter nove roza-bele pancerje št. 28 in 1/2 za 20,00 evrov in oranžne tecnica št. 28 za 10,00 evrov. Tel. št.: 347-7387623.

UNIVERZITETNA ŠTUDENTKA pedagoške fakultete pomaga pri pisanju domačih nalog in utrjevanju slovenskega jezika osnovnošolskim otrokom in/ali varstvo predšolskih otrok. Tel. št.: 346-1080342.

Turistične kmetije

OSMICA KOSMINA - Brje pri Komnu

odprta od 11.10. do 20.10.2013

Osmice

FRANC IN TOMAŽ FABEC sta v Mavhinhah odprla osmico. Vljudno vabljeni! Tel. št. 040-299442.

OSMICO sta odprla na cesti za v Sliвно Corrado in Roberta. Tel. št.: 338-3515876.

PRI DAVIDU v Samatorci št. 5 je odprta osmica. Vabljeni! Tel.: 040-229270.

Čestitke

Na konservatoriju Tartini v Trstu je uspešno diplomirala iz klavirja naša dirigentka PETRA GRASSI. Iskreno ji čestitamo ter ji želimo še veliko glasbenih uspehov in zadoščenj, vsi pri SPD Krasje.

Naši dirigentki PETRI GRASSI... kot slavček sem prepevala, sem sladke sanje sanjala, o zdaj pa, ko sem uspešno diplomirala, bom naprej s kokljami in s piščančki v glasbi uživala... Čestitamo! Vsi slavčki.

Ob sijajno opravljeni diplomii iz klavirja na konservatoriju Tartini iskreno čestitamo PETRI GRASSI vsi odborniki in člani SKD Igo Gruđen iz Nabrežine.

Kino

AMBASCIATORI - 16.40, 18.20, 20.10, 22.00 »Cattivissimo me 2«.

CINEMA DEI FABBRI - 17.00, 20.00 »Room 237«; 18.30, 21.30 »Fedele alla linea«.

FELLINI - 17.45 »Vado a scuola«; 16.15, 19.00, 20.30 »Sacro Gra«; 22.10 »Rush«.

GIOTTO MULTISALA 1 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Gloria«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.30, 18.20, 20.10, 22.10 »Diana - La storia segreta di Lady D«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 16.30, 18.20, 20.10, 22.00 »Anni felici«.

KOPER - PLANET TUŠ - 15.40, 16.20 »Avioni«; 16.10, 18.30, 20.30 »Čefurji raus!«; 17.50 »Diana«; 21.10 »Držna igra«; 16.15, 18.20 »Jaz, baraba 2 - 3D«; 15.35, 16.50, 17.45 »Jaz, baraba 2«; 20.40 »Jaz, baraba 2 - OV«; 18.25, 20.20 »Maceta ubija«; 18.55, 20.40 »Malavita«; 20.10 »Samo bog odpušča«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 16.15, 19.30, 20.00, 22.15 »Gravity«; 18.10 »Lo sconosciuto del lago«; Dvorana 2: 16.30 »Bling Ring«; 18.10, 20.00, 22.10 »Il cacciatore di donne«; Dvorana 3: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Aspirante vedovo«; 17.45, 21.15 »Cattivissimo me 2«; Dvorana 4: 16.45, 18.30, 20.20, 22.15 »Oltre i confini del male - Insidious 2«.

SUPER - Film prepovedan mladim izpod 18. leta starosti.

THE SPACE CINEMA - 20.00 »Vermeer e la musica (prenos iz National Gallery v Londonu); 16.00, 18.05, 20.10, 22.15 »Cattivissimo me 2«; 17.10, 19.20, 21.30 »Cattivissimo me 2 3D«; 16.30, 18.25, 20.20, 22.15 »Aspirante vedovo«; 16.40, 19.10, 21.40 »Oltre i confini del male - Insidious 2«; 19.00, 21.30 »Rush«; 16.45 »I Puffi 2«; 16.10 »Bling Ring«; 16.30, 18.25, 20.20, 22.15 »Gravity 3D«; 21.45 »Anni felici«.

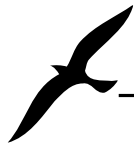
TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 17.30, 20.15, 22.10 »Cattivissimo me 2«; Dvorana 2: 20.00 »Vermeer e la musica«; Dvorana 3: 18.00, 20.30, 22.15 »Gravity 3D«; Dvorana 4: 18.00, 20.00, 22.20 »Oltre i confini del male - Insidious 2«; Dvorana 5: 17.30, 20.10, 22.00 »Aspirante vedovo«.

Izleti

OMPZ F. BARAGA vabi na romarski izlet v soboto, 12. oktobra, na Koroško: Tinje, Gospa Sveta in gosposvetsko polje, Celovec in Vetrinj. Vpis in vse ostale informacije čim prej na tel. št. 347-9322123.

DRUŠTVO KMEČKIH ŽENA vabi na izlet v London od 26. do 29. oktobra. Vse informacije na tel. št. (00386)31-479882 (Marija).

KRU.T vabi na izlet v Avstrijo od 6. do 8. decembra, z vožnjo preko Salzburga v Linz, na ogled božičnih sejmov in samostana Kremsmünster, na povratku postanek v mestecu Styr. Dodatne informacije in prijave na sedežu v Ul. Cicerone 8, 2. nadstropje, tel. 040-360072, krut.ts@tiscalii.it.

Obvestila

JUS BANI obvešča upravičence: kdor namerava pristopiti k sečnji ali nabiranju suhih drv, naj se čim prej javi pri naslednjih osebah: Vili Hussu - 040 211790, Igor Križmančič - 040 214306, Neva Hussu - 040 212403.

SLOVENŠČINA ZA ODRASLE - ŠC Melanie Klein prireja 1x tedensko 20-urne tečaje: začetniški tečaj od 22. oktobra, ob torkih 19.15-20.45; nadaljevalni tečaj od 24. oktobra, ob četrtnih 19.15-20.45. Info in prijave: www.melanieklein.org, info@melanieklein.org, tel. 345-7733569.

DPZ KRAŠKI SLAVČEK-KRASJE bo začel s pevsкими vjajami ob petkih zvečer v prostorih SKD Igo Gruden v Nabrežini. Nove navdušene pevke, višješolke in univerzitetne študentke, sprejemamo na advicijo. Info: 339-1115880 ali 333-1435318.

KD IVAN GRBEC prireja tečaj Country plesa pod vodstvom Sonje Corbato, ob četrtnih: danes, 10., 17., 24. in 31. oktobra, 5. in 12. decembra. Vabljeni ljubitelji sproščujočega plesa. Info: 040-382541.

SINTESI - Umetniška šola za otroke ELIC sporoča, da se pričene tečaji umetnosti za otroke in mlade. Na razpolago tudi tečaj stripa. Info: 040-2602395, 338-3476253 ali 333-4784293.

PILATES - Skupina 35-55 in vaditeljica Sandra sporočata, da v petek, 11. oktobra, uvajalni tečaj odpade. Od torka, 15. oktobra, bo vadba po sledečem urniku: 18.30-19.30 Pilates body tehnika, 19.30-20.30 Pilates I.

TABORNIKI RMV vabijo vse tržaške osnovnošolce na gusarski lov na zaklad, ki bo v petek, 11. oktobra, v Dijaškem domu »Srečko Kosovel«. Zbirališče ob 14.45, zaključek je predviden ob 16.45. Taborniški sreč!

18. KRAŠKI MUZIKFEŠT: srečanje godcev in pevcov bo v Praprotnu pod šotorom v nedeljo, 13. oktobra, ob 16. uri. Vabljeni so muzikanti, ki igrajo na katerokoli glasbilo (od dua do številne skupine), dobrodošli so tudi pevcu. Srečanje je razdeljeno v dve kategoriji: otroci do 14. leta in odrasli. Skupina je lahko tudi mešana. Srečanje je ne-tekmovalnega značaja, udeleženci bodo prejeli simbolično priznanje. Prijave do sobote, 12. oktobra, tel. 380-3584580, tajnistvo@skdvigred.org.

AŠZ JADRAN obvešča, da bodo v prodaji abonmaji za domače tekme prvenstva državne C-lige v košarki. Informacije in rezervacije na tel. 333-9888277 (Lara), 340-3470977 (Nina) in 338-6985052 (Damian).

GLEDALIŠKA DELAVNICA za osnovnošolske otroke - informativno srečanje pri SKD Barkovlje, Ul. Bonafata 6, v soboto, 12. oktobra ob 11. uri.

TABORNIKI RMV se pripravljamo na novo sezono. V dolinski občini bodo letos sestanki potekali ob sobotah, 15.00-16.00; na Opčinah bodo osnovnošolci imeli sestanke ob sobotah 10.00-11.00, srednješolci pa 11.00-12.00; na Proseku bodo srečanja ob sobotah 14.00-15.00, v zgonski občini pa bodo sestanki potekali vsak 2. in 4. torek v mesecu 18.00-19.00. Dodatne info: www.tabornikirmv.it.

TPPZ P. TOMAŽIČ sporoča, da bo v soboto, 12. oktobra, ob 9.00 odhod avtobusa iz Padrič za nastop v Portorožu.

18. POHOD »NA KRASU JE KRASNO«, v organizaciji Skd Vigred, vaške skupnosti Tublje, jamarskega društva Grmada, Razvojnega društva Pliska, planinskega odseka SK Devin bo v nedeljo, 13. oktobra, z zbirališčem od 9.00 do 9.45 v Praprotnu.

AŠD BREG obvešča, da bo jutranja telovadba za odrasle ob torkih in četrtnih, 8.30-9.30.

AŠD BREG sporoča, da bo telovadba ob sobotah 9.30-10.30 za osnovnošolske otroke, 10.30-11.30 za otroke, ki obiskujejo otroški vrtec.

GLEDALIŠKA SKUPINA za otroke in mlade bo delovala letos v Finžgarjevem domu na Opčinah vsak četrtek 16.30-17.30 (osnovnošolci) in 17.30-18.30 (srednješolci in višješolci). Vabljeni novi člani!

PIHALNI ORKESTER RICMANJE ponuja skupinski pouk glasbe, primeren za otroke do 8. leta, ki deluje v sklopu glasbenih tečajev. Prijave in informacije: 320-4511592 ali po.ricmanje@yahoo.it. Toplo vabljeni!

SKD TABOR ZA OTROKE - plesna delavnica za velike iz vrtca, 1. in 2. razred OŠ z Jelko Bogatec, ob sredah 17.30-18.15. Vabljeni!

SKD VIGRED obvešča, da se bodo tedenska srečanja »Mi se gremo gledališče« (za otroke in mladince, ki obiskujejo zadnji letnik vrtca, osnovno in srednjo šolo) odvijala v Štalci v Šempolaju vsako sredo, 16.00-17.00. Info: tajnistvo@skdvigred.org, tel. 380-3584580.

SKD TABOR - Prosvetni dom: Krožek ob pletenju in še kaj: prvo srečanje v ponedeljek, 14. oktobra, 15.00-17.00.

ADMINISTRACIJA za ločeno upravljanje juserskega premoženja obvešča vse upravičence, da lahko predložijo prošnje za sečnjo in pobiranje suhih drv na juserskih površinah od 15. oktobra, na sedežu odbora - Prosek št. 159. Info: tel. 040-251241 ali 349-6161023, fax 040-2528069.

SK DEVIN prireja tečaje smučanja na plastični progi v Nabrežini z društvenimi učitelji ob sobotah popoldne od oktobra do decembra. Info: info@skdevin.it, tel. 340-2232538.

SKD DRAGO BOJAN Gabrovec organizira tečaj slovenščine za začetnike. Informativni sestanek bo v torek, 15. oktobra, ob 20. uri v prostorih društvene gostilne.

AMBULANCE ROOM - Društvo za kulturo o emergenci organizira srečanje v četrtek, 17. oktobra, od 18.30 dalje v prostorih razstavne dvorane ZKB na Opčinah, Ul. Riceratorio 2. Govorili bomo o pravih ukrepih pri srčnem zastoji in o uspešnosti defibrilacije. Vstop za javnost je prost, info na www.ambulanceroom.it.

AŠD MLADINA organizira tečaje, ki se bodo odvijali v bivšem rekreatoriju v Križu: Tai chi chuan - vodi inštruktorica Vladimira Gustin. Dan odprtih vrat v četrtek, 17. oktobra, ob 19.30. Info 349-3136949.

RADI IN LEPO POJETE? MePZ Rdeča zvezda vabi k sodelovanju nove pevce. Pevske vaje ob torkih in četrtnih od 20.30 dalje v društvenih prostorih v Saležu. Pridružite se nam, družbi prijetnih in veselih ljudi.

SKD SLAVKO ŠKAMPERLE vabi srednje in višješolce na Contemporary dance; vsak ponedeljek in četrtek 18.00-19.00 v društvenih prostorih na Štadjonu 1. Maja. Koreografija bo predstavljena na Festivalu plesne ustvarjalnosti. Vodi Daša Grgič. Prvo srečanje v četrtek, 17. oktobra. Info: 333-8139018.

POSKUS VOŽNJE BY MTK - Mladinski Trebrenski Krožek prireja brezplačen poskus vožnje za mlade med 14. in 18. letom. Prireditvev bo potekala v nedeljo, 19. oktobra, na strehi veleblagovnice »Le Torri d'Europa« ob 14.00. Info in vpisovanje na 348-3288130 (tajništvo) ali mtk.trebce@gmail.com.

ASD CHEERDANCE MILLENIUM organizira letos vadbo za odrasle - happy fitness time (za mamice, očke, dekleta, ki bi rada izboljšala formo, namreč za vse!), ki bo potekala ob petkih od 17. do 18. ure in od 18. do 19. ure v prostorih M. Čuk na Repentabski ul. 66. Informacije in vpis: info@cheerdancemillemium.com ali 346-1852697 (Petra).

ASD CHEERDANCE MILLENIUM organizira v telovadnici OŠ Bevk na Opčinah tečaj gimnastike/akrobatike ob sredah: 7-10 let od 18.00 do 19.15, 11-14 let 19.00-20.15, 15-20 let 19.00-20.30; cheer skupina mladinke (11-14 let) pon. 18.00-19.30, sre. 19.00-20.15 in pet. 18.00-20.00; cheer fun fitness (zabavni treningi za višješolce in univerzitetnike): pon. 19.30-21.30 in/ali pet 20.00-21.30; osnovna motorika za najmlajše (4-6 let) pon. 17.00-18.00 in pet. 16.45-17.45 center M. Čuk (Repentabska ul. 66). Vpis in informacije: info@cheerdancemillemium.com, 347-8535282 (Jasna) in 347-9227484 (Ryan).

UNINT - Šola Umetnosti - MFU obvešča, da prireja obisk na »Bienalo sod-

obne umetnosti - Enciklopedična palača« v Benetke, v nedeljo, 20. oktobra. Info: 338-3476253 ali 040-2602395.

KRU.T obvešča, da bo v ponedeljek, 21. oktobra, ob 15. uri stekla na sedežu krožka v Ul. Cicerone 8, delavnica »Izražanje preko barve« z umetnico in likovno terapevko Luiso Tomasettig. Dodatne informacije in prijave na društvenem sedežu, tel. 040-360072, krut.ts@tiscali.it.

KD SLOVAN S PADRIČ organizira v sodelovanju s KD Skala tečaj slovenščine za začetnike in nadaljevalce. Informativni sestanek bo v torek, 22. oktobra, ob 20.30 v Kulturnem domu Skala v Gropadi. Za vpisovanje in informacije: jan.grgic@alice.it ali pa 349-7386823 (v večernih urah).

ČEBELARSKI KONZORCIJ za Tržaško pokrajino obvešča, da bo sedež v Repnu št. 20 odprt v petek, 25. oktobra, 18.00-19.30. Info: cons.apicoltoritrieste@gmail.com.

KOSOVELOV DOM SEŽANA - kulturni center Krasa in Javni sklad RS za kulturne dejavnosti objavljata javni razpis za 4. festival otroške popevke Brinjevka. Če si star/a do največ 13 let in nam želiš pokazati kako lepo poješ, se prijavi do 31. oktobra na Brinjevko. Vse informacije na www.kosovelovdom.si.

PROGRAM ZA DIJAKE - Dijaki dom S. Kosovel in Slov.I.K. organizirata program »Podjetništvo v slovenščini... od A do Ž«, ki združuje različne vsebine (podjetništvo, dizajn, računalništvo, nastopanje v javnosti, kreativnost...) in bo potekal ob petkih popoldne. Rok za prijavo: 31. oktobra. Začetek dejavnosti: 8. novembra. Program in prijavnica na www.slovik.org. Informacije: info@slovik.org ali 040-573141.

PROSTOVOLJNA CIVILNA SLUŽBA za mlade od 18 do 29 let: do 4. novembra, se lahko prijaviš na razpis in kandidiraš za sodelovanje na projektu »CreAttivaMente« v trajanju enega leta. Info na Zvezi slovenskih kulturnih društev, Ul. San Francesco 20, tel.: 040-635626, www.zskd.eu od ponedeljka do petka od 9.00 do 13.00, v torek in sredo od 14.00 do 17.00 oz. na Arci serviziu civile, Ul. Fabio Severo 31, tel.: 040-761683, www.arci.serviziocivile.it od 9.00 do 11.00.

Prireditve

TRŽAŠKA KNJIGARNA, v sodelovanju z založbo Novi Matajur, društvom Ivan Trinko in Topolove, vabi danes, 10. oktobra, ob 18. uri, na predstavitev: »Marko Sosič - Onkraj dreves - Al di là degli alberi«. Sodelujejo: avtor, Barbara Korun in Miha Obit.

18. KRAŠKI OKTOBERFEŠT od 11. do 13. oktobra pod šotorom v Praprotnu. Petek, 11. oktobra: 18.30 otvoritev z mažoretkami (Prvačina), OPS in ml. glasb. skupino Vigred, mlad. orkestrom godb. društva Nabrežina, mažoretno skupino Kras. Ob 20.00 koncert dalmatinskih pesmi z MPZ Vesna in tamburaši, ples s Kraškimi ovčarji; sobota, 12. oktobra: 15.00 odprtje kioskov, ex tempore, turnir šaha in briškole, taborniški kotichek, 16.00-18.00 plesna delavnica, 18.30 AŠKD Vipava z muzikalom Mamma mia, ples s skupino Ne bojsjega, nedelja, 13. oktobra: 11.00 odprtje kioskov, 13.00 ples z Domačimi Zvoki, 15.30 kabaret (Tatjana Malalan, Irene Pahor), 16.00 Muzikfešt, ples s Kraškimi muzikanti, nastop orientalskih plesov z Yasmin Anuby in skupino Il tempio della luna. Vse dni na ogled razstava gob v organizaciji gobarskega društva Sežana.

MFU - Magna Fraternitas Universalis vabi na predavanje »Nebo je velika odprta knjiga od božje ljubezni do človekovega razuma« - dr. Guido Marotta, v petek, 11. oktobra, ob 17.30 v knjigarni Borsatti - Libreria del Centro, Ul. Ponchielli 3, Trst. Info: 040-2602395.

TRŽAŠKA KNJIGARNA IN ZALOŽBA MLADIKA vabita v petek, 11. oktobra, na predstavitev knjige Borisa Pahorja »In mimo je šel spomin«, ki je izšla pri založbi Mladika v Trstu. Z avtorjem se bo pogovarjala urednica založbe Nadia Roncelli. Srečanje bo ob 17.30 v

prostorih Tržaške knjigarne v Ul. Sv. Frančiška 20.

DRUŠTVO FINŽGARJEV DOM vabi na 1. predavanje iz ciklusa o pozitivnem odnosu do sebe, družine in družbe. Predavatelj bo znani strokovnjak na področju zakonske in družinske terapije, doktor klinične psihologije in teologije Christian Gostečnik. Predavanje bo izjemoma na soboto, 12. oktobra, ob 20.30.

KD RIBIŠKI MUZEJ Tržaškega Primorja vabi v soboto, 12. oktobra, ob 11. uri na predstavitev knjige Bruna Volpija Lisjaka »Lo zoppolo - čupa del Golfo di Trieste e le piroghe«, Magazzino delle idee, Corso Cavour (vhod z morske strani).

REVIJA ZBOROV OPENSKE DEKANIJE - Zveza cerkvenih pevskih zborov vabi na 10. revijo zborov openske dekanije v soboto, 12. oktobra, ob 20. uri v cerkvi sv. Janeza Krstnika pri Sv. Ivanu v Trstu. Nastopili bodo MeCPZ Sv. Jernej, CPZ Sv. Ivan, ŽePZ Prosek Kontovel, MeCPZ Rojan, MePZ Mačkole in Združeni zbor ZCPZ.

SKD F. PREŠEREN in Skupina 35-55 iz Boljunca vabita v društveni bar na G'rici na ogled razstave domače likovne ustvarjalke »Zdenka Ota v svetu barv«.

ZADRUGA NAŠ KRAS vabi do nedelje, 13. oktobra, v Kraško hišo v Repen na ogled likovne razstave »Repen 31. Razgledna točka« goriškega umetnika Ivana Žerjale, ob urnikih odprtja muzeja (nedelje in prazniki 11.00-12.30/15.00-17.00). Za skupine možni tudi drugačni termini. Info: info@kraskahisa.com.

DRUŠTVO SLOVENSkih IZOBRAŽENCEV vabi v ponedeljek, 14. oktobra, v Peterlinovo dvorano v Ul. Donizetti 3 v Trstu. O kriznih pojavih tako v slovenski Cerkev kot v širšem slovenskem prostoru bo razmišljal profesor moralne teologije in družbenega nauka Cerkev na Teološki fakulteti v Ljubljani, direktor Zavoda Antona Martina Slomška v Mariboru, prodorni publicist in predavatelj dr. Ivan Štuhec. Začetek ob 20.30.

KRU.T IN NŠK vabita v sklopu Vseživljenjskih aktivnosti na srečanje bralnega krožka »Skupaj ob knjigi«, ki bo v ponedeljek, 14. oktobra, ob 17. uri v čitalnici NŠK v Ul. S. Francesco 20. Prijave in dodatne informacije na sedežu krožka v Ul. Cicerone 8, tel. 040-360072.

UNINT - Šola Umetnosti - MFU vabi na predavanje »Beneška bienala: kar nam pripoveduje današnja umetnost«. Predava umetnik Leonardo Calvo, v ponedeljek, 14. oktobra, ob 17.30 v knjigarni Borsatti-Libreria del Centro, Ul. Ponchielli 3, Trst. Info: 040-2602395.

SKD LIPA IN KROŽEK FOTOVIDEO TRST80 sta razpisala fotonatečaj »4 letni časi v Bazovici«. Fotografije morajo biti oddane do 15. oktobra na naslov SKD Lipa Bazovica - Ul. Igo Gruden 72/1, 34149 - Trst. Pravilnik natečaja je objavljen na www.trst80.com. Info: 329-4128363 (Marko).

UNINT - Šola Umetnosti - MFU vabi na predavanje: Risanje in slikanje stimulirata obe možganski poluti. Predava umetnik Leonardo Calvo, v sredo, 16. oktobra, ob 19.00 na sedežu šole, Ul. Mazzini 30, 5. nadstropje Trst. Info: 333-4784293 ali 040-2602395.

»EVROPA: ZVEZA NARODOV ALI ZADOLŽENIH?« Predavanje Monie Benini avtorice knjige »La guerra dell'Europa« in antropozofa Marca Vincija, bo v zgornji dvorani občinskega gledališča v Boljuncu, 19. oktobra, ob 20.15. SKD F. Prešeren vabi na predavanje, ki bo potekalo v italijanščini.

OBČINA ZGONIK in Tržaško ornitološko društvo vabita na 25. ornitološko razstavo »Brez meja«, ki bo v prostorih OŠ Lojzeta Kokoravca - Gorazda v Saležu v soboto, 19. oktobra, 10.00-19.00 in v nedeljo, 20. oktobra, 9.00-16.00.

COROVIVO - deželno zborovsko tekmovalno v organizaciji USCI FJK in ZSKD bo v nedeljo, 27. oktobra, v tržaškem Kulturnem domu z dvema tekmovalnima koncertoma, in sicer prvim ob 14.30, drugim ob 17.30. Od skupno 11 zborov na deželni ravni bo tek-

movalo tudi 5 slovenskih: MePZ Lipa iz Bazovice in MoPZ Jezero iz Doberdoba (na 1. koncertu) ter OPZ Fran Venturini iz Domja, MePZ F.B. Sedej iz Števerjana in ŽPS Stu ledi iz Trsta (na 2. koncertu). Ob 20.45 bo gala zaključni koncert z razglasitvijo rezultatov in nastopom najboljših zborov ter podelitvijo 3. velike nagrade »Gran Premio Corovivo«. Več informacij: www.zskd.eu.

Prispevki

Popravek: V trajen spomin na brata Drejca darujeta Antek in Manica 100,00 evrov za SKD Igo Gruden in 50,00 evrov za nabrežinsko cerkev.

V trajen spomin na brata Drejca darujeta Antek in Manica 50,00 evrov za cerkvene pevke v Nabrežini.

V spomin na sestro Doro daruje sestra Anica z družino 70,00 evrov za športno društvo Kontovel.

V spomin na sestro Doro daruje sestra Pina z družino 70,00 evrov za športno društvo Kontovel.

Nomesto cvetja na grob Drejca Terčona daruje Ivo Kralj z družino 50,00 evrov za šempolajsko-slivenske cerkvene pevce.

V spomin na prerano preminule Stevota Zaharja, Brunota Zaharja in Nadje Rapotec darujeta Divna in Igor Cuk 50,00 evrov za Ašd Breg.

V spomin na Drejca Terčona darujeta Divna in Igor Čuk 50,00 evrov za Ašd Sokol.

V spomin na bratranca Tončka Bernečiča daruje Marija Križmančič Sancin 30,00 evrov za AŠD Breg.

V spomin na Drejca Terčona daruje družina Nibrant 30,00 evrov za šempolajski otroški vrtec.

V spomin na dragega Drejca Terčona daruje Vera Caharija 30,00 evrov za SKD Igo Gruden.

V spomin na dragega Drejca Terčona daruje Bogdan Petelin 50,00 evrov za SKD Igo Gruden.

† Tiho je odšla naša ljubljena mama in nona

Julka Caharija - Colja

Žalostno vest sporočajo

hčerka Ljuba z Gianijem, sin Jožko z Noris, vnukinja Patricija z Igorjem in brat Ivan z družino

Pogreb bo v soboto, 12. oktobra, ob 13. uri iz Ulice Costalunga v Samatorco.

Samatorca, Zgonik, 10. oktobra 2013
Pogrebno podjetje Alabarda

Zadnji poljubček dragi noni!

Gaja, Sara, Liza in Sergej

Nikoli te ne bom pozabila, za vedno bom skrbno hranila vse, kar si me naučila. Nona, imam te rada,

Patrizia

10.10.2012

10.10.2013

Rudi

Vedno v našem spominu.

Družina

TRŽAŠKA KNJIGARNA - Na kavi s knjigo

Italijanski priročnik Marije Bidovec o novi slovenski književnosti

S prof. Marijo Bidovec (na levi) se je pogovarjala Nadia Roncelli

KROMA

Tržaška knjigarna je kljub pretresom, ki so zaznamovali njeno delovanje v preteklih mesecih, včeraj začela z novo sezono srečanj Na kavi s knjigo, na katerih bomo tudi letos ob dobri knjigi lahko srkali kavo Primo Arom, ki jo ponuja podjetje Fabrizia Polojaza. Prvo srečanje v novi sezoni je bilo dobro obiskano, njegova gostja pa je bila slovenistka Marija Bidovec, ki je sicer tudi profesorica slovenskega jezika in književnosti na univerzah v Vidmu in v Rimu.

Z gostjo se je pogovarjala urednica založbe Mladika Nadia Roncelli, ki je ugodoma predstavila Marijo Bidovec. Zvesti obiskovalci so izvedeli, da je Bidovec, ki je nečakinja tragično preminulega Ferda Bidovca, odrasla v Rimu, kjer je bila dolgo časa tudi profesorica slovenske književnosti. Rimsko univerzo je pred petimi leti zamenjala za vidensko, včerajšnjo gostjo pa odlikuje predvsem predanost slovenskim književnikom, ki jih želi na najbolj enostaven in zanimiv način približati italijanskim študentom.

V ta namen je Marija Bidovec napisala tudi knjigo »Profilo della letteratura slovena dal 1989 a oggi. Schede sugli scrittori«, ki je lani izšla pri rimski založbi Lithos v novi zbirki Laboratorio Est-Ovest. Na včerajšnji bralni seansi se je pogovor vrtel prav okrog knjige, ki ni akademsko zasnovana, ampak kot didaktični pripomoček, ki je namenjen italijanskim študentom slovenistike. Po avtoričinih besedah gre za začetni priročnik za italijanske študente in vse tiste, ki bi radi dobili vsaj osnovne podatke o sodobni slovenski književnosti. V prijetnem klepetu je avtorica žepno oblikovane publikacije povedala, da je v svoj pregled sodobne slovenske književnosti vključila 80 slovenskih književnikov, pet tudi iz zamejstva (Pahor, Rebula, Košuta, Kravos in Sosič). Zanimiv je tudi podatek, da avtorica v vsakem poglavju o posameznem književniku razstira tudi slovensko kulturno ozadje in politično situacijo, med pisanjem knjige pa je imela v mislih zlasti dva tipa študentov: rimskega, ki ve bore malo o slovenski literaturi, in videnskega, ki vsaj delno pozna slovenski kulturni prostor. Na vprašanje Nadie Roncelli, po kakšnem ključu je izbirala slovenske avtorje, je Marija Bidovec odgovorila, da je izbor čisto osebne narave. 80 slovenskih književnikov je avtorica knjige zbrala po kronološkem redu, knjiga pa se začne z najstarejšim slovenskim književnikom, z Borisom Pahorjem. Zadnje poglavje pa je posvečeno zelo nadarjenemu slovenskemu pisatelju Goranu Vojnoviču, je razložila avtorica knjige, ki je pozornost posvetila tudi otroški in mladinski literaturi. Včerajšnji gostji je zelo všeč, da slovenska književnost velik poudarek posveča prav mladinski li-

teraturi, od slovenskih književnic pa je zelo vzljubila Janjo Vidmar, ki je na Slovenskem znana predvsem kot avtorica mladinske realistične proze.

Ali bodo knjigo »Profilo della letteratura slovena dal 1989 a oggi. Schede sugli scrittori« italijanski študentje sprejeli kot začetni in splošni priročnik pri spoznavanju slovenskih sodobnih književnikov, Marija Bidovec ni znala povedati, avtorica knjige pa meni, da bo čas pokazal, če je njeno delo koristno ali ne. (sč)

LICEJ PREŠEREN - Obisk dijakov in profesorjev Gimnazije Vič

Zanimanje za vsakdan naše narodne skupnosti

Gre za že tradicionalen obisk - Sprejem na šoli in sprehod po Trstu

Tradicionalnega obiska se je udeležilo okoli šestdeset dijakov Gimnazije Vič s štirimi profesorji

KROMA

Licej Franceta Prešerna je včeraj dopoldne obiskalo okoli šestdeset dijakov Gimnazije Vič iz Ljubljane, ki so v Trst prispeli v spremstvu štirih profesorjev. Šlo je za že tradicionalen obisk, saj dijaki viške gimnazije prihajajo na licej Prešeren že kakih sedem oz. osem let, da bi spoznali slovensko narodno skupnost v Italiji in njeno šolstvo ter se srečali s tukajšnjimi dijaki. V prostorih liceja so jim ravnateljica Loredana Guštin ter nekateri

profesorji in dijaki pripravili predstavitev, v okviru katere so orisali zgodovino naše narodne skupnosti in njene organiziranosti ter posredovali podatke o slovenskih šolah v Italiji, nakar je stekel prijeten pogovor med dijaki samimi, pri čemer so ljubljanski gostje postavili marsikatero vprašanje svojim tržaškim vrstnikom: tako jih je zanimalo, v katerem jeziku zamejski dijaki govorijo doma oz. razmišljajo, v katerem jeziku se pogo-

varjajo med seboj, v katera društva zahajajo idr., skratka, pri dijakih Gimnazije Vič je bilo prisotno precejšnje zanimanje za vsakdanji življenjski utrip naše narodne skupnosti in njene šole.

Po sprejemu na šoli so se gostje z Gimnazije Vič poslovili od liceja Prešeren in se podali na sprehod po Trstu, kjer so se seznanili tako z znamenitostmi mesta kot tudi s sledovi slovenske prisotnosti v njem, zvečer pa so odpotovali domov.

ZAVOD ZOIS - Dijaki petega letnika v prvi polovici septembra delali v ljubljanskih podjetjih

Teoretično znanje so dali v prakso

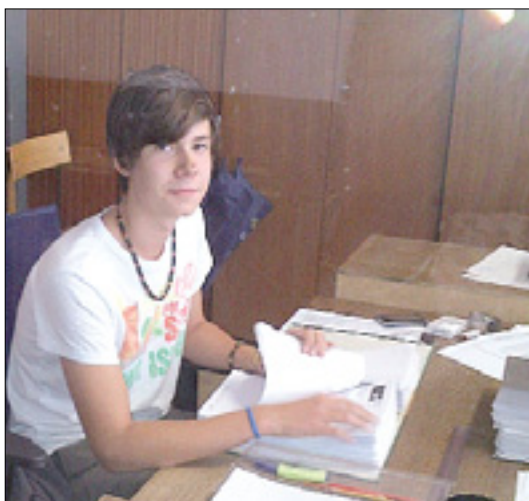
Tradicionalne delovne prakse so se udeležili petošolci pravno gospodarsko podjetniške in geometrske smeri - Gmotna pomoč Zavoda Republike Slovenije za šolstvo

Na Državnem tehniškem zavodu Žige Zoisa v Trstu je že dolgo let v navadi, da dijaki trienja opravljajo poletno delovno prakso. V tretjem in četrtem letniku to poteka ob koncu šolskega leta, v petem razredu pa zaradi mature v juniju praksa ni možna, se je pa zato udeležujemo v prvih dveh tednih septembra. Za to pobudo se moramo za gmotno pomoč zahvaliti Zavodu Republike Slovenije za šolstvo, saj poteka praksa za pete razrede v Ljubljani, udeležujemo pa se je dijaki obeh smeri zavoda. Na trgovski oz. pravno-ekonomski smeri smo zaposleni po raznih uradih, pisarnah in podjetjih, tako da lahko v živo vidimo to, o čemer se v šoli samo učimo. Letos smo bili zaposleni v devetih različnih podjetjih. Pri Mladini, časopisnem podjetju, smo videli, kako pravzaprav tako podjetje deluje: od tega, kako nastane članek, do fotografiranja različnih dogodkov, dela v tajništvu, zbiranja oglasov v oddelku za marketing, upravljanja spletne strani, telefonskih klicev za razne intervjuje itd.

V hotelu Bit - Center je zelo razvidno, kako dobro vplivajo na turizem razni dogodki. V tem primeru je evropsko košarkarsko prvenstvo Eurobasket, ki se je odvijalo prav v Sloveniji, v hotel pripeljala veliko gostov.

Zlatarna Malalan je tudi zelo zanimiva, saj se za vsem bleščečim nakitom, ki ga lahko vidimo v izlozba, skriva kar zapleteno književnost in pravno delo.

Tako je tudi v podjetju pivovarne Union: poleg proizvodnje in pločevink na policah supermarketov je v taki veliki družbi pomembno dobro poznavanje marketinških veščin, saj je na trgu konkurenca vse hujša. V podjetju Julon, ki se ukvarja s proizvodnjo poliamidnih filamentov in granulato, smo lahko občutili, kako težko je upravljati tako veliko podjetje, saj ima med 500 in 1000 zaposlenih. V uradih Javnega stanovanjskega sklada Mestne občine Ljubljana, Zadrugne zveze Slovenije in Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije je lepo razvidno, kako potekajo odnosi med javno upravo in posamezniki, kako deluje zadruga oz. kakšna so davčna in poslovodska svetovanja. Zadnje podjetje, pri katerem smo opravili prakso, je Deželna banka Slovenije. Tukaj smo ugotovili, kako zapleteno je bančno knjigovodstvo, kako bančni uradniki izbirajo ali bodo sprejeli prošnjo za posojilo, kako delujejo razni ban-

čni uradi, koliko bančnih storitev je na razpolago ... Dijaki geometrske smeri pa so bili zaposleni pri štirih podjetjih (Geoid d.o.o., Geograd d.o.o., Geodet inženiring d.o.o., Gekom d.o.o.), pri katerih so se spopadali s praktično platjo tistih stvari, ki se jih v šoli učijo le teoretično. To se pravi, da so bili v glavnem na terenu, kjer so pomagali pri meritvah in količenju objektov; spozna-

vali pa so tudi, kako poteka delo v uradu.

V imenu vseh dijakov petih razredov se zahvaljujem tistim profesorjem, ki so se čez poletje trudili, da bi poiskali primerna podjetja in delovna mesta bodisi za trgovsko kot za geometrijsko smer in nam tako omogočili to enkratno izkušnjo.

Martina Zubalič

»Le« pet supermaksijev

Doslej – vpisnine zbirajo pri Società velica Barcola Grignano do sobote ob 20.00 – se je na Barcolano prijavilo 681 jadrnic. Organizatorji so sporočili, da so zaradi slabega vremena nekatere jadrnice ostale uje-te »sredi« Jadrana, zato pričakujejo, da bo v naslednjih dneh število naraslo. Med prijavljenimi je doslej »le« pet supermaksijev (v to kategorijo bi sodila tudi Maxi Jena, ki pa je letos ne bo). To so Esimit Europa 2, Cuba Libre , Kiwi, Robertissima III in Our Dream. Lani je nastopilo 17 supermaksijev ... Finančna kriza je najbrž v jadrlnem svetu občutena.

Tudi letos ne bo Velikega viharika

Poleg Maxi Jene na Barcolani ne bo (drugič zapored) tudi Velikega viharika Dušana Puha. To pa zato, ker naj bi vrhove Telekoma, ki je lasnik jadrnice, razjezilo, da so na diplomatski regati v Izoli na krov povabili tudi predsednika Luke Koper Mišiča. Tako je poročalo ljubljansko Delo, nam pa je potrdil tudi član posadke Andrej Gregori, sicer član Sirene. Pri Telekomu, tako piše Delo, pa so obenem pojasnili, da nastop na Barcolani ni več v poslovnem interesu in da so nasploh omejili nastopanje na regatah.

BARCOLANA 2013 - Mitja Kosmina bo vendarle nastopil v Trstu

Prihaja Mini Jena

Slovenski krmar Mitja Kosmina in njegovi najzvestejši člani posadke bodo vendarle nastopili na Barcolani. Tokrat sicer ne na krovu Maxi Jene, ampak na njeni mlajši sestri Mini Jeni. »To je desetmeterska jadrnica The One design 33, ki jo je projektiral Andrej Justin, lastnik pa je Jure Orel. Gre za prototip jadrnice, iz katerega bo nastala flota,« je napovedal Diego Kolarič, eden od članov trdega jedra moštva krmarja Mitje Kosmine. Kot smo že poročali, letos 80-čveljske Maxi Jene ne bo izključno zaradi finančnih razlogov, zato bo Jena v Trstu taka, »kakšno si tačas lahko privoščimo«, nam je včeraj potrdil Kolarič. Odločitev o tem, da bo Kosmina in njegova strnjena ekipa nastopila na Barcolani, a z manjšo jadrnico, je padla v ponedeljek. »Prejeli smo res veliko telefonskih klicev, večinoma sicer iz italijanskega Trsta, spraševali so nas, ali res Maxi Jene v Trstu letos ne bo, saj je nenazadnje v tržaški jadrlni javnosti zelo priljubljena. Ko smo objavili novico na facebooku, da nas letos ne bo, je bil odziv prav tako zelo občuten,« je povod za nov, a manjši projekt opisal Kolarič. »Res si ne bi predstavljal, da me v Trstu ne bi bilo. Dobil sem veliko ponudb, ki pa sem jih odklonil, tudi tiste najzanimivejše. Čeprav je Maxi Jena še vedno konkurenčna, zahteva res veliko truda in seveda veliko finančnih sredstev, ki pa jih v kriznih časih ni. Tako je nastala ideja o Mini Jeni, kar me izredno veseli,« je pojasnil Kosmina. Skratka, dobra volja, ljubezen do jadrnanja in predvsem želja, da se Kosmina in ostali vrnejo v Trst – ne glede na kako veliki jadrnici – je prevladala nad krizo: »Z Mini Jeno želim tekmovali tako kot mnogi drugi in torej stopiti korak nazaj k pristnemu jadrnanju, kar je nenazadnje dobro tudi za Barcolano. Verjamem, da se bomo zabavali in zabavali tudi vse tiste, ki nas že dolgo let spremljalo,« je dodal Kosmina.

Jadrnica je tekmovalna, letos bo na Barcolani še dodatno implementirana. Tehnično je zelo uravnotežena, s karbonskim jamborom, zelo hi-

Mini Jena je desetmeterska tekmovalna jadrnica

tra je tudi v jadrnanju proti vetru. Mini Jena – barva in logotip sta enaka starejši »sestri« – bo nastopila v kategoriji 4, ki je tudi najštevilnejša na Barcolani (med 300 in 400 jadrnicami). Športni duh ostaja, zagotavlja tudi Kosmina. »Kot vedno se bom boril za zmago,« je napovedal slovenski krmar. Zmaga v kategoriji je imperativ letošnjega nastopa (lani je zmagala Bravissima, op.a.), sestava šestčlanske posadke, ki jo bo vodil Kosmina, pa je še nedorečena.

Veronika Sossa

4 zmage in 13 drugih mest. Tak je skupni izkupiček slovenskega jadrlnega projekta, na čelu katerega je Mitja Kosmina. Začelo se je leta 1992 z jadrnico Gajo Cube, sledila je Gaja Legend (tri zaporedne zmage od 1995 do 1997), v zadnjih enajstih letih pa so tekmovali na Maxi Jeni (zadnja zmaga leta 2009).

Kakšna bo Barcolana brez Maxi Jene?

Najbrž velika večina obžaluje, da Maxi Jene ne bo na Barcolani. »Maxi Jena je namreč postala v zadnjih letih zelo priljubljena pri Tržačanih, ne samo pri Slovencih, zato bo brez nje šarm Barcolane bržkone nekaj izgubil,« je prepričan Aleš Omari, Tržačan, ki je tri leta jadrnal na krovu slovenske velikanke. Bržkone se še spominja bučnega aplavza na tržaškem nabrežju po zmagi leta 2009 ... Odsotnost supermaksija obžaluje tudi zgoniški župan Mirko Sardoč, ki je lani pisal zgodbo Maxi Jene: »Lanska izkušnja je bila enkratna, iz človeškega in športnega vidika,« se je spominjal sodelovanja na slovenski jadrnici, na kateri je zaživel projekt No borders team, ki ga podpira tudi Občina Zgonik. Sardoč nam je potrdil, da vsekakor projekt ni zamrl, še bogatejšo obliko bodo predstavili danes na nabrežju. »Noborderji« bodo torej letos spet prisotni na regatnem polju. Na krovu manjše 16-meterske jadrnice bo najbrž tudi Sergij Stančič, predsednik ZKB, saj bančni zavod še vedno podpira projekt No borders team. »Mislim, da je res škoda, da ne bo Maxi Jene. Letos smo se s projektom No borders team pač odločili za drugo pot, na to pa je vplivala seveda tudi finančna kriza.«

Da na Barcolani ne bo vidne slovenske jadrnice, obžaluje tudi Andrej Gregori, dolgoletni član Velikega viharika, sicer član Sirene: »Brez Maxi Jene bi Veliki viharik imel letos možnost, da se prebije celo na 2. in 3. mesto, saj je spet napovedan zelo rahel veter, a kaj ko nas ne bo,« je pojasnil Gregori, ki bo zato nastopil na manjši jadrnici razreda Ufo. S Stančičem se strinjata, da je na odsotnost Maxi Jene nedvomno vplivala kriza, ne izključujeta pa tudi, da je jadralcem zmanjkalo tudi nekaj motivacije. Za Trst je Esimit lepa vizitka, vendar tekmovalni duh se izgublja, saj je Simčičeve velikanke – kot kaže – nemogoče premagati. »Morda bi lahko organizatorji omejili dovoljeno velikost jadrnic, saj bi tako bila regata zanimivejša. Težko bodo večje jadrnice prihajale v Trst, če že vnaprej vedo, da bodo druge,« še zaključuje Gregori. (V.S.)

Mike Sponza, Omar Sosa in Malika Ayane

Ob letošnji Barcolani se bo drevi začel glasbeni festival AcegasAps Barcolana Music Festival: ob 19.45 bo v Areni Barcolane na nabrežju nastopila tržaška skupina Marshmellow Pies, medtem ko bo na Velikem trgu ob 21. uri koncert v znamenju umetniškega projekta tržaškega interpreta blues glasbe Mika Sponze, ki bo nastopil s svojo skupino in Srednjeevropskim orkestrom, v katerem igrajo glasbeniki iz Italije, Slovenije, Hrvaške in Anglije, vodi pa ga Primož Grašič. Jutri in v soboto pa bo Veliki trg, vedno ob 21. uri, prizorišče drugih dveh velikih koncertov: jutri bo nastopil kubanski pianist in skladatelj Omar Sosa, v soboto pa kantavtorica Malika Ayane.

Znanstveni muzeji vabijo

Ob Barcolani bodo tudi letos mestni znanstveni muzeji (Pomorski muzej, Akvarij in Naravoslovni muzej v Ul. Tominz) bodo jutri ter v petek in soboto odprti od 9. do 19. ure. V Akvariju bodo v soboto morski biologi WWF priredili več vodenih ogledov - ob 9.30, ob 10.45 in ob 13.15 v italijanščini ter ob 12. uri v angleškem jeziku. V Pomorskem muzeju pa bo danes, jutri in v soboto ob 16. uri voden ogled razstave o avstroogrske mornarici, medtem ko bo jutri, v soboto in nedeljo ob 10.30 voden ogled po muzeju, danes pa bo ob 18. uri meteorolog Gianfranco Badina govoril o pomenu meteorologije za pomorščake in jadralce. Udeleženci Barcolane bodo ob vpisu prejeli v da tudi brezplačne vstopnice za ogled treh muzejev vključno z botaničnim vrtom.

Razstava Kounellisa

V prostorih nekdanje ribarnice je še na ogled razstava Jannisa Kounellisa »Kounellis Trieste«. Ob Barcolani bodo podaljšali urnike ogleda, in sicer danes od 10. do 20. ure, jutri in v soboto od 10. ure do polnoči, v nedeljo pa od 10. do 20. ure. V soboto in nedeljo sta obenem predvidena vodena ogleda ob 18. uri.

Paraolimpijci tudi letos na regatnem polju

Tudi letos bodo na Barcolani nastopili člani italijanske paraolimpijske ekipe v jadralskih razredih Sonar in 2.4, ki bodo po zaslugi krožka Duino 45 jadrnali na jadrnici Bonheur ladjarja Ferdinanda Pescarinija. Za razred Sonar bodo jadrnali Cristiano D'Agaro, Massimo Dighe in Marco Collinetti, za razred 2.4 pa Fabio Vignudini in Cristian Tarasco, z njimi pa bosta skipper Ferdinandino in predstavnik krožka Duino 45 Paolo Segalla.

NABREŽJE Naselje Barcolana je zaživelo

Včeraj je na nabrežju zaživelo Naselje Barcolana, ki bo za obiskovalce odprto vse do nedelje, 13. oktobra, od 9. do 23. ure. Po prvih poskusnih voznjah znane avtomobilske hiše bo danes na vrsti kuharska ponudba »show cooking«. Ob 15.30 bo predstavila znana blogerka Anna Maria Pellegrino regionalne specialitete, ob 17.30 pa bo Barcolana gostila Rafeleja Visciana, novega upravitelja bara Audace Cafe' na Velikem trgu, ki je bil dolgo let zaposlen na pariškem dvoru Ladurée.

Včeraj so organizatorji potrdili, da bo v soboto v Trstu prisotna tudi Selvaggia Lucarelli, ki ima na twitterju kar 190 tisoč sledilcev. Sodelovala bo s trideseterico blogerjev, ki se bodo v naslednjih dneh zbrali v Trstu.

KNJIŽNI PRVENEC BERTIJA BRUSA

»Glas Barcolane« tokrat v vlogi pisatelja

Barcolana je tudi priložnost za seznanitev s knjižnimi pravicami. Za enega od teh je poskrbel barkovljanski rojak Berti Brus, čigar knjigo »Io, i tuoi occhi. Tu, l'anima mia« (v prostem prevodu bi se lahko naslov glasil »Jaz kot tvoje oči, ti kot moja duša«), ki je izšla pri založbi Pendragon, bodo predstavili v soboto ob 16.15 v Areni Barcolane na tržaškem nabrežju. V knjigi je Brus opisal lansko skoraj trimesečno plovbo skupaj s popolnoma slepim sopotnikom Egidiom Carantinijem, s katerim sta takrat med koncem marca in začetkom junija objadrala Italijo in se dotaknila 29 mest.

Čeprav se s pisanjem razmišljanj in pesmi ukvarja že trideset let (razen nekaterih člankov pa ni doslej nič ob-

javil), je Berti Brus širši javnosti znan kot odličen jadralac in še bolj kot »zgodovinski glas« Barcolane, saj je regato spremljal tako za radijsko postajo Radio Punto Zero kot tudi za državno radiotelevizijo RAI, televizijo Sky in druge postaje. Poseben komentatorski in novinarski duo je Brus oblikoval skupaj z Androm Merkujem, ki je tudi prispeval spremno besedo h knjigi in bo le-to predstavil na sobotnem srečanju, ki se ga bodo poleg Brusa in Carantinija udeležili še vsedržavni predsednik in podpredsednik Italijanske pomorske zveze, admirala Franco Paoli in Piero Vatteroni, predsednik tržaške sekcije omenjene zveze Paolo Scubini in predsednik deželne konzulte za invalide Vincenzo Zoccato.

OBČINA MILJE Jutri in v soboto dodatne plovbe Zelenega delfina

Kdor se bo v prihodnjih dneh podal v Trst na jesensko regato Barcolana, lahko računata tudi na možnost dodatnega prevoza po Tržaškem zalivu. Občina Milje namreč sporoča, da bo v petek in soboto ob priložnosti Barcolane ladja Zeleni delfin izvedla v poznih večernih urah dve dodatni plovbi, da bi tako prišli naproti številnim posadkam jadrnic, ki so privezane v Pristanu sv. Roka, pa tudi drugim občanom: tako bo ladja iz Trsta odplula ob 22.30 in opolnoči, iz Milj pa ob 23. uri in pol enih. Seveda bo v istih dneh plula tudi po normalnem urniku: odhodi iz Trsta bodo ob 6.45, 7.50, 9. uri, 10.10, 11.20, 14.10, 15.10, 16.20, 17.30 in 19.35, odhodi iz Milj pa ob 7.15, 8.25, 9.35, 10.45, 11.55, 14.35, 15.45, 16.55, 18.05 in 20.05.

Moja Barcolana

Ste med tistimi, ki bodo v nedeljo jadrnali na 45. Barcolani? Boste regato spremljali z nabrežja, okna ali terase svojega doma, s kraškega obronka?

Pošljite nam svoje fotografije!

To lahko storite preko rubrike Fotogalerije bralcev na spletni strani www.primorski.eu ali po elektronski pošti tiskarna@primorski.eu, lahko pa jih tudi osebno dostavite v uredništvih v Trstu in Gorici.

ZALOŽNIŠTVO - Pogovor z urednico Nadio Roncelli

Mladika izdala tri knjige treh tržaških avtorjev

Jutri predstavitev Pahorjeve knjige In mimo je šel spomin - Tudi Rebulov roman in pesniška zbirka Irene Žerjal

Nadia Roncelli, urednica založbe Mladika, je upravičeno zadovoljna. Ne zgodi se ravno vsak dan, da v enem mesecu izdaš kar tri knjižne novosti prav tolikih tržaških avtorjev. Ravno to pa je v teh tednih uspelo tržaški založbi, ki je na knjižne police poslala Abstraktne in sumljive poezije - novo pesniško zbirko Irene Žerjal, najnovejši roman Alojza Rebule Pred poslednjim dnevom in novo, tristo strani obsežno knjigo Borisa Pahorja In mimo je šel spomin. To zadnjo bodo jutri ob 17.30 predstavili v Tržaški knjižnici.

Pri Mladiki so upali, da bo nova Pahorjeva knjiga izšla ob njegovi stoletnici, pisatelj pa je do zadnjega neutrudno prihajal v uredništvo v Ulici Donizetti in jo bogatil z novimi vsebinami. »Knjiga In mimo je šel spomin je razdeljena na pet delov, posebno zanimiv in dragocen se mi zdi prvi, v katerem je zbrana kratka proza,« pravi Nadia Roncelli. »Gre za besedila, ki so bila objavljena v raznih revijah, Malajdi, Brinjevkah, Dejanju, najstarejša celo v tridesetih letih prejšnjega stoletja in so bila zato večini neznana. Eno pripoveduje na primer o škofu Fogarju, ki ga je imel Pahor zelo rad, v zapisu Mala Ingrid, ki je izšel leta 1950 v Primorskem dnevniku, pa pisatelj na zanimiv način pripoveduje o prvem srečanju z bodočo ženo Radoslavo Premrl.«

V sklopu Govori in članki bodo bralci zasledili marsikateri piker in pro-

NADIA RONCELLI

KROMA

nicljiv zapis: od govora na Prešernovi proslavi leta 1965 do odgovora »spra-

šujočim mladim«, ki ga je v Primorskem dnevniku objavil leta 1997, ali zapisa Njegova čudovita Kalipso, ki ga je leta 2008 napisal na povabilo urednika pariškega dnevnika Le Figaro. Med njimi je tudi neobjavljen zapis Preženimo strahove, nekakšen pisateljev manifest, ki ga je založba delno natisnila tudi na platnici. Pahor nas vedno znova prese- neti s svojo kritičnostjo, a tudi neuničljivo vero v človeka, podčrtuje urednica.

»Sledijo portreti nekaterih osebnosti, na katere ga vežejo posebni spomini, na primer Marice Živec, Avgusta Čer-

nigoja, Vekoslava Špangerja, Zorana Mušiča. V sklopu Knjižne ocene pa bomo odkrili doslej večini nepoznanega Pahorja: literarnega kritika, ki se je otrešel avtobiografskih elementov in se razpiše o nekaterih knjižnih novostih. Knjigo dopolnjujejo še nekateri intervjuji.«

Med jesenskimi novostmi so kot omenjeno tudi pesmi Irene Žerjal, ki so izšle v zbirki Črnike založbe Mladika. »Gre za oblikovno, motivno in stilistično zelo različne pesmi. V njih je zelo prisotna ženska usoda, veliko je sodobnega, a tudi vračanja k tradicionalnim liričnim

motivom. Zanimivo je, da so posamezne pesmi posvečene točno določenim figuram, na primer slikarju Bambiču ali Shakespeareju.«

Najnovejši roman Alojza Rebule pa je postavljen v čas, ki v njegovih delih običajno ne nastopa: v prihodnost. »Knjigo Pred poslednjim dnevom sicer zaznamujejo značilne Rebulove tematike, to je eshatološki trenutek, iskanje smisla, absolutnega, dogajanje pa je postavljeno v futuristično fantastično družbo. V njej se zrcali današnji čas s svojimi protišničnimi in nihilističnimi silnicami.«

Pred Knjižnim sejmom, ki bo v Ljubljani med 20. in 24. novembrom, naj bi pri Mladiki izšli še dve knjigi. Magda Jevnikar je poskrbela za prevod knjige »Auschwitz è di tutti«, tržaške Judinje tudi slovenskih korenin Marte Ascoli. »Gre za preprosto napisano, a izredno pričevanje o taboriščni izkušnji. Zanimivo, da je avtorica dočakala osvoboditev v taborišču Bergen Belsen, tako kot Boris Pahor.«

Druga knjiga je slovenski literarni prvenec Igorja Pisona, mladega tržaškega gledališčenika, ki se je tokrat preizkusil v kratki prozi. »Pison ima zelo oseben slog, vsaka zgodba je drugače grajena. Tudi tematsko so zelo raznolike, motivni razpon je širok, avtor pa se ob nekaterih bolj ležernih vsebinah pogumno sooča tudi s težkimi vprašanji.« (pd)

SEŽANA - Zanimiv monolog Po mojem Slovenci

Boris Kobal tokrat kot slovenski Giorgio Gaber

Borisa Kobala je na klavirju spremljala Polona Janežič, ki je tudi avtorica uglasbitev

Nekdo je bil komunist, ker so mu povedali o Titu. Nekdo je bil komunist, ker mu niso vsega povedali o Titu.

Dihotomija Giorgia Gabra v slovenski omaki: za mikrofonom Boris Kobal, ob klavirju Polona Janežič. V sežanskem Kosovelovem domu je bila v ponedeljek zvečer na sporedu predstava Po mojem Slovenci, za katero sta Boris Kobal in Brane Završan priredila monologe in pesmi slovitega italijanskega pevcu in igralca, rojenega Gabrščik; »presadila« sta jih na slovenska tla in ugotovila, da imamo Italijani in Slovenci veliko skupnega, da so teksti, ki jih je Gaber pisal pred desetletji, še danes aktualni.

Da se je v njih prepoznalo tudi sežansko občinstvo, sta pričala ploskanje in

smeh, ki sta spremljala Kobalovo izvajanje. To je bilo razpeto med ironijo in sarkazmom, med sanjami in realnostjo, med iluzijo in deziluzijo ... »dve mizeriji v enem telesu,« kot pravi Kobal-Gaber.

Gabrovi monologi in pesmi ne govorijo samo o tem, zakaj so nekateri bili komunisti, temveč tudi o demokraciji, de-sni, levi in sredinski diktaturi. Pojejo o rokah prijateljev, zdravnikov in »bolnih dotikih v zakristijah«, po novem pa tudi o Sloveniji, ki »ni kriva, da je fasala Sloven-ce«, ta narod herojev, ki ne vedo, kaj bi sami s seboj, in rabijo tujca, da skrbi zanje.

Kobal je Gabrove besede »začnil« z osebnimi izkušnjami; zamejca - člana »avtohtone pasme, ki ni nikoli šla čez mejo, ampak je meja šla čez njo«. Študenta,

ki je ob prihodu v Ljubljano razumel, da je lepo biti član komunistične partije ... če je ta v opoziciji. V Ljubljani se je sredi 70. let počutil kot tujec, tudi humor mu ni nič pomagal: da je med Tržačani in Ljubljanci temeljna razlika, je razumel, ko je v ljubljanski gostilni naročil »dve oljki« ... in dobil dobesečno dve oljki.

V svoji novi, prijetni, predstavi pa Kobal nastopi predvsem kot moški na pragu šestdesetih let, kot človek, ki ve, da je večina življenja za njim. Znanost bi mu lahko napovedala, kako dolgo bo še živel, a kuverte z odgovorom britanskih znanstvenikov tudi na koncu predstave ne odpre. Še dalje jo bo nosil »kot opomin«. Zavedajoč se, da je del »generacije, ki je pustila sled. Škoda, da je ponoči snežilo.« (pd)

filmi@primorski.eu

GREMO V KINO

Gloria

Čile, Španija 2013

Režija: Sebastián Lelio

Igrajo: Paulina Garcia, Sergio Hernández, Diego Fontecilla

Ocena: ★★★★★

POGLEJ TRAILER!

Gloria ima osemindeset let in živi v Santiagu. Temnolasa, srednje postave, je ločena mati dveh že velikih otrok.

Kljub letom in osamljenosti, pa se absolutno ne namerava prepustiti maleduži in se odpovedati družabnemu in ljubezenskemu življenju.

Večer za večer se Gloria našminka, se lepo obleče in se sama ali s prijatelji odpravi po lokalih. Pleše in spozna nove ljudi. Od časa do časa se z marsikom tudi zaplete v ljubezensko razmerje brez nobenega tabuja, kjer sta spolnost in užitek pomembna aduta.

Vse poteka zelo lahkotno, sproščeno in nasmevano: edini smisel Glorijinega početja sta zabava in kratkočasje. Vse do dne, ko junakinja Leliove male zgodbe sreča Rodolfa. Tudi on je ločen, tudi on oče dveh hčera in tudi on, vsaj na videz, pripravljen na novo življenje v družbi prijetne sopotnice.

Če pa se Gloria v celoti prepusti novemu razmerju in v njem vidi nekaj pomembnega in trajnega, za Rodolfa absolutno ni tako. Moški je res ločen, a vseeno pod stalnim pritiskom s strani bivše žene in hčerk, od katerih se v resnici ne zna oddaljiti.

Zelo posrečena, pa tudi precej emocionalna pripoved med komičnim in tragičnim, med veseljem do življenja in melanholijo, je najnovejšo delo Sebastiáná Lelia.

Čilska igralka Paulina Garcia je za Glorio prejela srebrnega medveda za najboljšo žensko vlogo na letošnjem berlinskem filmskem festivalu.

Zelo globoka zgodba je portret ženske, ki je enak tistemu drugih žensk na vseh koncih sveta.

Leliovo delo pa še en dokaz kreativno pomembnega in pozitivnega trenutka, ki ga doživlja čilski film že nekaj let. (Iga)

LAMPEDUSA - Letta in Barroso včeraj obiskala prizorišče tragedije

Oblasti pričakali žvižgi in protestni transparenti

RIM - Predsednik Evropske komisije Jose Manuel Barroso se je včeraj mudil na italijanskem otoku Lampedusa, kjer se je želel na lastne oči prepričati, kako se na tem otoku soočajo s pritiskom beguncev in posledicami tragedije, v kateri je prejšnji teden umrlo več kot tisto beguncev. Skupaj z italijanskim premierom Enricom Letto je naletel na neprijazen sprejem. Barrosa je na letališču pričakala manjša skupina aktivistov in lokalnih prebivalcev, ki so žvižgali in kričali »Sramota!« in »Morilci!«. Proteste proti evropski migrantski politiki so napovedali tudi ribiči, ki velikokrat priskočijo migrantom na pomoč, a so siti stalnih novih prihodov tujcev na otok.

Predsednik Evropske komisije je sicer prek Twitterja sporočil, da je na Lampedusi, »da bi se poklonil žrtvam in izrazil solidarnost prek konkretnih dejanj«.

Barroso je na Lampeduso prispel skupaj z evropsko komisarko za notranje zadeve Cecilia Malmström. Skupaj sta obiskala tudi letališki hangar, v katerem so prepeljali trupla umrlih v nedavni nesreči ladje, polne migrantov. »To ni vredno Evrope,« je na Twitterju zapisala Malmströmova. Srečala sta se tudi s predstavniki reševalcev, humanitarnih organizacij in skupinami migrantov iz Eritreje, Somalije in Sirije.

»Evropa se ne more obrniti stran,« je na novinarski konferenci na otoku poudaril Barroso. »Skupaj se lahko odzovemo ustrezneje,« je menil in dodal, da »ta tragedija kaže, da moramo nujno okrepiti naša prizadevanja.« Predsednik Evropske komisije je poudaril, da ne bo nikoli pozabil podobe več sto krst v hangarju. Evropa bi morala po njegovem dajati upanje tistim, ki so prisiljeni bežati zaradi vojne.

Ob tem je Evropa obljubila 30 milijonov evrov evropskih sredstev za pomoč beguncem v Italiji. Sredstva bi lahko uporabili za »obnovo in zvišanje standarda« prenatrpanega sprejemnega centra na Lampedusi, je dejala Malmströmova.

Predsednik vlade Enrico Letta, ki je bil včeraj prav tako na Lampedusi, je napovedal, da bodo za žrtve pripravili državni pogreb. Katastrofo pred obalo Lampeduse je imenoval »evropska drama«. Opravičil se je za nezadostno pravo države na takšno tragedijo.

Lampedusa se je v ospredju pozornosti znašla, ko je zaradi požara minuli četrtek pred njeno obalo potonila ladja z več kot 500 begunci iz Afrike.

Nesrečo je preživel 155 ljudi, od tega 154 iz Eritreje in en državljani Tunizije. Število žrtev tragedije pa v teku včerajšnjega dne znova naraslo, saj so doslej iz morja potegnili že 302 trupla. Šesti dan po nesreči so potapljači namreč našli še štiri trupla, so včeraj sporočile italijanske oblasti. A to število po vsej verjetnosti še ni dokončno, saj še vedno iščejo preostale žrtve. Doslej so našli trupla 210 moških, 83 žensk in devetih otrok.

Z ladje so rešili le 155 beguncev, od tega 154 iz Eritreje in enega tunizijskega državljan, ki naj bi bil kapitan ladje in so ga pridržali. Po navedbah preživelih naj bi bilo na ladji v času nesreče skupno 545 potnikov, poroča nemška tiskovna agencija dpa.

Žrtev brodoloma so se včeraj z mašo spomnili tudi v Vatikanu. Mašo je vodil kardinal Leonardo Sandri, prefekt kongregacije za vzhodne Cerkve.

Medtem pa so se škofje iz Etiopije in Eritreje udeležili splošne audience pri papežu Frančišku in se mu

Predsednik evropske komisije Juan Manuel Barroso je včeraj na Lampedusi doživel kontestacije

ANSA

pridružili v molitvi za žrtve in njihove družine, poroča avstrijska tiskovna agencija APA.

Italija je po nesreči zahtevala spremembe evropske migrantske politike in več evropske pomoči pri spopadanju z navalom beguncev. Županja Lampeduse Giusi Nicolini je včeraj

poudarila, da bi se morala italijanska vlada opravičiti »otrokom in preživelih za način, kako ta država ravna z njimi. Šele zatem lahko od Evrope zahtevamo, da opravi svojo dolžnost,« je bila ostra.

Nicolini je že pred dnevi dejala, da otočani želijo več kot le simboli

obisk s strani EU. »Če želijo priti na Lampeduso le izraziti sožalje, lahko pošljejo elektronsko pošto, mi pa tu potrebujemo konkretne zaveze,« je poudarila.

Italijanska vlada naj bi sicer že danes sprejela spremembe azilne zakonodaje. Sejo vlade bo v Rimu vodil Letta.

VUKOVAR - Aretirali policista, ki je odstranil dvojezično tablo

Cirilica razdvaja Hrvaško

Predsednik Josipović poziva k dialogu, premier Milanović zavrnil pogajanje s kršilci zakonov

ZAGREB - V Vukovaru so suspendirali šest policistov, ker v začetku tega tedna niso preprečili odstranitve dvojezičnih napisov v latinici in cirilici s štirih državnih institucij. Enega izmed njih, 25-letnika, so tudi kazensko ovadili, ker je osebno sodeloval pri odstranjevanju ene od tabel. Zaradi suspenza policistov se je pred vukovarsko policijsko postajo v torek zvečer zbralo nekaj deset veteranov, ki so zahtevali, naj 25-letnega policista izpustijo na prostost. Razšli so se okoli polnoči, ko je med njih prišel kazensko ovadeni policist, ki je sicer sin umrlega hrvaškega vojaka.

Protestniki, med katerimi so večinoma pripadniki veteranskih združenj, trdijo, da so v torek policisti zaslišali tudi več njihovih kolegov zaradi odstranitve dvojezičnih napisov s poslopij državne inšpekcije, centra za socialno delo ter z zavodov za zaposlovanje in pokojninsko zavarovanje. Veterani so povedali, da so shranili odstranjene napise in jih bodo vrnili, ko bodo za to izpolnjeni vsi pogoji. Prepričani so, da vlada s postavitvijo napisov v cirilici izvaja nasilje nad vsemi Hrvati, ki so trpeli med vojno. Med drugim so zahtevali, naj pri reševanju spora z izvajanjem ustavnega zakona o pravicah narodnih manjšin v Vukovaru glede dvojezičnih napisov posreduje predsednik države Ivo Josipović.

Hrvaški predsednik Ivo Josipović je včeraj znova pozval na pogovore vse strani v sporu, da se ne bi poslabšali mednarodni odnosi na Hrvaškem. »Rad bi, da se v razpravo vključijo različne politično in družbeno relevantne osebe in organizacije, da bi pomirili stanje. Vse pogostejše se nekaj zruši in se stori nekaj, kar ni v duhu mednarodnih odnosov,« je Josipović povedal novinarjem, ki so ga v njegovem uradu prosili za komentar do-

Pogled na središče Vukovarja

godkov v Vukovaru. Njegovo pobudo so že prej podprla veteranska združenja, medtem ko je premier Zoran Milanović zavrnil možnost, da bi se pogajal s predstavniki tistih skupin, ki z odstranjevanjem napisov kršijo zakone hrvaške države.

Medtem so minulo noč neznani storilci odstranili tudi napis v cirilici v latinici s poslopja sredi Zagreba, v katerem so prostori srbskega kulturnega društva Prosvjeta. Dvojezična tabla v latinici in cirilici je bila sicer postavljena leta 1990.

Predsednik organizacije Srbov na Hrvaškem, Srbskega ljudskega sveta (SNV) in saborski poslanec Milorad Pu-

povac je na novinarski konferenci v Vukovaru pozval vlado in opozicijo, naj ne podpirata tistih, ki pozivajo k »mednarodni nestrpnosti, nezaupanju in brezzakonju«. Povedal je, da cirilica ni sredstvo vojne, temveč sredstvo komunikacije ter da kot pisava del zgodovine in tradicije tako Srbov kot Hrvatov. Opozoril je vse politične akterje, naj »se ne igrajo z ognjem«. Kot je pojasnil, »igranje z ognjem pomeni suspenz zakonov« ter »podpora in razumevanje tistim, ki želijo zakone suspendirati«. Med drugim je kritiziral tudi nekatere katoliške duhovnike, ki podpirajo proteste proti cirilici, namesto da bi »širili ekumenizem, ki pomeni spoštovanje različnosti«. (STA)

Bodo do leta 2020 znižali hudo revščino?

Washington - Predsednik Svetovne banke Jim Yong Kim je v Washingtonu napovedal cilj zmanjšanja hude revščine po svetu do leta 2020 na devet odstotkov prebivalstva. Huda revščina pomeni življenje z manj kot 1,25 dolarja na dan. Cilj Svetovne banke je sicer odpraviti hudo revščino po svetu do leta 2030. Ta bo dosežen, ko se bo stopnja hude revščine spustila na tri odstotke svetovnega prebivalstva. Popolne ničle naj ne bi bilo nikoli zaradi različnih spremenljivih dejavnikov, kot so vojne, naravne nesreče in podobno.

Kim je sporočil, da bo s sedanjim tempom odpravljanja revščine do leta 2030 v hudi revščini še vedno živelo okoli osem odstotkov svetovnega prebivalstva. Po njegovih besedah se to lahko premaga z vztrajno visokimi stopnjami gospodarske rasti v nerazviti državi in uresničevanjem političnih zavez.

Leta 1990 je v hudi revščini živelo 43 odstotkov prebivalcev držav v razvoju. Po vsem svetu pa skupaj 1,9 milijarde ljudi. Leta 2010 je bilo na svetu hudo revnih »le« še 1,2 milijarde ljudi. Če bo cilj padca na deset odstotkov do leta 2020 dosežen, bo to pomenilo, da bo v hudi revščini še vedno živelo 690 milijonov ljudi.

Spet hudi boji v Srednjeafriški republikli

BANGUI - V Srednjeafriški republikli so se znova okrepili sektaški boji, ki naj bi v zadnjih dneh terjali do 50 življenj. Krvavi spopadi med nekdanjimi uporniki iz koalicije Seleka in lokalnimi skupinami za samooobrambo so izbruhnili v ponedeljek, do danes pa so se umirili, tako da je lahko steklo preštevavanje in pokopavanje žrtev. Do najnovejšega prelivanja krvi je prišlo na severozahodu države v rudarskem mestu Garga.

Spopadi med bivšimi uporniki, ki so muslimani, in tamkajšnjimi lokalnimi prebivalci, ki so večinoma kristjani, se stopnjujejo. Približno tretjina od 1,6 milijona ljudi v državi po podatkih ZN potrebuje humanitarno pomoč, skoraj 300.000 je notranje razseljenih ali so pobegnili v sosednje države.

Varnostni svet ZN naj bi v danes glasoval o resoluciji, ki govori o prvih korakih za namestitev mirovne misije v državi. (STA)

ZLATO
(999,99 %) za kg
31.001,26 € -335,01

SOD NAFTE
(159 litrov)
107,51 \$ -1,10

EVRO
1,3515\$ -0,40

EVROPSKA CENTRALNA BANKA 9. oktobra, 2013

valute	evro (povprečni tečaj) 9. 10.	
ameriški dolar	1,3515	1,3576
japonski jen	131,55	131,94
bolgarski lev	1,9558	1,9558
češka krona	25,598	25,518
danska krona	7,4595	7,4599
britanski funt	0,84640	0,84265
madžarski forint	296,20	259,22
litovski litas	3,4528	3,4528
latvijski lats	0,7027	0,7026
poljski zlot	4,1995	4,1931
romunski lev	4,4658	4,4357
švedska krona	8,7445	8,7023
švicarski frank	1,2313	1,2284
norveška krona	8,1100	8,0820
hrvaška kuna	7,6125	7,6255
ruski rubel	43,7300	43,7462
turška lira	2,6857	2,6939
avstralski dolar	1,4299	1,4316
braziljski real	2,9800	2,9847
kanadski dolar	1,4029	1,3994
kitajski juan	8,2709	8,3133
indijska rupija	83,5980	83,8930
južnoafriški rand	13,5072	13,4645

DOBERDOB-ŠTARANCAN - Rogos o naravnih rezervatih in sprejemnih centrih

Pas so že zategnili, zdaj jim preti zaprtje

Sprejemni center na Gradini

BUMBACA

»Pas smo že zategovali v prejšnjih letih. Denar, ki smo ga prejeli doslej, nam je komaj zadoščal za delovanje. Drastičen rez deželnih prispevkov, ki nam preti z novim poslovnim letom, bi bil smrtni udarec: sprejemna centra bi bili prisiljeni zapreti, o tem ni dvoma.« Predsednica Aila Quadracci je resno zaskrbljena nad prihodnostjo zadruga Rogos, to je ustanove, ki je po večletnem vodenju sprejemnega centra Gradina in naravnega rezervata Doberdobskega in Prelosnega jezera lani prevzela še upravljanje sprejemnega centra Otok Cona in rezervata pri izlivu Soče. Obema rezervatoma, opozarja Aila Quadracci, preti zaprtje, uslužbencem zadruge Rogos - teh je s sodelavci vred okrog dvajset - pa izguba delovnega mesta.

»Problem so deželni prispevki, ki so naš vir preživetja. S finančnim zakonom za leto 2013 je deželna vlada Renza Tonda določila, da bo naravnim rezervatom v Furlaniji-Juljski krajini skupno namenila 250.000 evrov, kar je manj kot polovica sredstev, ki so bili zaščitenim območjem namenjeni v finančnem zakonu za leto 2012. Nova deželna vlada je ta znesek, ki velja za poslovno leto 2013-2014, potrdila,« je razloge za zaskrbljenost pojasnila Aila Quadracci in navedla, da bi rezervat Doberdobskega in Prelosnega jezera na podlagi omenjenega deželnega sklepa prejel okrog 20.000 evrov (namesto lanskim 58.000), rezervat ob izlivu Soče pa 49.000 evrov (namesto 117.000 evrov). »Da pojasnim, kako bi napovedani rez prispevkov vplival na naše delovanje, naj povem, da v centru Gradina letno plačujemo 10.000 evrov samo za električno energijo. Če temu dodamo stroške za plin, vodo in telefon, dosežemo 20.000 evrov,« je poudarila sogovornica, ki je s težavami seznanila v minulih dneh deželno odborico Mariograzio Santoro, ki je prišla na obisk v naravni rezervat ob izlivu Soče. »Na deželno upravo bomo pritiskali v upanju, da bo najprej vključila v rebalans nekaj denarja za rezervate, nato pa pripravila nov finančni zakon, ki bo upošteval resnične potrebe naravnih rezervatov. Debora Serracchiani je namreč v volilni kampanji kar nekaj stavila na zaščito okolja in krajine, zato pričakujemo konkretna dejanja,« je še povedala Aila Quadracci in dodala, da se bo zadruga Rogos moral v kratkem sestati s občinskima upravama iz Štarancana in Doberdoba ter z njima preverila, kako naprej.

Zaprtje zadruga Rogos bi ob izgubi delovnih mest pomenilo veliko škodo tudi za kraško okolje in za krajevno skupnost. »V rezervatu ob izlivu Soče bi na primer nihče ne skrbel za ohranitev vlažnih območij, kjer gnezdi ptice. Nihče ne bi urejal in čistil pešpoti ter skrbel za 29 konj, ki tam živijo. Brez zadruga na Gradini ne bi več bilo raznih prireditev, ustvarjalnih delavnic, razstav, javnih srečanj in gostinske ponudbe, ki nam omogoča, da delno financiramo neprofitne in didaktične dejavnosti,« je najslabši scenarij opisala Aila Quadracci, predsednica zadruga Rogos, ki računa, da si bo dežela premislila. (Ale)

SOVODNJE - Protipoplavni nasipi V Gabrjah pri koncu, prihodnje leto v Rupih

Zapora ceste med križiščem za Vrh in gabrskim trgov

V Gabrjah je stopila v živo zadnja faza izvajanja protipoplavnih ukrepov, s katerimi želi civilna zaščita FJK zavarovati hiše ob Vipavi. V minulih mesecih je podjetje Isonzo Costruzioni, ki mu je civilna zaščita zaupala dela, že uredilo nasip, zdaj pa morajo delavci izboljšati še sistem za odvajanje deževnice in pretok potoka, ki teče pod pokrajinsko cesto. Na prošnjo podjetja so pokrajinski uradi v minulih dneh odredili zaporo ceste med križiščem za Vrh in trgov v Gabrjah, ki ne bo prevozna do zaključka del. Zapora naj bi trajala najkasneje do 18. oktobra, možno pa je, da se bodo dela zaključila že prej.

Medtem sovojenjska občina nadaljuje s postopkom za gradnjo nasipa v Rupih. Načrtovalci bodo nov predhodni načrt, ki so ga prilagodili prispevku deželne civilne zaščite (260.000 evrov), izročili občini prihodnji teden, pred koncem leta pa uprava računa še na odobritev dokončnega in izvršnega načrta. »Dela bodo stekla prihodnje leto, pred tem pa se bomo ponovno srečali z občani, ki živijo ob Vipavi,« je povedala županja Alenka Florenin. (Ale)

Zapora in obvoz sta označena

ALE

GORICA - Gradbena dela v grajskem naselju se zaključujejo

Namesto razritega parkirišča rečni kamen in zelene terase

Obnovljeni Trg Seghizzi in pogled na grad

ALE

Malodane sleherni turist, ki prvič pride v Gorico, si med obiskom ogleda goriški grad in grajsko naselje. Kljub temu je bilo območje, ki od nekdaj velja za eno izmed glavnih goriških atrakcij, še pred enim letom zelo zanemarjeno, kar seveda ni bilo najboljše vizitka za mesto, ki goji tudi »turistične ambicije«. Grajsko naselje pa se danes že kaže v novi, veliko bolj privlačni podobi: pod gradom se namreč zaključuje obnova Trga Seghizzi, ki so ga iz razritega parkirišča spremenili v urejen in očesu prijazen prostor, ki bo lahko gostil tudi prireditve in druge dogodke.

»Dela so v bistvu že zaključena, manjka le še nekaj detajlov. Do konca leta - verjetno pa že prej - naj bi bilo vse nared,« je za Primorski dnevnik povedal vodja tehničnega urada občine Mauro Ussai, po katerem mora podjetje Euroscavi, ki mu je občina zaupala obnovitvena dela, poskrbeti še za razsvetljavo in asfaltiranje ceste pri Leopoldinskih vratih. »Ta faza bo bolj kompleksna, ker bo treba zapreti vhod v grajsko naselje. O tem se bo treba seveda dogovoriti z gostinci in občani, ki v njem živijo,« je pojasnil Ussai, po katerem bo občina poskrbela tudi za obnovo ceste, ki od Leopoldinskih vrat pelje proti restavraciji Lanterna d'Oro. »Cesta sprva ni bila vključena v projekt. Popust, ki nam ga je podjetje zagotovilo na izključni ceni, pa nam omogoča, da jo popravimo. Obnova grajskega naselja bo s tem popolnejša,« je ocenil Ussai. V ovrenotenje Trga Seghizzi je občina vložila 1.200.000 evrov. Obnova se je začela lani poleti in bi se morala zaključiti po približno enem letu, zaradi pakta stabilnosti pa so se dela zavlekla. Zamudo je povzročil tudi problem lepilne zmesi, ki jo je podjetje prvič uporabilo pri pretlakovanju trga. Lepilo ni bilo dovolj kakovostno, zato so morali delavci na novo pretlakovati celotno površino. Za kritje stroškov je po navajanju občine poskrbelo podjetje, delavci pa so bili na gradbišču tudi na veliki šmaren.

Kot je predvideval načrt, ki ga je izdelala naveza načrtovalcev Di Dato & Meninno, Asstecaa iz Vidma ter MP Settanta in Rovera iz Savone, je za pretlakovanje trga podjetje uporabilo rečni kamen svetlo sive barve. Zgornjega dela ceste, ki je nekoč obkrožala Trg Seghizzi, ni več: pobočje, ki se od trga dviguje proti gradu, je zdaj posejano s travo. Zelene terase omejujejo kamniti zidki, ki bodo služili tudi kot klopi. (Ale)

GORIŠKA

Ilaria Dal Zovo: Sočo onesnažuje Slovenija

Na onesnaženost Soče in še zlasti njenega izliva opozarja deželna svetnica Gibanja 5 zvezd, Ilaria Dal Zovo. »Vodo je potrebno stalno monitorirati in sestaviti jasno sliko virov onesnženosti. Ob vsakem dežju je pretok vode iz Slovenije povečan in glej, kakor da bi bila čravnja, je voda ob izlivu onesnažena. Na slovenski strani ni čistilne naprave, zato pa vsak odpadki, vključno z odpadkami, doseže izliv. Posledica tega je tudi pogosto zapiranje plaže v Marini Julii. To je le še dodaten problem za skupnost na Trzškem, ki mora prenašati onesnaženost zaradi termocentrale in smrti zaradi izpostavljenosti azbestu. Ne smemo niti spregledati, da je območje izliva Soče naravni rezervat, kjer se izvaja okoljska zaščita. V kolikor se deželna uprava FJK s tem problemom ne ukvarja, bom s svetniškim vprašanjem od nje zahtevala, naj pojasni, kako name-rava ukrepati,« napoveduje Ilaria Dal Zovo. Poslansko vprašanje v rimskem parlamentu je na isto temo napovedal tudi njen strankarski kolega, poslanec Aris Prodani.

VRH - Na dobrodelnem večeru o rakastih obolenjih

Krepijo upanje

Na dobrodelnem večeru, ki ga na Vrhu že vrsto let prireajo Čotovi v sodelovanju s sovodenjskimi krvodajalci, je bil letos govor o raku na dojki. Gre za obolenje, ki ga danes povečini zelo uspešno zdravijo - ne nazadnje - zaradi velikih korakov, ki jih je medicina naredila v zadnjih letih. In med najbolj kakovostnimi središči je brez dvoma center CRO iz Aviana, kateremu je bila tudi namenjena nabirka ponedeljko-vega večera v Lokandi Devetak.

Na štirinajstem tovrstnem srečanju z naslovom »Težka izguba naj lajša tegobe« je kar številne prisotne v imenu prirediteljev pozdravila Tatjana Devetak. Spomnila se je none Helke, slovo od katere je pred petnajstimi leti porodilo zamisel o dobrodelni akciji, in drugih svojcev, ki jih je »za hrbtna bolezen« odtrgala iz njihove srede. Pozdravila je sovodenjsko županjo Alenko Florenin, deželnega tajnika stranke Slovenska skupnost Damijana Terpina in podpredsednika deželnega sveta FJK Igorja Gabrovca. Slednji je izrecno pohvalil plemenito vztrajnost družine Devetak, njen zgled in podporo, ki jo konkretno nudi. Predsednik sovodenjskega združenja krvodajalcev Štefan Tomsič je dejal, da jim je v veliko čast sodelovati z Avguštinom Devetekom in člani njegove družine, ki so v organizaciji zelo »profesionalni« in zato tudi uspešni. Na najlepši način so krvodajalci zaključili svoj »week-end solidarnosti«, ki se je začel v soboto z gabrsko baklado v korist hospica Via di Natale. Tomsič je še povabil prisotne, naj se 18. oktobra v Sovodnjah udeležijo predavanja o preventivnih pregledih in rakastih obolenjih.

Kot posebna gosta sta nato prišla do besede onkologa iz Aviana, goriški rojak Simon Spazzapan in njegov kolega Samuele Massarut, odgovoren na kirurškem oddelku, ki ima opravka z rakom na dojki. Tudi Spazzapan, ki je na Vrhu že domač, se je zahvalil Čotovim za vztrajnost pri organizaciji dobrodelnih večerov, nato pa je vodil pogovor s kolegom. Ta si je nabral ogromno znanja in izkušenj ob znamenitih kirurjih v Angliji, zato velja za enega največjih specialistov za raka na dojki v Trivenetu. Uvedel je tudi marsikatero inovativno in koristno metodo, ki je bila prej v Italiji vse prej kot utečena. V anglosaškem svetu se je po eni strani naučil strokovno-znanstvenega pristopa in interdisciplinarnega soočanja med zdravniki, pa tudi iskrenosti do pacientov, je o sebi dejal Massarut. Zelo pomembne so raziskave, saj z izpopolnjevanjem diagnoze in terapij lahko znatno izboljšujejo kakovost življenja bolnikov. Zdravnika sta tudi nazorno povedala, kaj najde pacient v Avianu, kjer se lah-

Onkologa iz Aviana Simon Spazzapan in Samuele Massarut (desno), Solange Degenhardt v komičnem monologu (spodaj)

FOTO L.K.

Občinstvo v Lokandi Devetak

FOTO L.K.

ko ponašajo s tehnikami, opremo in strokovnjaki, kakršnih druge zdravstvene strukture v deželi ne premorejo. Med drugim sta omenila problem javnega financiranja in dejstvo, da mora bolnišnica iz Aviana sama iskati zasebne sponzorje tudi izven dežele. Na vprašanje iz občinstva sta svoje izjave dopolnila z nekaj podatki: v Italiji

vsako leto ugotovijo približno 45 tisoč primerov raka na dojki, v deželi FJK med 1100 in 1200, »kar ni malo«. V t.i. zahodnem svetu je primerov vedno več, umrljivost pa se niža. Razlogi za to so zgodnejša diagnoza, sodobni izvidi, kapilarno ozaveščanje v ženskem svetu, večja razširjenost ekografa, pa tudi sodobnejši kirurški posegi in boljše terapije, ki omogočajo znosnejše življenje. Pred 50 leti je pet let po operacijskem posegu preživela le polovica žensk, danes se odstotek suče med 85 in 88 odstotki. Mnoge od teh popolnoma ozdravijo, druge pa lahko z zdravlili, hormoni ali kemoterapijo ohranjajo bolezen tako rekoč pod nadzorom in živijo še vrsto let, je še pojasnil Spazzapan.

Večer je sklenila krajša gledališka točka: članica Tik-Tak teatra Solange Degenhardt je mojstrsko nastopila v komično-groteskni vlogi Grimilde. Monolog Stefana Bennija je tudi tokrat izzval zdrav smeh, ki je »najboljše zdravilo«. Kot je pri Čotovih lepa navada, so tudi tokrat goste bogato pogostili s svojimi dobrotami.

NOVA GORICA - Medobčinsko društvo prijateljev mladine

Vsaka igrāča ni dobra igrāča, z decembrom izposojevalnica

Pri Medobčinskem društvu prijateljev mladine za Goriško (MDPM) so v Novi Gorici zasnovali projekt »Igrača.5«, v okviru katerega bo zaživela prva izposojevalnica dobrih igrāč. »Projekt izposojevalnice dobrih igrāč je ozaveščanje o pomenu uporabe dobrih igrāč v času otrokovega razvoja ter socialne enakosti, h kateri bomo poleg ozaveščevalnih aktivnosti prispevali tudi z vzpostavitvijo prve izposojevalnice dobrih igrāč na Goriškem,« pojasnjuje predsednica MDPM za Goriško, Iva Devetak. Izposojevalnica bo brezplačno dostopna vsem otrokom, ne glede na socialni položaj njihove družine, zaživela bo v decembru. Tedaj se nadejajo, da bodo s pomočjo sponzorjev pridobili dovolj igrāč, zato da bo otrokom omogočena izposoja na dom.

V prostorih omenjenega društva bodo ob ponedeljkih med 17. in 19. uro prirejali tudi ustvarjalne igralnice, kasneje pa

nameravajo dejavnost razširiti v vse kraje izven mesta na območju šestih okoliških občin. Toda tudi to še ni vse. Poleg dodatnega usposabljanja vzgojiteljev animatorjev, ki bodo vodili ustvarjalne igralnice z otroki bodo tudi starši deležni primernih izobraževanj o pomenu in primerni izbiri igre in igrāč za zdravo rast in razvoj otroka. Pri nakupu igrāč je namreč ključna ozaveščenost staršev, saj prav oni največkrat izbirajo, kaj bodo kupili malčkom. Devetakova opozarja, da starši navadno izberejo igrāčo glede na zunanji videz in cenovno dosegljivost. »Vendar je premalo zavedanja, da ni vsaka igrāča tudi dobra igrāča. Starši nimajo dovolj informacij o otroku ustreznih in dobrih igrāč ter o pomenu dobre igrāče za otroka v kontekstu socializacije, pridobitve motoričnih sposobnosti in razvijanja umskih spretnosti. Pri cenovno ugodnejših igrāčah se pogosto srečamo z nevarnostmi za

zdravje otroka. Cenejše igrāče redko dosega standard otroku dobre igrāče. Ob dejstvu, da kakovostne in razvojno podprte otroške igrāče spadajo v višji cenovni razred, trčimo ob načelo neenakih možnosti za vse otroke. Dobre igrāče so cenovno dostopne manjšemu številu staršev, pogosto pa finančno nedostopnost spremlja tudi neprepoznavanje dobrih igrāč,« je prepričana Devetakova. S projektom želijo na MDPM dodati svoj doprinos k reševanju problema slabih igrāč in še posebej zmanjševati načelo socialne neenakosti, ki jo občutijo že otroci v najzgodnejšem obdobju svojega življenja, ko jim je najpomembnejša igra. Skozi igro se učijo, se spoznavajo in sklepajo nova prijateljstva. Projekt MDPM za Goriško predvideva tudi sprejemanje rabljenih dobrih igrāč, ki so v posamezni družini že odslužili svojemu namenu in bi z njimi lahko razveselili druge otroke. (km)

GORICA - Drevi v centru Lojze Bratuž Večer o slovenskih književnikih v Italiji

Povod bo predstavitev študije Martina Jevnikarja

V Kulturnem centru Lojze Bratuž bo drevi ob 20. uri okrogla miza o naših književnikih. Domača literarna zgodovinarja profesorja Lojzka Bratuž in David Bandelj bosta s tržaško kolegico prof. Marijo Cenda razmišljala o povojni primorski ustvarjalnosti, literarni zgodovini in kritiki. Povod za to bo predstavitev 524 strani obsežne študije prof. Martina Jevnikarja »Slovenski avtorji v Italiji«, ki jo je prof. Cendova pripravila za tisk in dopolnila za čas po Jevnikarjevi smrti leta 2004. Izšla je v okviru evropskega projekta JezikLingua.

Krstno predstavitev je knjiga doživela 24. maja, ko je bil na Opčinah »Jevnikarjev simpozij«. Slavistično društvo Trst-Gorica-Videm se je ob stoletnici rojstva spomnilo svojega člana, ki je v po-

vojnem Trstu odigral vidno vlogo v šolstvu, na radiu in v publicistiki, kot predavatelj slovenskega jezika in književnosti pa tudi na univerzah v Padovi in Vidmu. Prof. Jevnikar je med drugim več desetletij spremljal vso slovensko leposlovno bero v zamejstvu in zdomstvu ter o njej poročal na Radiu Trst A, v Literarnih vah, Mladiki in drugje. Tisti del gradiva, ki zadeva Tržaško, Goriško in Videmsko, je prof. Cendova s to knjigo povezala v celoto. Pred nami je podroben pregled 89 avtorjev in njihovih del. Med njimi je kakih petnajst Goričanov, od Ljubke Šorli in Andreja Budala do Jurija Paljka in Davida Bandlja. V »Pripisu« pa je urednica strnjeno posodobila podatke o njih in kratko predstavila še 24 piscev, ki so nastopili v zadnjem desetletju.

JEREMITIŠČE - Kiparski bienale

Fontana za trg

Izdelujejo jo kamnoseki iz Manč - Radovedni ljudje obiskujejo ustvarjalce

Obiskali smo družino kiparjev, ki se na Jeremitišču udeležuje sedmega kiparskega bienala v organizaciji združenja sKultura 2001. Dvanajsterica kiparjev, ki prihajajo iz Italije in Slovenije, je nad simpozijem navdušena. »Vzdušje je enkratno. Že sama lokacija je sugestivna in spodbuja k ustvarjanju. Spoznala sem veliko novih ljudi, pa še organizacija je kot vedno brezhibna,« je povedala Teresa Cetani iz Matere, ki se štandreškega kiparskega srečanja udeležuje že tretje leto zapored. Med letošnjimi »novinci« pa je njena sestra Daniela, ravno tako kiparka, ki obiskuje likovno akademijo v Turinu in se občasno ukvarja tudi z leseno plastiko. V ponedeljek je že bila na delu in se je s kladivom in dletom lotila oblikovanja cedrovega debla. Upodobila bo stilizirano srce v nežnem in toplen objemu ptičjega krila.

Zelenico pred Makučevo domačijo so v ponedeljek obiskali mnogi radovedneži. Tam so bili na delu tudi člani društva kamnosekov Most iz Manč na Vipavskem. Sku-

Kamnoseki iz Manč obdelujejo poldrugo tono težak blok iz lipškega apnenca (zgoraj), sestre Daniela (desno) in Teresa Cetani (spodaj)

FOTO VAS

pina petih ljubiteljskih kiparjev obdeluje po obsegu in teži največjo skulpturo letošnjega simpozija. »Tono pa pol težak blok iz lipškega apnenca bomo z žerjavom dvignili v pokončno pozicijo in ga postavili na kamnit podstavek. Na vrh kamnitega stebra bomo vklesali še grb vasi Štandrež. V končni fazi bomo skulpturi dodali še rezervoar in črpalko, ki bosta omogočila kroženje vode,« je pojasnil Franc Kocjan iz Škocjana na Dolenjskem, ki se poklicno ukvarja z restavriranjem kamnitih kulturnih spomenikov na Slovenskem. Fontano bo združenje sKultura 2001 namestilo kot okras na osrednji vaški trg.

Organizatorji ponujajo ustvarjalcem tudi krajše oddihe v obliki vodenih ekskurzij; obiskali so Gorico, Novo Gorico, Brda in simbol somestja dveh Goric - mozaik nove Evrope na trgu pred novogoriško oz. severno postajo. Kiparje na delu je do sobote mogoče obiskati vsak dan med 10. uro in 12.30 ter med 14. in 17. uro. (VaS)

Poklon žrtvam dela

V Trziču bodo danes obeležili 63. Dan žrtev nezgod na delovnem mestu. Ob 10. uri bo komemoracija na pokopališču v Ulici XXIV Maggio. Udeležili se je bodo pokrajinski predsednik združenja ANMIL Emil Jelen, tržiška odbornica Cristiana Morsolin in delegacija iz Fincantierjeve ladjedelnice, kjer bo podobna svečanost ravno tako danes ob 12.30.

Polojaz na kavi s knjigo

V Katoliško knjigarno na goriškem Travniku se danes vrača niz »Na kavo s knjigo«. Na prvem srečanju v novi sezoni, ki jo prireajo v sodelovanju z Goriško Mohorjevo družbo, bodo z začetkom ob 10. uri gostili izvedenca na področju kave Fabrizia Polojaza, upravitelja tržiškega kavnega podjetja Primo Aroma, ki je tudi sponzor knjižnih srečanj.

Za Renzija v Gradišču

V dvorani Casa del Popolo v Gradišču bo danes ob 18.30 shod predstavnikov odborov, ki podpirajo politični projekt Mattea Renzija in si prizadevajo, da bi se povzpел na mesto tajnika Demokratske stranke (DS). Zborovanje bo vodil Franco Brussa, pokrajinski koordinator odborov za izvolitev župana Firenc, prisoten bo deželni svetnik Diego Moretti, ki je kandidat za pokrajinskega tajnika DS. Na dnevnem redu bo kampanja za izvolitev Renzija na primarnih volitvah, pa tudi obnova občinskih in pokrajinskega vodstva stranke.

Boscarol novi dekan

Z odlokom goriškega nadškofa Carla Redaellija z dne 13. septembra letos je goriška nadškofija razdeljena na pet dekanatov namesto nekdanjih deset: to so Oglej-Červinjan-Visco, Gorica, Gradišče-Krmin, Trzič-Ronke-Devin ter štandrediški dekanat za slovenske župnije. Na čelo dekanata Trzič-Ronke-Devin je bil imenovan Lorenzo Boscarol, župnik v cerkvi sv. Lovrenca v Romjanu, kjer se zbirajo tudi slovenski verniki.

Komunisti v Rimu

Predstavniki Stranke italijanskih komunistov iz Goriške se bodo udeležili shoda za zaščito italijanske ustave, ki bo v soboto, 12. oktobra, v Rimu. »Vladna naveza Letta-Alfano-Berlusconi in izjave potrjenega predsednika vlade kažejo na željo po spreminjanju ustave. Te naloge jim državljanji niso poverili,« trdijo člani SIK, ki bodo o rimskem shodu in aktualnih temah razpravljali na javnem srečanju jutri, 11. oktobra, ob 18.30 na sedežu SKP v Ulici Santo v Gorici.

Novelli za razčiščenje

»Dovolj je zlorabljanja,« pravi deželni svetnik Ljudstva svobode Roberto Novelli v zvezi s centrom CIE v Gradišču: »Trebja je razčistiti, kaj se v centru CIE osebnost dogaja, saj je v njem velika večina oseb s kazenskimi ovadbami. Razumeti je treba, v katerih pogojih živijo priseljenci, a tudi sile javnega reda, ki so izpostavljene velikim nevarnostim.«

Pietro Ingrao v filmu

V goriškem Kinemaxu bo drevi ob 20. uri projekcija dokumentarnega filma »Non mi avete convinto« režiserja Filippa Vendemmietija. Posvečen je Pietru Ingrau, ki je bil med najbolj vidnimi in uglednimi veljaki KPI ter v dolgem filmskem intervjuju govori o sebi. Sledila bo debata, v kateri bosta sodelovala Marco Puppini in Nereo Battello. Filmski večer s prostim vstopom prireja Fundacija Isonzo, katere cilj je promocija vrednot italijanske in evropske levice.

Lutkarja Vioris Sciolan in Andrea Bertinelli

GORICA

Sodobni Ostržek vabi v gledališče

Ostržek prihaja v Gorico. V soboto in nedeljo ga bodo na oder Kulturnega centra Lojze Bratuž pripeljali člani lutkovnega gledališča Teatro Umbro dei burattini, ki so Collodijevo pravljico prenesli v sedanji svet. Ostržek, ki bo obiskal goriške otroke, ima rad videoigrice in tudi spletna socialna omrežja: govori torej njihov jezik, izraža pa se preko lutk, ki jih bodo mnogi prvič videli. Predstava, ki je bila v številnih italijanskih mestih zelo uspešna (bogatijo jo izvirne skladbe Giuliana Ciabatte), bo na ogled v soboto ob 17.30, v nedeljo pa so predvidene kar tri ponovitve: družine bodo lahko izbirale med 11. uro, 15.30 ali 17.30. Dodatne informacije so na voljo na spletni strani www.teatrodeiburattini.it ali na facebook strani gledališča Teatro Umbro dei burattini, ki ga vodita Andrea Bertinelli in Vioris Sciolan.

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

PROVIDENTI, Ul. Oberdan 3, tel. 0481-531972.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU

BRAČAN (FARO), Ul. XXIV Maggio 70, tel. 0481-60395.

DEŽURNA LEKARNA V DOBERDOBU

AL LAGO - PRI JEZERU, Rimska ul. 13, tel. 0481-78300.

DEŽURNA LEKARNA V TRZIČU

OBČINSKA 1, Ul. Aquileia 53, tel. 0481-482787.

Gledališče

»ABONMA LJUBITELJSKIH GLEDALŠKIH SKUPIN 2013«

organizira PD Štandrež v župnijski dvorani Anton Gregorčič v Štandrežu: 20. oktobra ob 17. uri komedija »Mandragola« (Nicolo Macchiavelli), nastopa KD Kontrada - Kanal, v režiji Blaža Valiča; 3. novembra ob 17. uri ljudska drama »Razvalina življenja« (Fran Saleški Finžgar), nastopa KUD Polzela, v režiji Matjaža Jeršič; 17. novembra ob 17. uri komedija »Ne zdaj, srček...« (John Chapman - Ray Cooney), nastopa DPD Svoboda - Loška Dolina, v režiji Boruta Zakovška; 8. decembra ob 18. uri komedija »Lahkokrilec« (Pavel Lužan), nastopa KUD Svoboda - Zalog, v režiji Jožeta Hrovata, abonmajska ponovitve bo 26. januarja, ob 17. uri. Prodaja abonmajev, vstopnic in rezervacija sedeža pri blagajni v nedeljo, 13. oktobra, od 11. do 12. ure in eno uro pred vsako predstavo; informacije po tel. 0481-20678 (Božidar Tabaj).

»ZIMSKI POPOLDNEVI« v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici ob 16.30: 26. oktobra »Il grande viaggio«, 16. novembra »Piccolo passo«, 30. novembra »Voglio la luna«, 14. decembra »Il gioco del lupo«, 18. januarja 2014 »A proposito di Piter Pan«, 1. februarja 2014 »L'airone e il grande fiume«, 15. februarja 2014 »La grande foresta«, 22. februarja 2014 »La città e il drago«, do 25. oktobra poteka predprodaja abonmajev in vstopnic v uradih CTA, Ul. Vittorio Veneto 7 v Gorici ob ponedeljkih, torkih in četrtnih 10.00-12.00, 15.00-16.30, ob sredah 10.00-12.00, 16.30-19.00 in ob petkih 10.00-14.00 (tel. 0481-537280, 335-1753049, info@ctagorizia.it, www.ctagorizia.it).

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE

NOVA GORICA: v petek, 11. oktobra, ob 18. uri dobrodelna predstava »Mala čarovnica, ki ni mogla biti zlobna« (Maria Clara Machado), gostuje Center za korekcijo sluha in govora Portorož; in-

formacije na blagajna.sng@siol.net in po tel. 003865-3352247.

Kino

DANES V GORICI

KINEMAX Dvorana 1: 17.30 »Cattivissimo me 2«; 20.00 (vstop prost) »Non mi avete convinto - Pietro Ingrao un eretico«.

Dvorana 2: 20.00 »Exhibition: Vermeer e la musica«.

Dvorana 3: 18.00 - 20.00 »Il Sacro GRA«; 22.00 »Diana - la storia segreta di Lady D.«.

DANES V TRZIČU

KINEMAX Dvorana 1: 17.30 - 20.15 - 22.10 »Cattivissimo me 2«.

Dvorana 2: 20.00 »Exhibition: Vermeer e la musica«.

Dvorana 3: 18.00 - 20.30 - 22.15 »Gravity« (Digital 3D).

Dvorana 4: 18.00 - 20.00 - 22.20 »Oltre i confini del male - Insidious 2«.

Dvorana 5: 17.30 - 20.10 - 22.00 »Aspirante vedovo«.

Šolske vesti

»DOMAČE NALOGE: OTROKOVA ODGOVORNOST ALI STARŠEVSKA DOLŽNOST« (Kako lahko pomagamo našim otrokom pri domačih nalogah) je naslov srečanja za starše, ki ga organizira Dijaški dom v sklopu »Sole za starše« v sredo, 16. oktobra, ob 17.30 v Dijaškem domu. Na vprašanja kot so: čemu sploh domače naloge, ali je naloge preveč, koliko in kako naj sodelujemo starši, bo odgovarjala psihologinja, psihoterapevka in profesorica na srednji šoli Suzana Pertot. Poskrbljeno bo za varstvo otrok (po predhodni najavi); informacije po tel. 0481-533495 v popoldanskih urah.

Izleti

ČETRTI POHOD PO GREGORČIČEVI POTI

bo v soboto, 12. oktobra: od 9. ure dalje prijave udeležencev pri prvem spornemski tabli ob spomeniku renškim zidarjem v Renčah; ob 9.30 začetek pohoda iz Renč mimo Oševljeke na Gradišče do Gregorčičevega hrasta na Cin-kovcu s povratkom do Arčonov. Kulturni program bodo izoblikovali moška pevska zbor Provox in Franc Zgonik Branik in krajan Renč in Gradišča. Pohod organizirata društvo za kulturo, turizem in razvoj Renče in društvo Gradiškovci; ob slabem vremenu pohod odpade.

UPOKOJENCI IZ DOBERDOBA organizirajo v soboto, 19. oktobra, enodnevni avtobusni izlet v naravni rezervat lagune v Maranu z zakusko na ladji in kosilom v oazi. Po povratku bo ogled vin-

GORICA

Dvokolesni oldtimerji

Kavarna Hic Caffè v Ulici Don Bosco, pri pevmskem mostu, prireja v soboto prvo »Kolesarsko pot naših dedov«. Vabljeni so kolesarji na kolesih, ki so bila proizvedena najkasneje v 70. letih 20. stoletja, in v oblačilih, primernih starosti kolesa. Med vožnjo po Gorici bodo postanki s fotografiranjem in prigrizkom ob zgodovinskih lokalih. Zbirališče bo ob 8.30 v omenjeni kavarni, zaključek pa na sedežu društva Paglavcev v Podgori; vpisujejo na tel. 329-2741366 (R. Figel) in 327-6614875 (M. Cavallin).

ske kleti, kjer bodo ponudili narezek in pokušno vin; informacije in vpisovanje po tel. 0481-78398 (trgovina Mila), 0481-78000 (gostilna Peric) in 380-4203829 (Miloš). Avtobus bo ob 7.45 v Štivanu, ob 8. uri pred spomenikom v Jamljah, ob 8.15 v Doberdobu in ob 8.30 pred picerijo Al gambero v Ronkah.

»SABATO IN BUS« ob nizu »Knjiga ob 18.03«: v soboto, 12. oktobra, ob 9.03 bo novinar Roberto Covaz vodil izlet z naslovom »Acqua e piombo. Isonzo tra guerra e pace«; rezervacije in informacije od ponedeljka do petka 9.00-12.00 po tel. 342-5542360.

SPDG organizira v nedeljo, 13. oktobra, izlet na Goličico (2108 m, zahtevno brezpotje-3 ure do vrha). V slučaju prenamočenega terena ali nizke oblačnosti bo izlet preusmerjen drugam. Odhod ob 7. uri s parkirišča pri Rdeči hiši; informacije po tel. 339-7047196 (Boris), boris@spdg.eu.

KRUT vabi na izlet v Avstrijo od 6. do 8. decembra z vožnjo preko Salzburga v Linz na ogled božičnih sejmov in samostana Kremsmuenster, med povratno vožnjo postanek v mestecu Štyr; informacije in prijave na sedežu v Ul. Cicerone 8, 2. nadstropje, tel. 040-360072, krut.ts@tiscali.it.

AŠKD KREMENJAK INTD DREN prirejata 18. Kraški krožni pohod Jamlje - Sela na Krasu - Jamlje v nedeljo, 20. oktobra. Ob 9. uri vpisovanje v večnamenskem centru v Jamljah, ob 10. uri začetek pohoda. Ob 13. uri kosilo v Jamljah, sledijo družabne igre za prehodni pokal in ples. Obvezen je veljavni osebni dokument. Ob slabem vremenu pohod odpade.

Obvestila

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV za Goriško prireja v soboto, 9. novembra, običajno martinovanje v gostišču pri Šterku v Ajševici v Novi Gorici. Prijave vpisujejo po tel. 0481-20801 (Sonja K.), 0481-882183 (Dragica V.), 0481-884156 (Andrej F.), 347-1042156 (Rozina F.).

SPDG obvešča, da je društveni urad odprt vsak četrtek med 19. in 20. uro.

DRUŠTVO TRZIČ vabi vsak petek na hojo s palicami po Marini Juliji. Zbirališče na glavni plaži ob 10. uri.

TABORNIKI RODU MODREGA VALA obveščajo, da bodo v Gorici sestanki potekali ob sobotah od 14.30 do 16. ure v prostorih Dijaškega doma. Delovanje na Goriškem bodo zaokrožila še dvomešna sobotna snidenja v Doberdobu od 15. do 16. ure, na Vrhu od 14. do 15. ure in še v Štandrežu v Domu Andreja Budala od 15.30 do 16.30; več na www.tabornikirmv.it.

LABORATORIJ MUZIKOTERAPIJE »SKUPAJ V KROGU«, ki uporablja zvok, glasbo, telo in glas za spodbujanje do-

GORICA - FAI Marathon

Na odkrivanju mestnih vrtov

Sočo želijo vpisati v Unescov seznam svetovne dediščine

Dragoceno prilžnost Goričanom, ki se še pustijo presenetiti svojemu mestu, ponuja goriška delegacija ustanove Fondo Ambiente Italiano (FAI). V nedeljo, 13. oktobra, bo namreč tudi po Gorici - kakor v devetdesetih italijanskih mestih - druga izvedba netekmovalnega pohoda FAI Marathon. Pohodnike na 8-kilometrski poti bodo pospremili na ogled mestnih parkov, tako znanih in urejenih kot tudi zasebnih (torej javnosti zaprtih) in v enem primeru zanemarnjenih.

Udeleženci bodo startali s trga pred županstvom, kjer bo Deutsche Bank, ki ima tam podružnico in je sponzor maratona, ponudila udeležencem kavo in rogljiček. Etape bodo vrt občinske palače, park palače Attems-Petzenstein, park vile De Baguer, park samostana uršulink, park vile Frommer, park vile De Nordis-Hornik v Ulici Scogli in nazadnje še pevmski park, kjer bo pohodnike pričakala pogostitev, ki jo bo spet ponudila Deutsche Bank. Obisk vsakega parka bodo pospremili z razlagi, v pevmskem parku pa bosta goriški delegaciji Unesco in Italia Nostra predstavili načrt, da bi reko Sočo vpisali v Unescov seznam svetovne dediščine.

Vpisujejo na spletni strani FAI, v goriški podružnici Deutsche Bank, v nedeljo od 9. ure dalje in do starta pa na trgu pred županstvom; vpisnina znaša 6 evrov, za družino ali par 10 evrov. Start bo ob 10. uri.

Prireditve

V LOKALU IL CARSO IN CORSO na Korzu del Popolo 11 v Trziču poteka do 7. marca niz koncertov z naslovom »Jazz in progress«. Danes, 10. oktobra, ob 20.45 bo nastopila skupina Pibeta Quartet, vstop prost.

SPDG vabi v nedeljo, 20. oktobra, na tradicionalno druženje ob kostanju.

ZDRUŽENJE PROSTOVOLJNIH KRVOJALCEV IZ DOBERDOBA vabi v soboto, 26. oktobra, ob 19.45 na tradicionalno »Baklado«. Povorka po doberdobskih ulicah bo spremljala godba na pihala Kras iz Doberdoba, ob zaključku baklade bo v župnijski dvorani popestril večer moški pevski zbor Jezero, sledila bo družabnost. Izkupiček bo namanjen hospiciu Via di Natale pri centru CRO v Avianu.

»KNJIGA OB 18.03« v dvorani APT v goriški železniški postaji: danes, 10. oktobra, bo predstavitev knjige »Amianto, i polmoni dei cantierini di Monfalcone« Roberta Covaza.

V GORIŠKI KNJIŽNICI FRANCETA BEVKA na Trgu Edvarda Kardelja 4 v Novi Gorici bo danes, 10. oktobra, ob 18. uri predstavitev dveh knjig Milana Petka - Levokovega, pesniške zbirke »Ujeti vodo med prsti« in zbirke humorne in satirične proze »Živalski parlament«. Predstavitev in pogovor z avtorjem bo vodil pisatelj in publicist Marko Pavliha. Z branjem iz obeh knjig bo večer popestril dramski igralec Radoš Bolčina. ZSKD IN ALCI obveščata, da bo v soboto 12. oktobra, od 15. do 18. ure na sporedu delavnica Družinskih postavitev. Prijave na marisa@zskd.org, tel. 0481-531495 (pon.-pet. 9.00-13.00), ali SMS na tel.+393270340677.

Mali oglasi

IŠČEM VIOLINO celinko v dobrem stanju; tel. 333-9124057.

Pogrebi

DANES V GORICI: 11.30, Bruna Bressan vd. Cicuta z glavnega pokopališča v cerkev Sv. Justa, sledila bo upepelitev.

DANES V FARI: 11.00, Guglielmo Zorzenon (iz goriške splošne bolnišnice) v cerkvi v Fari in na pokopališču v kraju Cervento (UD).

DANES V TRZIČU: 10.50, Giovanna Zidarich vd. Lettich iz bolnišnice v cerkev Sv. Nikolaja in na pokopališču.

DANES V KRAJU SAN PIER: 11.00, Ilona Jutta Kunz por. Gratton (iz bolnišnice v Trziču) na pokopališču.

Šport

Ulica dei Montecchi 6

tel. 040 7786350

faks 040 7786339

sport@primorski.eu

Primorski
dnevnik

Zuzulova brez olimpijske sezone?

Slovaška alpska smučarka Veronika Velez-Zuzulova si je na treningu na ledeniku Hintertux v Avstriji hudo poškodovala križne vezi in bo najbrž morala izpustiti olimpijsko sezono 2013/14. 29-letna Slovakinja je v minuli sezoni osvojila tretje mesto v slalomskem seštevku svetovnega pokala (Tina Maze, na fotografiji ANSA je bila druga, op.a.). Prihodnji teden bo opravila še en podroben zdravniški pregled.

Hajduk se utaplja v dolgovih

SPLIT - Nekdanji nogometni ponos Hajduk iz Splita se utaplja v dolgovih. Skupni dolg presega 16,6 milijona evrov, trenutna vrednost moštva, ki ima sklenjene pogodbe s 37 igralci, pa je petkrat manjša in znaša 3,4 milijona evrov. Finančne težave kluba se vlečejo že kar nekaj let. Večina dolga je še iz časov pred letom 2008 in preoblikovanjem kluba v športno-delniško družbo, novega dolga je tako »le« za 4,952 milijona evrov.

NOGOMET - Slovenija v pričakovanju odločilnih kvalifikacijskih tekem

»Šteje le zmaga«

Energični slovenski selektor Srečko Katanec

ANSA

KRANJ - Nogometaši Slovenije so pripravljeni na jutrišnji kvalifikacijski obračun za SP 2014 proti Norveški v Mariboru (20.45)

»Vse je enkrat prvič. Mi moramo zmagati in upam, da bomo uspešni prav zdaj, ko je najbolj potrebno. Dali bomo vse od sebe,« pravi napadalec Zlatan Ljubijankić, ki je prepričan, da ima Slovenija ekipo z dovolj kvalitete za zmago. Po pripravljanih treningih podrobnosti še niso znane, a večina igralcev ima še v glavi tesen poraz s prve tekme na Norveškem.

»Seveda se o tekmeu tudi pogovarjamo. Vemo, kje so najbolj nevarni, a natančna analiza nas še čaka,« še pravi nogometaš Omny Ardie. O tekmi v Mariboru pa dodaja: »Moji najlepši reprezentančni spomini so iz Ljudskega vrta. Res si želim igrati tam in upam, da ne bomo razočarali navijačev in zmagali.«

Podobno razmišlja Rene Krhin. »Na zadnjih tekmah smo stopili skupaj in škoda bi bilo, če bi zdaj odigrali slabše. Šteje le zmaga.« Nogometaš Bologne je nekoliko bolj natančno opisal adute tek-

mecev: »To so igra na drugo žogo, dobri predloži in skok ter močna igra v 16-metrskem prostoru. Fizično so zelo dobro pripravljani, borili se bodo za vsako žogo, a borili se bomo tudi mi. Imamo visoke in močne igralce.«

Triindvajsetletni Krhin se posebej veseli, da se vrača na nekdanji domači stadion v Ljudski vrt, kjer ve, kakšno podporo ima nogomet. »Za mene je vedno nekaj lepega, ko se vrnem v Maribor. Tam sem igral dolgo obdobje in res se veselim. Dobro vdušje tam pričakujemo vsi,« je še dejal nogometaš, ki je dodobra pozdravil poškodbo mišice. Tudi Krhin bi si tako kot selektor Srečko Katanec v ekipi želel izkušena Josipa Iličića in Valterja Birso, a pravi: »Škoda, da ju ni, a imamo veliko dobrih nogometašev.«

V skupini E po osmih tekmah vodi Švica z 18 točkami, sledijo Islandija s 13, Slovenija z 12, Norveška z 11, Albanija z desetimi in Ciper s štirimi točkami.

Italija, ki se je že kvalificirala na SP 2014, bo jutri zvečer igrala v gosteh proti Danski.

JADRANJE - 470

Po prvem dnevu Čupina jadrca druga

Čupina jadrca Simon Sivitz Košuta in Jaš Farneti se že nekaj dni mudita v francoskem La Rochelle, kamor sta odpotovala z reprezentančno ekipo. Včeraj sta začela meriti moči na mednarodni regati Eurosa, na kateri nastopajo jadralci desetih olimpijskih razredov. V skupini dvosedov 470 sta Čupina jadrca začela spodbudno: v konkurenci 22 jadrcev (z izjemo posadke iz Singapurja so ostali vsi Evropejci, večinoma pa francoski jadralci) sta osvojila 3. in 2. mesto in zasleda po prvem dnevu regat 2. mesto. Vodita Francoza in večkratna mladinska prava Bouvet in Mion, druga najboljša italijanska posadka je Capurro/Puppo na 5. mestu. Včeraj so jadralci jadrli v rahlem vetru. Regate se bodo zaključile v nedeljo.

Zadnji nakup Tržačanov

Tržaški košarkarski drugoligaš Pallacanestro Trieste je dopolnil ekipo z Rayanom Hooverjem, Američanom z belgijskim potnim listom. 187 centimetrov visoki igralec (letnik 1974), ki igra v vlogah organizatorja igre in beka, bo s svojimi izkušnjami bržkone pripomogel k rasti celotnega kolektiva.

LIGA ABA - Izid: Cedevita - Krka 83:55.

ODBOJKA

Trentu superpokal

Odbojkarji Trenta so v državnem superpokalu s 3:0 (25:23, 25:23, 25:21) premagali Macerato. Trento bo prihodnji teden odpotoval v Brazilijo, kjer bo na sporedu svetovno klubsko prvenstvo. Prvi krog A1-lige pa bo na sporedu v soboto, 19. oktobra. **SREDNJEVROPSKA LIGA** - 1. krog: Ach - Chemes 3:0 (20, 22, 26).

NOGOMET - Breg v 1. amaterski ligi

Na pravi poti

S četrto zmago do drugega mesta na lestvici

Luca Coppola (Breg)

KROMA

Breg - Gradese 2:1 (0:0)

Strelca za Breg: Belladonna v 65. in Martini v 75. min.

Breg: Dan. Daris, Suttora, Labella (Sovic), Cok, Coppola, Rushiti (Belladonna), Den. Daris, Bertocchi, Martini, Vianello, Nigris. Trener: Cernuta.

Reakcija je bila. Po sobotnem nezasluženem spodrsnjaju proti miljski Mugli so varovanci trenerja Cernute v sinočnjem zaostalem srečanju v Žavljah proti solidni ekipi Gradese pokazali pravi obraz in zaslužen zmago. Naloga pa je bila vse prej kot lahka, saj so gostje iz gradeske lagune uprizorili borbena in v določenih trenutkih tudi grobo igro. Sodnik je moral zaradi tega pokazati kar lepo število rumenih in tudi dva rdeča kartona. Vsi zadetki so padli v drugem polčasu, ko sta moštvi ustvarili tudi več priložnosti. Breg je povedel z lepim golom (močan strel zunaj kazenskega prostora) Belladonne, ki je pred tem zamenjal Rushitija. V nadaljevanju so gostje poskusili prevzeti pobudo v svoje roke, toda Breg tega ni dovolil. Čisto nasprotno. Za 2:0 je s prav tako lepim golom v solo akciji poskrbel Dolinčan Jar Martini. Po drugem голу je postala tekma vse bolj živčna in napeta. Gol Gradeseja je padel v zadnjih minutah. Vratarja Danieleja Darisa je nasprotnikov napadalec premagal tri minute pred koncem tekme. Pred sodnikovim trikratnim žvižgom pa so se navijačem Brega še enkrat naježili lasje. Nevaren strel gostov se je namreč odbil od prečke.

Breg se je tako s četrto prvenstveno zmago povzpел na drugo mesto na lestvici, le točko od vodilnega in še nepremaganega Cormoneseja, ki bo v nedeljo gostil Sovodnje. Breg pa bo na domačem igrišču igral proti Beglianu.

Načelnik nogometne sekcije Brega **Giuliano Prašelj** je bil po zmagi zadovoljen: »Ni lahko igrati proti Gradeseju. Še posebno po sobotnem porazu v Miljah. Fantje so dobro reagirali. Pohvalil bi nastop Jara Martinija, ki je odigral res odlično,« je ocenil Prašelj.

PRIHODNI TEDEN V MILJAH - Breg bo tekmo osmine finala deželnega pokala 1. AL proti Pro Gorizii igral v sredo, 16. oktobra, v Miljah.

KOŠARKA - U17: Jadran - Spilimberg 53:34 (Gelleni 23).

PREJELI SMO

Predsednik ZSŠDI o dogodku po tekmi med Juventino in Sovodnjami

V teh dneh sem z veliko grenkobo izvedel, da je na tako imenovanem slovenskem nogometnem derbiju v kategoriji U16 med Juventino in Sovodnjami prišlo do grdega besednega obračunavanja med igralci obeh moštev. Če je res, kar sem slišal, so svojo jezo stresali tudi starši fantov in stvar je v hipu zadobila grotesken izraz, saj so eni druge zmerjali s tipičnimi fašistoidnimi vzkliki, ki so bili v »modi« pred časom, zdaj pa zgleda, da ponekod ta moda še ni prešla.

Pa ne gre za to! Gre za zaprepasčenje, ki človeka zagrabi, ko pomisli na dejstvo, da se v takih tonih zmerjajo fantje dveh slovenskih društev, fantje, ki bi jim moralo biti od prvega dne jasno, da je društvo, za katerega igrajo, nekaj posebnega, da gre za slovensko društvo in da so to-

rej vsi njegovi člani nosilci posebnih in edinstvenih vsebin. Te vsebine pa so čisto nasprotno vsebinam tistih žaljivk, ki so jih fantje uporabili z namenom, da bi predvsem čustveno ranili nasprotnika.

To je nesporejemo in tudi sam tega ne morem sprejeti kot dejstvo, da je pač tako, da so taki časi in da se ne smemo čuditi ničemer in da fantje sploh niso mislili tako, kot je izpadlo. Ne! S tako teorijo se ne morem niti v najmanjših obrisih strinjati in jo z vso silo odklanjam!

Za to, kar se je zgodilo smo vsi na zatožni klopi: glavni krivci so v prvi vrsti trenerji, ljudje, ki imajo največ stikov s temi mladimi fanti, saj so z njimi večkrat na teden na treningih. To so ljudje, ki bi morali pri mladih športnikih klesati karakter, to so pedagogi, ki bi morali naši mladini odpirati obzorja, kulturno osveščati mlade glave in mladini dopovedovati, kaj je prav in kaj ne, kaj je vredno človeka in kaj ne, kaj pomenita dialog in razgledanost in kaj pomeni blatenje človekovega dostojanstva.

Seveda pa nosijo velik del krivde tudi predsedniki in odborniki klubov predvsem zaradi svojih izbir, saj so mladim postavili na čelo kulturno plitve ljudi, ki ne zmorejo ali pa ne znajo opravljati poglobljenega pedagoškega dela. V tem je njihova velika krivda.

Ta krivda pa je tudi naša – in tu mislim na ZSŠDI! Naša krovna športna organizacija ni znala, ali pa ni zmogla prepričati naše javnosti – in to vsa dolga leta svojega obstoja – da športna sfera potrebuje močan in izšolan kader, kader, ki ni le tehnično izpiljen, ampak mora biti nosilec tudi drugih vrednot – predvsem tistih, ki govorijo o pripadnosti nekemu manjšinskemu subjektu, na kar moraš biti ponosen. To so vsebine, ki govorijo o srčni kulturi, o dialogu, o spoštovanju nasprotnika in ne nazadnje so to vsebine, ki morajo vsakega športnika, ki je vraščen v življenje slehernega našega društva, stalno opozarjati na specifično slovenskost in smisla, da si v tej vlogi tudi tvorec rasti vsega, kar je našega, slovenskega.

Krivda ZSŠDI je tudi v tem, da vse do danes svojih društev ni zmoglo disciplinirati vsaj do take mere, da se med seboj ne bi prepirala, vsaj takrat ne, ko se med sabo spopadejo na športnih prizoriščih. Uporabil sem besedo »disciplinirati«, kar je nedvomno oster izraz, a vendar! Mislim, da si morajo društva pogledati v oči, se soočiti z realnostjo, se strogo držati načel, ki so zaobjeta v statutu ZSŠDI, ki je konec koncev naš povezovalac in skupni imenovalac vseh naših športno ubranih hotenj in stremeljenj. Mislim tudi, da je nesmiselno biti član ZSŠDI in se obenem ne ograditi takoj, na licu mesta in javno od dogodkov, ki mečejo na ves naš šport grdo in nesporejemo luč. To je nekaj, česar kot predsednik ZSŠDI ne morem sprejeti.

Srčno upam, da si bosta društvi segli v roko, da se bodo mladi nogometaši in njihovi trenerji trezno pogovorili, da se bodo vsi opravičili naši javnosti in se obenem tudi obvezali, da bodo storili vse, da se kaj podobnega ne bo nikoli več pripetilo!

Ivan Peterlin – predsednik ZSŠDI

ŠAH - Mladinsko evropsko prvenstvo v Budvi

Dve zmagi in dva remija mlade šahistke iz Devinščine

V Budvi se je predvčerajšnjim zaključilo evropsko mladinsko šahovsko prvenstvo. Udeležila se ga je tudi naša šahistka Lejla Juretič z Devinščine, ki je nastopila v kategoriji Under 12. V devetih kolih je zabeležila dve zmagi, dva remija in pet porazov. V konkurenci 91 šahist iz cele Evrope je na koncu pristala na 77. mestu. Izgubila je z bolgarsko žensko FIDE mojstrico Antonovo, ki je osvojila končno 3. mesto, Rusinjo Bešukovo (16. mesto), Romunko Comanovo (34. mesto) in Nemkama Rosenheinovo (50. mesto) in Schneiderjevo (52. mesto), remizira-

la s Turkinjo Poyrazovo (61. mesto) in Srbkinjo Milivojevičev (81. mesto), premagala pa Nizozemko Kalkmanovo (60. mesto) in Make-donko Andjeličev (87. mesto). Vse nasprotnice, s katerimi je izgubila, so imele precej višje Elo točkovanje kot naša predstavnica, tako da lahko ocenimo njen nastop kot pozitiven. Potem ko je že tri leta uspešno nastopala na državnem prvenstvu (letos je bila 8.), je bilo namreč to za našo šahistko prvo pomembno tekmovanje na evropski ravni.

Marko Oblak

KARATE

Shinkaievci so se borili v Visokem pri Sarajevu

Karateisti zgornjega društva Shinkai karate klub (na sliki) so letošnjo tekmovalno sezono začeli z mednarodno tekmo v Visokem, blizu Sarajeva, v Bosni. Na športno tekmovanje so se odpravili s Slovensko zvezo tradicionalnega karateja. Na predvečer tekme je trener Sergij Štoka predstavnikom SZTK-ja in bosanski reprezentanci izročil informativni material o naših krajih, slovenski manjšini in ZSSDI-ju, za katerega so poskrbeli občina Zgonik, namiznoteniško društvo ŠK Kras in ZSSDI. Shinkajevci so tekmovali proti slovenski in bosanski reprezentanci ter skupini srbskih tekmovalcev, skupno je bilo okrog tristo tekmovalcev. Tekmovanje je bilo še kar naporno, saj je trajalo celih dvanajst ur, a kljub temu so se naši karateisti zelo dobro izkazali, saj so vsi dosegli stopničke. Črni pas Matteo Blokari se je uvrstil na 1. mesto v kategoriji katah posamezno, rjavi pas Miha Ukmar je dosegel 3. mesto v kategoriji katah posamezno za madinke, kata skupina, ki jo sestavljajo rjavi pasovi Martina Budin, Ivana Sarazin in Agnese Mastromauro, pa je zmagala srebrno kolajno. Shinkajevci so se tako srečni vrnili s potovanja, kmalu pa se bodo spet pomerili z bosanskimi tekmovalci, saj so ti povabljeni na evropski meeting v karateju, ki bo 16. novembra v Ferrari. Shinkajevcem se je na tekmovanje pridružil državni sodnik italijanske zveze karateja FIKTA, mojster Giorgio Gazich, da bi spoznal kriterije tamkajšnjih sodnikov in spletel vezi s SZTK-jem.

PLANINSKI SVET

V nedeljo 20. oktobra druženje ob kostanju

Z druženjem ob kostanju zaključujejo goriški planinci poletno sezono izletov v visokogorje in ob tem uvajajo začetek zimsko-športne dejavnosti.

Druženje ob kostanju 2013, ki ima že več kakor štiridesetletno tradicijo, bo v nedeljo, 20. oktobra pri Štekarju. Tudi tokrat bodo prireditelji poskrbeli za »majčkeno« rekreacijo, da ne bo vse samo v znamenju jesenskih dobrot in sladke rebule. Ljubitelji peš hoje se bodo na prireditev lahko podali peš preko Kalvarije (slabi dve uri hoje), tisti pa, ki se navdušujejo nad gorskim kolesarjenjem, se bodo podali na okrog 30 kilometrov dolgo pot po Brdih. Zbirno mesto pohodnikov in kolesarjev je ob 9.45 pri športni hali v Podgori, start pa napovedan ob 10. uri. Pohod je posebej primeren za družine z otroki. Priporoča se primerna obutev in obilica dobre volje, mladoletni kolesarji pa naj pridejo v spremstvu staršev. Obvezna je čelada. Družabnost na kmetiji Štekar bo od 12. ure do mraka. Prireditev bo tudi v slučaju slabega vremena. Z logističnega vidika bo letos nekaj sprememb: jeklene konjičke bo treba pustiti nekaj sto metrov od Štekarja, najboljše ob glavni cesti Bukovje- Jazbine. Zaradi preurejanja se je namreč prej zmanjšal prostor, v neposredni bližini kmetije, kjer je bilo v prejšnjih letih mogoče parkirati.

Planinski koledar 2014

Pred časom smo najavili, da bo planinsko društvo poskrbelo za nakup in dotisk stenskega koledarja za 2014. Publikacija z barvnimi fotografijami iz slovenskih gora je že na razpolago in sicer na sedežu SPDG, ki je odprt ob četrtek med 19. in 20. uro.

Jutri predavanje

Dušana Jelinčiča 3x8000

Tudi letos je stekel tečaj plezanja za začetnike v organizaciji alpinističnega odseka SPDG, na katerem se je zbralo kar 11 tečajnikov, kar priča o vse večji priljubljenosti tega celovitega športa med mladimi. Nadebudni plezalci so se že spoprijeli s plezanjem tako na umetni steni v društveni telo-

vadnici v Bazovici, kot tudi na naravni skali z obiskom plezališča v dolini Glinščice. Program

tečaja je bogat, saj vsebuje tako izlete na plezališča v širši okolici kot tudi zanimiva predavanja. Prav v okviru predavanj, ki so seveda odprta tudi za širšo javnost, bo jutri (v petek) Dušan Jelinčič s sliko prikazal njegove himalajske podvige. Predavanje, z naslovom 3x8000, se bo vršilo v Gregorčičevi dvorani v Trstu s pričetkom ob osmih.

49. Srečanje treh dežel

V Mallnitzu na Koroškem, v Nacionalnem parku Visoke Ture, je bilo v soboto, 5. in v nedeljo, 6. oktobra že 49. Srečanje treh dežel, ki združuje planince z avstrijske Koroške, s Furlanije Julijske krajine in Slovenije. Letošnje srečanje je bilo v organizaciji Deželne zveze Koroške in sekcije Mallnitz Avstrijskega planinskega društva. Sobotno zasedanje je bilo posvečeno zelo zanimivi in aktualni temi: Planinska društva v napetostnem polju med Alpsko konvencijo in turizmom. Po uvodnih pozdravih predstavnikov oblasti, je vodil delo posveta predsednik združenja DI Joachim Gfreiner. Zvrstili so se številni zanimivi in poglobljeni referati, nekateri bolj uglaseni in problem Alpske konvencije, npr. referat Branke Bartol o izvajanju Alpske konvencije v Sloveniji, drugi pa na iskanje ravnovesja med planinarjenjem in turizmom. Ob koncu predavanj se je razvila zanimiva debata. Drugi dan posveta je bil posvečen krajši ekskurziji. Vreme sicer ni bilo posebno ugodno, a dež je k sreči planincem prizanesele. Preko strmih pašnikov in mimo visokih, gorskih kmetij, so se udeleženci povzpeli do planinske kočice Auernigboden-hütte. Meglice, ki so se podile po dolinah, so sicer delno zastirale pogled, vendar udeležencev niso prikrajšale za užitek ob lepih razgledih. Ob slovesu pa so se organizatorji dogovorili, da bo prihodnje, jubilejno, 50. srečanje na tromeji.

Natečaj Primorskega dnevnika za otroke poletnih centrov in športnih kampov

poletna igralnica

Poletni plesni center Plesalček Cheerdance Millenium

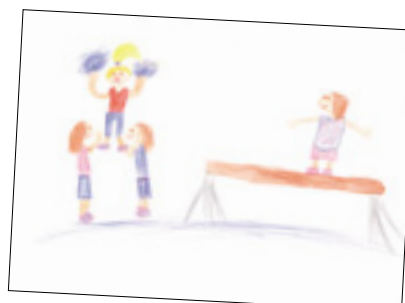
»V poletnem centru smo se zbrali ob 7.40. Nekaj časa smo bili prosti, nato smo začeli z gibalnimi vajami. Po malici smo bili še nekaj časa prosti, potem pa smo spet telovadili. Po telovadbi smo bili utrujeni in lačni, zato smo odšli na kosilo v menzo. Po kosilu so bile na vrsti ustvarjalne delavnice. Izdelali smo uhca mišk, obleke ter tudi repek. In še škatlico za mamo.«
Eleonora, 9 in Petra, 6

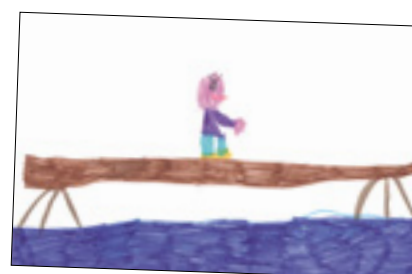
»Trenerji so bili Kristina, Anette, Jasna in Sara. Zabavali sva se z vsemi trenerkami.«
Sara, 8, Noemi, 8

»Najlepša vaja je bil poligon. Skakali smo, nato smo se morali plaziti v tunelu, nato hoditi na gredi in narediti še preval.«
Giulia, 6 in Silvia, 8

»V prostem času, zjutraj, po malici in po kosilu, smo risali ali pa se igrali z velikimi barvanimi kockami in gradili hiše.«
Ivana, 7

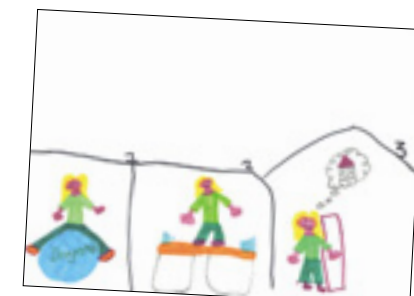

»Najbolj mi je bilo všeč, ko sem se igrala s Saro z blazinami.«
Julija, 3

»Pripravili smo zaključno prireditev, v kateri bomo uprizorili pravljico o Pepelki. Preoblekle smo se v miške.«
Ajlin, 3, Irena, 4 in Mateja, 5

»Najbolj mi je bilo všeč, ko smo skakali na trampolinu.«
Kristin, 4 in Tadej, 5

GLOSA

Priključitev Primorske dolga in zapleten proces

JOŽE PIRJEVEC

Ob 70-letnici Zbora slovenskega naroda v Kočevju so priredili v tem odročnem mestecu veliko komemoracijo. Šel sem tja in ni mi bilo žal. Od odcepa z dolenske avtoceste je bila pokrajina kljub kislemu vremenu očarljiva, proslava sama v veliki športni dvorani pa na dostojni ravni. Bogdan Osolnik, ki je bil oktobra 1943 delovni predsednik tega prvega slovenskega parlamenta, je v svojem slavnostnem govoru povedal vse bistveno in brez nepotrebne retorike. Nastopi pevcev, deklamatorjev, glasbenikov in igralcev so bili ubrani v harmonično celoto, tako da sem s svečanosti odhajal poln pozitivnih vtisov in novih spoznanj. Predvsem o tem, kako pomembna je bila vloga intelektualcev pri oblikovanju in vodenju slovenskega odporništva in kakšen odmev so slednji našli v širokih ljudskih množicah. Brez te simbioze bi naše partizansko gibanje ne bilo mogoče.

Osolnik je v svojem nastopu med drugim opozoril na dejstvo, da je Kočevski zbor potrdil odločitev Plenuma OF o priključitvi Primorske Sloveniji, obenem pa tudi opozoril, da tega pomembnega sklepa ni najti v objavljenih dokumentih srečanja. Dejal je, da je to verjetno preprečil Edvard Kardelj, ki je iz obzira do Italijanov in Rusov menil, da je bolje zaenkrat o tem molčati. Strinjam se z njim, da je to (napačno) odločitev sprejel Kardelj, saj vem iz nekega njegovega pisma, poslanega spomladi leta 1944, da je bil še takrat istega mnenja. Računal je pač na razmah italijanske rezistence in bil obenem občutljiv za interese Sovjetske zveze, ki pri zahodnih zaveznikih ni hotela povzročiti vtisa, da namerava podpirati komunistično revolucijo na Balkanu in v Srednji Evropi. Z druge strani pa je treba tudi reči, da se Kardelj ni postavil po robu odločitvi II. AVNOJA, sprejeti konec novembra 1943, ki je razglasila priključitev Primorske in Istre nastajajoči jugoslovanski federaciji.

Proces, ki je privedel do spremembe rapalske meje, ni bil enostaven. Dovolite mi, da ga v glavnih potezah prikažem, ker mislim, da ga marsikdo ne pozna. Vse se je začelo po mojem s tigrovskim gibanjem in z akcijo primorskih komunistov v Moskvi (Gustinčičem, Regentom in dru-

gimi), ki so opozorili Kominternu, da nastaja v Juljski krajini revolucionarna situacija, sloneča na nacionalnem uporu Slovencev in Hrvatov, ki je ne gre spregledati. Moskva je to opozorilo sprejela in tudi botrovala tistemu sporazumu KP Jugoslavije, Italije in Avstrije iz leta 1934, ki je priznaval Slovence na Primorskem in Koroškem pravico do samoodločbe. Na podlagi tega stališča je v poznejših letih prišlo do sodelovanja med tigrovci in komunisti, ki pa se je končalo z Drugim tržaškim procesom. Ker je bilo Tigrovske gibanje praktično obglavljeno, so od tedaj dalje iniciativo prevzeli komunisti (pri čemer ni mogoče spregledati njihovega krivičnega in sumničavega odnosa do še aktivnih članov nacionalistično usmerjenih Slovencev). Kljub temu da bi skladno s pravili Kominterne ne smeli širiti svojega delovanja čez rapalsko mejo – tam je imela pravico delovati le KPI –, se na to prepoved niso ozirali, temveč so poslali svoje aktiviste na Primorsko že konec avgusta 1941. Da si zavarujejo hrbet, so obenem prosili Kominternu, naj odobri takšno početje. Stalin je spomladi naslednjega leta dal za to akcijo zeleno luč, kar je imelo za posledico razmah OF v Juljski krajini, še posebno po italijanski kapitulaciji 8. septembra 1943. V tem kontekstu so postajali voditelji OF vedno bolj drzni, saj so zahtevali zase poleg Trsta in Gorice tudi mejo, ki naj bi se širila v Furlanijo. Konec leta 1944 so celo mislili, da bi bilo mogoče slednjo vključiti v jugoslovansko federacijo.

Od tu dalje potek dogodkov poznamo: marš na Sočo IV. armije in IX. korpusa, pritisk maja 1945 zahodnih zaveznikov, da se morajo Titove čete umakniti iz zahodnega dela Juljske krajine, boj za mejo na Pariški mirovni konferenci, ustanovitev STO, njegova razdelitev med Jugoslavijo in Italijo leta 1954 in dokončno priznanje meje med conama A in B s strani rimske vlade, doseženo z osimskimi sporazumi leta 1975. Kot vidite, gre za dolga in zapleten vstajniško-vojaški in diplomatski proces, ki je trajal tri desetletja, ki pa bi se za nas ne sklenil relativno tako ugodno, kot se je, če bi se Slovenci pred vojno in med njo ne odločili, da vzamejo stvar v svoje roke.

VREME OB KONCU TEDNA

Občutno poslabšanje, v nedeljo kaže na šibak veter

DARKO BRADASSI

V zadnjih dneh je pri nas prevladovalo sivo in vlažno jesensko vreme z občasnimi padavinami. Naši kraji so bili pod obrobim vplivom ciklona s središčem nad osrednjimi italijanskimi predeli, kjer so bile razmere občutno slabše in so se pojavljale močne padavine, prišlo pa je tudi do poplavl s hudimi posledicami.

Težišče vremenske slike se je ob koncu preteklega tedna pomaknilo nad Atlantik, vlažen zrak, ki je dosegel do nas, pa se je v bistvu nato več dni zaustavil nad osrednjo Italijo. Včeraj je ciklon že slabel, zato je bilo vreme nekoliko bolj umirjeno, že danes pa pričakujemo novo spremembo z občutnejšim poslabšanjem.

Nad severovzhodno Francijo in severozahodno italijanske predele se je spustila severna višinska dolina z višinskim arktičnim zrakom, od katere se bo v prihodnjih urah odcepilo višinsko jedro hladnega zraka. Našim krajem se bo ciklon z vremensko fronto približal že nočjo in bo vplival na vreme pri nas tudi jutri. Prišlo bo do občutnega poslabšanja. Ker bodo naši kraji na vzhodnem robu ciklona, bodo v prizemlju pihali okrepljeni in še razmeroma topli ter zelo vlažni južni vetrovi, v višinah pa bo pronical hladnejši arktični zrak. Nastala bo zmes, ki bo dajala ozračju veliko energije. Prehod vremenske fronte bo izrazil. Ponoči in jutri se bodo pojavljale povečini močne padavine, ponekod lahko obilne. Nastajale bodo tudi plohe in nevihte, ponekod s krajevnimi nalivi. Kot kaže, bodo količine dežja lahko velike. Zaradi južnih prizemnih vetrov bo največ dežja predvidoma padlo v severnejši polovici dežele in v predalp-skem svetu. Zlasti ob morju pa bo občasno lahko tudi nekaj spre-

menljivosti ali prehodno tudi kakšna manjša razjasnitev.

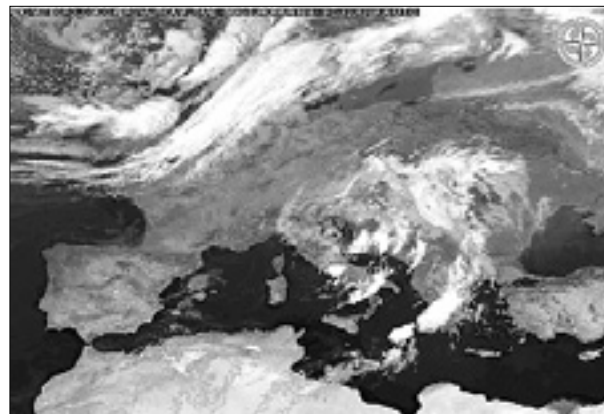
Padavine bodo jutri popoldne slabele in do večera povečini ponehale. Ozračje se bo v noči na soboto prehodno nekoliko ohladilo. V soboto in nedeljo se bo od zahoda zračni tlak postopno nekoliko okrepil, kar bi moralo biti dovolj, da se bo hladno višinsko jedro vzvratno pomaknilo nekoliko bolj proti zahodu. Posledično bo njegov vpliv na vremensko dogajanje pri nas nekoliko manjši. V soboto in nedeljo bo prevladovalo spremenljivo vreme s pogosto oblačnostjo, vendar tudi z morebitnimi občasnimi razjasnitvami. Tu pa ta bo lahko še možna kakšna kaplja dežja, po sedanjih izgledih zlasti v nedeljo.

Izgledi za Barcolano niso ravno najboljši, vendar tudi ne povsem negativni. V nedeljo se v Tržaškem zalivu obeta umirjena in precej vlažna vremenska slika z manjšo možnostjo obasnih krajevnih padavin, toda ob šibkih ali morda celo zelo šibkih vetrovih.

Prizemni zračni tlak se bo namreč, če ne bo vmesnih presenečenj, na širšem območju v glavnem izravnaval, zato ne bo posebnih pritiskovnih gradientov. Posledično ne bo niti omembe vrednega vetra. Po sedanjih izgledih kaže na start s šibkim vetrom različnih smeri, ki bi moral v dopoldanskih urah obrniti v šibak jugozahodnik. Če bo to res obveljalo, bo letošnja Barcolana občutno počasnejša od lanske. Tre-

ba pa je pripomniti, da so včasih pomikanja hladnih višinskih jeder nepredvidljiva in da bi morebitna njegova večja bližina lahko odločilno vplivala na veter.

Na sliki: ciklon nad osrednjo Italijo slabi, proti nam pa se od severozahoda spušča hladna višinska dolina

PISMA UREDNIŠTVU

Učinki populizma in »antipolitike«

Zanimivo pišete o populizmu, ki zaznamuje italijansko politiko vsaj zadnjih dvajset let, čeprav je bilo tokrat tarča razprav in kritik predvsem gibanje za STO. Vendar bi se rad dotaknil tudi splošnega pojava t.i.m. »antipolitike«, ki izkoriščačjo nelagodje zaradi občutka brezcilnosti in nesmisla, ki ga ustvarja sedanja že leta trajajoča kriza, podžiga v ljudeh nestrpnost do pojavnih oblik demokratičnega sistema in političnega udejstvovanja nasploh.

Pri tem še kako prav pride izkrivljen odnos oblasti do ljudstva, posebno še odkar so bili sistemi izbiranja članov parlamenta in drugih zakonodajnih teles tako iznakaženi, da nimajo volilci več nobene možnosti vplivati nanje. Dejansko so jim »predstavniki« vneprej vsiljeni, vstopni pragovi pa zastopnost omejujejo prav tistim, ki niso del »sistema«.

Na razpoloženje javnosti vpliva predvsem korupcija oblasti in njena odtuženost od pravih potreb najšibkejših slojev, ki jo zameglita teatralizacija nastopanja in omejevanje kritike.

V kampaniji delegitimacije demokratičnega sistema še kako prav pride dejstvo, da so si organi oblasti pridobili nepotrebne in drage privilegije, tudi plače in preživnine, ki so izvirno nastale zato, da predstavnikom iz šibkejših družbenih sredin omogočijo ponovno vključitev v normalno delovno življenje.

Spominjam se, da sta z menoj v senatu sedela dva predstavnika iz de-

žele Marke. Prvi je bil znan industrialec Francesco Merloni, drugi pa njegov delavec Primo Galdelli. Merloni je bil kajpak izvoljen na listi KD, Galdelli pa je bil komunist. Lahko si predstavljate, kolikokrat sta se spopadla in kako se je Galdelliju godilo, ko se je vrnil na svoje delovno mesto. Zato je že KPI predlagala, naj bi socialna zaščita izvoljenih bila »dopolnilna«, se pravi ugodnejša za manj premožne in obratno. Vendar teh sprememb niso nikoli upoštevali in v »drugi republiki« so privilegiji rasli v sorazmerju z njihovimi dohodki.

Posplošena kampanija proti privilegijem izvoljenih (v parlament ali deželne svete) je vzbudila v ljudeh upravičen gnev, ko so bili pretirani, a tudi zavist, posebno še, ko so občila spretno manipulirala s podatki.

Kaj želijo doseči pobudniki teh kampanij? Diskreditacijo politike kar vevprek, kjer so vsi enaki in ni pozitivnih zgledov, Enrico Berlinguer pa samo še gledaljena ikona, trideset let po njegovi smrti. In diskreditacijo demokratičnega sistema izbire oblasti. Navsezadnje je najcenejša oblast diktatura, kjer o vsem odloča en sam človek.

Ker pa je to le ekstrem, velja raje teza, da je treba predstavniška telesa številčno skrciti, čeprav bi bilo učinkoviteje skrciti dohodke izvoljenih na raven, ne pa bogastva. Od tod predlogi reformiranja ustave, ki krčijo zakonodajna telesa in krepijo izvršno oblast predsedujočih. Proti poskusom klestenja republiške ustave, nastale iz odpornišva, bo v soboto v Rimu množična manifestacija, ki jo sklicujejo Ste-

fano Rodotà, Maurizio Landini in Gustavo Zagrebelsky.

Demokracijo in politiko je treba moralizirati, ne pa ukinjati ali krčiti njen obseg. Toda vzbujanje zavisti in prezira do politike ustvarja drugačno klimo, ko se volilci odrekajo svoji pravici do izbire in jo prepuščajo manjšini prebrisanih in motiviranih. Ali mislijo, da izražajo s svojo pasivnostjo protest, dejansko pa vodijo vodo na mlin oblasti, ki se legitimira s pičlim odstotkom podpore in ogromnimi »večinskimi nagradami« v parlamentih.

Začeti je treba s spremembo volilnega zakona, ki mu ne pravimo zaman »svinjski«, saj je v kričečem nasprotju z ustasvo. O njem bo odločalo ustavno sodišče prve dni decembra, vendar je na dlani, da je v nasprotju z ustavnim načelom, da je »glas tajen, svoboden in enakopraven« (segeto, libero, uguale), kar pomeni, da glas vsakega volilca ima enako težo in vpliv. Sedaj tega ni, saj nekaterim priznava vstopnih pragov sploh ne priznava pravice do predstavnitva, drugim pa ga celo podvoji in nenormalno širi, kar dejansko sproža čedalje nove napetosti in politične krize, kakršnim smo bili priča še pred nekaj dnevi. Iz ustave dokaj jasno izjaja nujnost proporcionalnega volilnega sistema, kjer je parlament zrcalo družbe, brez izkrivljanj.

Krščanska demokracija je leta 1953, v obdobju najhujše hladne vojne, predlagala »volilno goljufijo« (legge truffa), ker je koaliciji, ki je dosegla vsaj 51% glasov, podelila manjšo večinsko nagrado, peščico poslancev in senatorjev, da bi lažje vladala. Bila je tarča hudih kritik in na koncu je zakon ostal

mrtva črka. Danes bi se nam po njem kolcalo, če ga primerjamo z »Porcellum«, »Matarellum« ali drugim predlogi, o katerih razpravlja sedaj parlament in so le variante prvotne svinjarije. To je resnični škandal, ki bi moral vzbujati gnev in protest državljanov.

O zastopanosti naše manjšine bi niti ne izgubljal besed, saj so nanjo vsi pozabili, čeprav jo omenja tudi zaščitni zakon št.38 iz leta 2001.

Stojan Spetič

Preveč rušenj črnih gradenj

Spoštovani,

Zadnje čase opažam, da se v Sloveniji načrtuje in izvaja vse več in preveč rušenj črnih gradenj. To boli, da si v kriznih časih poleg stroškov delamo škodo sami sebi. Boli, ko vidim, da nameravajo uničiti sanjske hiše ob morju in na drugih prečudovitih lokacijah, hiše, ki do pred kratkim niso nikogar motile. Boli, ko vidimo kako podirajo zadnji dom dveh starčkov v Alpah. Boli, ko slišim po radiu jokajoče otroke, ki še svoj živ dan niso bili na morju in nas ugledne organizacije, na račun otroških solz in našega dobrega srca, prosijo za kakšen evro, da jim to omogočijo. S solzami na radijskih valovih pritiskajo na našo dušo, kar mi deluje nekoliko agresivno. Ali ni dovolj povedati, da je toliko in toliko otrok, ki si počitnic in morja ne more privoščiti.

V resnici pa za temi otroškimi solzami čemirno obogatele organizacije privilegije naše družbe (rotary, lions etc), elite, ki prosjajo ljudstvo za

kakšen evro, da ga lahko v lastnem imenu in skrajno samohvalno izročajo potrebnim pomoči. Ali država nima te moči, da hiše, ki niso bile zgrajene v skladu z vsemi zakoni, preprosto zapleni in jih podari za te otroke ali morda za starejše prebivalce, ki jim kanček sreče in mirnega dopusta nikakor ne bi škodil, saj so vse življenje delali za boljši jutri te države. Zakaj moramo rušiti. Ali ni dovolj zakonov, ki bi črno-graditeljem preprosto odvzeli dobrine in jih po kratkem postopku, brez pregrešno dragih odvetniških igrice, namenili najpotrebnejšim strukturam in organizacijam. Rušenje, delanje škode in neskončne odvetniške pravde ogromno stanejo.

Vse spoštovanje do Aninih zvezdic, do hrane, ki jo pridno zbira v sodelovanju z dobrimi ljudmi. Ali nekaj sto invalidskih vozičkov vrednih nekaj tisoč evrov. Res lepo! Potem pa v istih poročilih slišim, da bomo kar čez noč porušili nekaj milijonov ali deset milijonov vredne objekte. Zakaj ne more država teh zaplenjenih hiš nameniti ali predati organizacijam kot je Anina zvezdica za potrebe otrok in ostarelih, in tako prihraniti, ne nekaj Aninih zvezdic, pač pa neskončne galaksije zvezdic – kar tako čez noč!

Iztok Humar
Nova Gorica

PROVINCIA
di TRIESTE

Skupaj na *Barcolani 2013*

Velik praznik za vse

Pokrajina Trst tudi letos sodeluje na regati in podpira prizadevanja jadranskega društva Società velica Barcola Grignano. Športnikom in številnim gledalcem namenja dogodke za drugačno doživljanje regate in spoznavanje morja in zaledja našega enkratnega ozemlja.

■ STOJNICA V NASELJU VILLAGGIO BARCOLANA

Na stojnici bomo dajali informacije o naših dejavnostih in predstavili inovativne storitve in projekte, kot je na primer Villa Giulia, šolski pol, ki je nastal v prenovljenem objektu v Ulici Cantù. Za prenovo objekta so bile uporabljene napredne tehnične rešitve in poskrbljeno je bilo za visoko izpolnjenost energetske prekalifikacije.

■ SKLADIŠČE IDEJ

Vezna nit razstave **Voda: identiteta nekega ozemlja**, postavljene v Skladišču Idej na Korzu Cavour (vhod z morske strani), je seveda voda - javna dobrina in preprost, vendar celovit element, ki oblikuje in določa značilnosti in identiteto nekega območja. Razstavo promovira in organizira Pokrajina Trst s koordinacijo Zavarovanega morskga območja Miramare WWF in v sodelovanju z družbo AcegasAps - Gruppo Hera, Občino Trst - Službo za znanstvene muzeje, z Oddelkom za matematiko in geoznanosti Univerze v Trstu in z Nacionalnim inštitutom za oceanografijo in eksperimentalno geofiziko OGS.

V petek, 11., soboto, 12. in nedeljo, 13. oktobra bo razstava **odprta neprekinjeno od 10. do 20. ure**.

Ogledi, dogodki, konference:

v petek, 11. oktobra

ob 18.00: konferenca **Voda, človek in podnebje**, s prispevki: *Tekoči gozd. Evolucija odnosa med človekom, gozdovi in vodo*, vodi Diego Masiello, gozdarski inšpektor, in *Voda, gozdovi in podnebne spremembe*, vodi Andrea Nardini, Oddelek za življenjske znanosti, Univerza v Trstu;

v soboto, 12. oktobra

ob 10.00: *Notranji Kras in vodna območja*, naturalistična ekskurzija pod vodstvom Zavarovanega morskga območja Miramare WWF.

ob 11.00: konferenca **Morski poklici: ribič in potapljač**, s prispevkom *Nevarnost je moj poklic*, vodi Gianluca Minguzzi,

Združenje potapljačev, in s predstavitvijo italijanske različice knjige *Čupa, prvo slovensko plovilo, in drevaki (Lo zoppolo - čupa del Golfo di Trieste e le piroghe)*, urednika Bruno Volpi Lisjak in Franco Cossutta, Ribiški muzej tržaškega Primorja;

sledi vodeni ogled razstave v organizaciji Zavarovanega morskga območja Miramare WWF.

ob 15.30: vodeni ogled Botaničnega vrta Carsiana v Zgoniku na temo *Sredozemski vrt*, v organizaciji Zadruga Rogos.

ob 18.00: *Slovesno nagrajevanje 42. Trofeja Pokal Bernetti*, v organizaciji Pomorskega društva Pietas Julia;

ob 18.00: vodeni ogled razstave v organizaciji Zavarovanega morskga območja Miramare WWF.

v nedeljo, 13. oktobra

ob 11.00: vodeni ogled razstave v organizaciji Zavarovanega morskga območja Miramare WWF.

ob 12.00: *Sredozemski vrt Carsiana*, javna konferenca, vodi Paul Tout, ornitolog, Zadruga Rogos;

ob 18.00: *Izidi nedavnih podvodnih raziskovanj v Timavi*, javna konferenca, sodelujejo Sergio Dambrosi, Marco Restaino, Piero Luchesi, Paolo Guglia, jamarsko društvo Società Adriatica di Speleologia iz Trsta;

ob 18.00: vodeni ogled razstave v organizaciji Zavarovanega morskga območja Miramare WWF.

Udeležba je brezplačna, za ekskurzije je potrebna rezervacija

pri WWF AMP Miramare, tel. +39 3339339060,

carso@riservamarinamiramaree.it.

■ POKRAJINA PODPIRA

regato **Barcolina**

Z regato, namenjeno otrokom in mladim od 12. do 18. leta starosti, želimo mlade približati svetu morja in jadrnanja in hkrati utrditi vezi z ljubitelji jadralsstva.

■ OKUSI IN KULTURA

Certifikacije kakovosti za mednarodno zaščito italijanskih izdelkov

V okviru dogodka *Prosecco on show* prireja Pokrajina simpozij *Certifikacije kakovosti za mednarodno zaščito italijanskih izdelkov*, na sporedu v petek, 11. oktobra, ob 17. uri v Veliki dvorani Trgovinske zbornice v Trstu s sodelovanjem izvedencev za boj proti ponarejanju in za zaščito kakovosti izdelkov Made in Italy.

RimaD'Origine

V okviru projekta Raz/seljani-S/paesati, dogodki na temo migracij, Pokrajina podpira projekt RimaD'origine Elise Vladilo: med instalacijo v hali Glavne postaje v Trstu bodo lahko ženske različnih kultur iz našega mesta na pisano preprogo zapisovale svoje najljubše pesmi in verze v svojem maternem jeziku.

■ SPREHOD PO OZEMLJU

Tisoč okusov Krasa

Dvojni dogodek, v nedeljo, 13. oktobra: ob 11.30 uri in ob 15.30 uri srečanja, namenjena spoznavanju značilnih izdelkov našega ozemlja v organizaciji Promotrieste. INFO & BOOKING tel. +39040304888 booking@promotrieste.it

■ POVEZAVE ZA BARCOLANO

Morske povezave iz Milj in nazaj s štirimi izrednimi vožnjami plovila Delfino Verde v petek, 11. in soboto, 12. oktobra. Odhodi iz Trsta ob 22.30 in 24.00. Iz Milj ob 23.00 in 0.30.

■ INFO

Urad za stike z javnostjo
Trg Vittorio Veneto 4 - Trst
+39 040 3798538-512

Od ponedeljka do petka od 10.00 do 12.30, v ponedeljek in četrtek tudi od 15.00 do 17.00.

info@provincia.trieste.it

www.provincia.trieste.it

PROVINCIA
di TRIESTE

Rai Tre bis

SLOVENSKI PROGRAM Na kanalu 103

18.40 Čezmejna TV: Primorska kronika
20.30 Deželni Tv dnevnik
20.50 Film: Nahrani me z besedami, sle-
di Čezmejna Tv: Dnevnik Slo 1

Rai Uno

6.10 Aktualno: UnoMattina caffè **6.30**
Dnevnik in vreme **6.45** Aktualno: Uno-
Mattina **7.00** 8.00, 9.00, 11.00 Dnevnik
12.00 La prova del cuoco **13.30** Dnevnik in
gospodarstvo **14.10** Show: Verdetto finale
15.20 La vita in diretta **17.00** Dnevnik
18.50 Kviz: L'eredità **20.00** Dnevnik **20.30**
Igra: Affari tuoi **21.10** Serija: Provaci ancora
prof **23.10** Aktualno: Porta a porta

Rai Due

6.40 Risanke **8.15** Art Attack **8.35** Nad:
Heartland **9.20** Nan.: Settimo cielo **10.00**
Dnevnik: Tg2 Insieme, sledijo rubrike **11.00**
I fatti vostri **13.00** Dnevnik in rubrike **14.00**
Detto fatto **16.15** Nan.: Ghost Whisperer
17.50 Dnevnik in športne vesti **18.45** Nad:
Squadra Speciale Cobra 11 **19.35** Nad:
NCIS **20.30** 23.20 Dnevnik **21.00** Nan.: Una
mamma imperfetta **21.10** Kviz: Un minu-
to per vincere **23.35** Emozioni – Gigi
D'Alessio

Rai Tre

6.00 Aktualno: News Rassegna stampa
7.00 Tg Regione – Buongiorno Italia **7.30**
Tg Regione – Buongiorno Regione **8.00**
Agorà **10.00** Mi manda Rai Tre **11.10** Eli-
sir **12.00** Dnevnik **12.45** 20.15 Pane quoti-
diano **13.10** Nad.: Terra Nostra **14.00** De-
želni dnevnik in vremenska napoved **14.50**
Tg Regione - Leonardo **15.05** Tgr
Piazza Affari **15.10** Nan.: Le nuove avven-
ture di Flipper **15.55** Dok.: Aspettando Geo
16.40 Dok.: Geo **18.55** 0.00 Dnevnik, De-
želni dnevnik in vremenska napoved **20.00**
Variete: Blob **20.35** Nad.: Un posto al so-
le **21.05** La Grande Storia **23.15** Gazebo

Rete 4

6.20 Televendita Media Shopping **6.50**
Nan.: Chips **7.45** Nan.: Charlie's Angels **9.00**
Nan.: Siska **10.00** Nan.: Carabinieri **10.50**
Ricette all' italiana **11.30** Dnevnik **12.00**
Nan.: Detective in corsia **12.55** Nan.: La si-
gnora in giallo **14.00** Dnevnik in vremen-
ske napovedi **14.45** Aktualno: Lo sportello
di Forum **15.30** Nan.: Flikken – Coppia in
giallo **16.35** Film: Tre scapoli e un bebè
18.55 Dnevnik in vremenska napoved
19.35 Nad.: Tempesta d'amore **20.25** Ak-
tualno: Quinta Colonna – Il Quotidiano

21.10 Dok.: Life – Uomo e natura

Canale 5

6.00 Dnevnik - Pregled tiska **7.55** Dnevnik,
prometne informacije, vremenska napoved,
borza in denar **8.40** La telefonata di Bel-
pietro **8.50** Talk Show: Mattino Cinque
11.00 Aktualno: Forum (v. R. Dalla Chie-
sa) **13.00** Dnevnik in vremenska napoved
13.40 Nad.: Beautiful **14.10** Nad.: Cento-
vetrine **14.45** Talk show: Uomini e donne
16.10 Nad.: Il segreto **16.55** Talk Show: Po-
meriggio Cinque **18.50** Kviz: Avanti un al-
tro! **20.00** 0.00 Dnevnik in vremenska na-

poved **20.40** Show: Striscia la notizia – La
Voce dell'irruenza **21.10** La vita è una co-
sa meravigliosa **23.30** Super Cinema

Italia 1

6.55 Nan.: Friends **7.50** Nan.: La vita se-
condo Jim **8.45** Nad.: Provaci ancora Gary
9.45 Nad.: Royal pains **10.35** Nad.: Dr. Hou-
se – Medical Division **12.25** Dnevnik, vre-
menska napoved in prometne informacije
13.40 Nan.: Futurama **14.10** Nan.: Simp-
sonovi **14.35** What's my destiny Dragon
Ball **15.00** Risanka: Naruto Shippuden
15.30 Show: Si salvi chi può **15.40** Nan.:
Two Broke Girls **16.10** Nan.: How I met
your mother **17.05** Nan.: Community **18.00**
Nad.: Mike & Molly **18.30** Dnevnik **19.20**
Nan.: CSI – Miami

21.10 Serija: Hannibal **0.00** Film: Il se-
sto senso (triler)

La 7

7.00 7.55 Omnibus **7.30** Dnevnik **9.45** Cof-
fee break **11.00** L'aria che tira **13.30** 23.25
Dnevnik **14.00** Kronika **14.40** Nad.: Le stra-
de di San Francisco **16.30** Nan.: The District
18.15 Nan.: Il commissario Cordier **20.00**
Dnevnik **20.30** Otto e mezzo **21.10** Servi-
zio pubblico

Tele 4

7.00 8.30 Dnevnik **7.25** Aktualno: Salus Tv
7.40 Dok.: Borgo Italia **8.05** Dok.: Luoghi
magici **12.45** Rotocalco Adnkronos **13.00**
Le ricette di Giorgia **13.20** 16.30 Dnevnik
13.45 Rubrika: Qui studio a voi stadio **17.00**
19.00, 23.30 Trieste in diretta **18.00** Cal-
cio.Puntozero **19.30** 20.30 Dnevnik **20.00**
Happy Hour **21.00** Ring **23.00** Dnevnik

Slovenija 1

6.05 Kultura **6.10** Odmevi **6.55** Dobro ju-
tro **10.10** Risanke, otroške nanizanke in od-
daje **10.40** Kviz: Male sive celice (pon.)
11.25 Odd.: Razred zase **12.00** O živalih in
ljudih **12.25** Na vrtu **13.00** 15.00 Poročila,
športne vesti, vremenska napoved **13.30**
Odkrito **14.20** Slovenci v Italiji **15.10** Mo-
stovi – Hidak **15.50** 18.40 Risanke in odd.
za otroke **16.45** Dobra ura **17.00** Poročila,
vremenska napoved in športne vesti **18.30**
Infodrom **18.55** Dnevnik, vremenska na-
poved in športne vesti **19.30** Slovenska kro-
nika **20.00** Tarča **21.30** Prava ideja! **22.00**
Odmevi, športne vesti in vremenska napo-
ved **23.05** Osmi dan **23.35** Panoptikum

Slovenija 2

7.00 Otroški program: OP! **8.15** Otroški in-
fokanal **9.00** Dabavni infokanal **10.05** Dobra
ura **11.25** Dobro jutro **13.35** 17.25, 19.05,
0.10 Točka **14.25** Zaigraj še enkrat **15.20** Ev-
ropski magazin **15.35** Dok. nan.: Slovenski
vodni krog **16.00** Mostovi - Hidak **16.30**
Dok. odd.: Pantanal – zadnje zatočišče ja-
guarjev **18.00** Prireditev ob 20-letnici Zve-
ze bojnih veteranov Slovenije, prenos **19.50**
Žrebanje deteljice **20.00** Dok. film: Lju-
bljansko jutro, benečanski večer **20.50** Film:
Iskanja (Slo.) **22.35** Nad.: George Gently IV.

Slovenija 3

6.00 19.50, 21.55 Sporočamo **6.05** Dnevnik
televizije Maribor **6.35** Primorska kronika
7.40 20.00, 22.30, 23.50 Aktualno **8.00** 15.30
Poročila **8.25** Beseda volilcev **10.00** Komi-

sija za nadzor javnih financ, prenos **12.00**
Odbor za infrastrukturo in prostor, prenos
16.00 Odbor za zdravstvo, prenos **19.00**
Dnevnik **19.30** 21.45, 22.55 Kronika **19.40**
Slovenska kronika s tolmačem **20.35** Za pos-
lanskimi klopni **21.30** Žarišče **22.00** Od-
krito **23.00** Odmevi

Koper

14.00 23.50 Čezmejna Tv - deželne vesti
14.20 Euronews **14.30** Folkest 2013 **15.30**
Le parole più belle **16.00** City folk **16.30**
Nautilus **17.00** Slovenski Magazin **17.30**
Pogovor z... **18.00** Izostritev **18.35** Vre-
menska napoved **18.40** 22.30 Primorska
kronika **19.00** 22.15 Vsedanes TV dnevnik
19.25 Četrtekova športna oddaja **19.30**
Dok.: Max Fabiani **20.00** Blue Hole **20.30**
Film: La dolce indipendenza **22.50** Izo-
stritev **23.20** Na obisku

Tv Primorka

8.00 Dnevnik Tv Primorka, vreme, kultura
8.35 10.00, 16.30, 17.00 Tv prodajno okno
8.45 16.45 Pravljica **9.00** 18.30 Naš čas
10.30 Videostrani, sledi Seja občinskega
sveta občine Postojna, posnetek **17.30** Žo-
garija v Novem Sadu **18.00** Na Postojnskem
19.30 21.30 Dnevnik Tv Primorka, vreme,
kultura **20.00** Pod drobnogledom **21.00**
Predstavljamo: slovenska mladinska ku-
harska reprezentanca **22.00** Glasbeni večer,
sledita Tv prodajno okno in Videostrani

POP Pop TV

6.00 Risane in otr. Serije **8.35** 16.45 Nad.:
Vihar **9.30** 10.40, 11.50 Tv prodaja **9.45**
14.55 Nad.: Ljubljena moja **10.55** 15.50
Nad.: Rožnati diamant **12.05** 17.55 Nad.:
Divja v srcu **13.05** Nan.: Pod eno streho
14.00 Nad.: Naša mala klinika **17.00** 24UR
popoldne **18.55** 24UR - vreme **19.00** 22.00
24UR - novice **20.00** Serija: Gostilna išče še-
fa **21.00** Nad.: Je bella cesta **22.30** Nad.: Zvit
in prebrisan **23.25** Nan.: Kaliforniciranje

Kanal A

6.55 Risane serije **8.05** Nan.: Jimova druž-
ina **8.35** Serija: Mladi zdravniki **9.05** Faktor
strahu ZDA **10.00** 17.05 Serija: Puščica
10.55 Astro TV **12.25** Tv prodaja **12.55** Nan.:
Policisti v Los Angelesu **13.40** Serija: Sanjska
upokojitev **14.05** 19.25 Nan.: Veliki pokovci
14.35 Film: Modeli **16.30** 18.00 19.55 Svet
16.35 Nan.: Šola za pare **19.00** Nan.: Dva mo-
ža in pol **20.05** Film: Za sovražno črto **22.00**
Film: Božanski Jackie Chan

RADIO

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 7.20 Koledar;
7.25 Dobro jutro; 8.00, 10.00 Poročila in kra-
jevna kronika; 8.10 Prva izmena; 10.10 Glas-
beni magazin; 11.00 Studio D; 13.20 Glas-
ba po željah; 14.00 Poročila in deželna kro-
nika; 14.10 Z goriške scene; 14.40, 17.10
Music box; 15.00 Mladi val; 17.00 Poročila
in kulturna kronika; 17.30 Odprta knjiga:
Franja Bojc Bidovec: Ni neskončnih poti –
19. nad.; 18.00 Kulturne diagonale; 19.20
Napovednik, sledi Slovenska lahka glasba;
19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)

6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 14.30 Poroči-
la; 5.00 Jutro na RK; 5.30 Jutranja kronika;
7.00 Jutranjnik; 8.00 Pregled tiska; 8.10 Po-
govor s sinoptikom; 8.45 Radijska kronika;
9.00 Dopoldan in pol; 9.10, 16.20 Pregled
prireditev; 10.00 RK svetuje; 11.00 Poletna
pesem in pol; 12.30 Opoldnevnik; 13.30 Ze-
leni planet; 14.00 Aktualno; 14.45 Poslovne
informacije; 15.30 DIO; 17.00 Glasba po že-
ljah; 17.30 Primorski dnevnik; 19.00 Radij-
ski dnevnik; 20.00 Utrip kulture; 20.30 Od
glave do rapa; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Po-
letna promenada.

RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)

6.00 Dobro jutro; 6.15, 7.00, 8.30, 9.30,
10.30, 11.30, 12.00, 12.28, 13.30, 14.30,
15.28, 16.30, 17.30, 18.30, 19.28 Dnevnik,
vremenska napoved in prometne informa-
cije; 7.15 Jutranji dnevnik; 8.00 Calle degli
orti grandi; 8.05 Horoskop; 8.35, 17.33 Eu-
roregione News; 8.40, 12.15 Pesem tedna;

Rai Četrtek, 10. oktobra
Raimovie, ob 13.50

Senso

Italija: 1954

Režija: Luchino Visconti

Igrajo: Alida Valli, Farley Granger in
Massimo Girotti

Beneško gledališče La Fenice, leta
1866. V veliki dvorani je na sporedu
Trovatore. Iredentisti delijo uporni-
ške letake. Avstrijski polkovnik Franz
Mahler se znese nad italijanske pro-
vokatorje. Grof Ussoni ga izzove v
dvoboj, a avstrijske oblasti ga nemu-
doma aretirajo in obsodijo. Da bi po-
magala bratrancu, se grofica Livia
Serpieri skuša prikupiti avstrijskemu
polkovniku in se naposled vanj tudi zaljubi.

Visconti je z zgodbo o grofici, ki ne vara samo svojega ljubimca, temveč tu-
di ljubega bratranca, borca za osvoboditev, želel opozoriti na pokvarjenost
italijanske družbe.

Zgodba o moralnem propadu in brezvestnosti določenega družbenega sloja
seveda ni nova. Kar pa omogoča filmu, da je zares poseben, je uporaba barv
in fotografije za ponazoritev dekadentnosti, ki se vse bolj vpleta v zgodbo.

9.00, 21.00 Luoghi e sapori; 9.35 Appunta-
menti; 10.15, 19.20 Sigla single; 10.25 Tele-
vizijski in radijski programi; 10.35 Ante-
prima classifica; 11.00, 18.00 Cultura e so-
cietà; 11.35 Playlist; 12.30 Dogodki dneva;
13.00, 20.30 Punto e a capo; 13.35 Ora mu-
sica; 14.00, 21.30 Mi ritorni in mente; 14.35
Saranno suonati; 15.30 Dogodki dneva;
16.00 Pomeriggio ore quattro; 18.35 Nel
paese delle donne; 19.30 Večerni dnevnik;
20.00 La musica scelta da radio Capodistria;
22.00 Extra extra extra; 23.00 Tutti i topi vo-
gliono ballare; 0.00 Nottetempo.

SLOVENIA 1

5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00,
14.00, 18.00, 21.00, 23.00, 0.00 Poročila; 5.30
Kronika; 5.55 Iz sporedov; 6.10 Rekreatija;
6.15 112, 113 - nočna kronika; 6.45 Dobro
jutro, otroci; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled slo-
venskega tiska; 8.05 Svetovalni servis; 8.40
Obvestila; 9.10 Dobra glasba, dober dan;
9.30 Ultrazvok, oddaja o zdravju; 10.10 Prvi
odcep desno; 12.05 Na današnji dan; 12.10
Ura slovenske glasbe; 12.30 Nasveti; 13.00
Danes do 13-ih; 13.20 Osmrtnice in obve-
stila; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30
DIO; 16.15 Obvestila; 16.30 Evroženket;
17.00 Studio ob 17-ih; 19.00 Dnevnik; 19.30
Obvestila; 19.40, 22.20 Iz sporedov; 19.45
Lahko noč, otroci; 20.00 Četrtek večer do-
maćih pesmi in napevov; 21.05 Literarni ve-
čer; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Informativna
oddaja v angleščini in nemščini; 22.40 Sta-
ri gramofoni; 23.05 Literarni nokturmo;
23.15 Za prijeten konec dneva.

SLOVENIJA 2

5.00, 6.00, 6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30,
12.30, 14.30, 17.30, 0.00 Poročila; 6.40
Športna zgodba; 6.45, 7.30, 8.25 Vremenska
napoved; 7.00 Kronika; 8.15 Dobro jutro;
8.45 Koledar kulturnih prireditev; 8.55 Na-
poved radijskega sporeda; 9.15, 17.45 Na-
val na šport; 9.35, 16.33 Popevki tedna;
10.00 Ambulanta 202; 10.30 Novice; 11.35,
14.20, 17.35 Obvestila; 12.00 Vroči mikro-
fon; 13.00 Danes do 13.00; 13.30, 18.50 Spo-
redi; 14.00 Kulturnice; 15.03 RS napoveduje;
15.15 Finančne krivulje - komentar dneva;
15.30 DIO; 16.45 Velikani košarke; 18.10
Mimo koša; 18.30 Krog za ogrevanje; 19.00
Dnevnik; 21.00 Tekma: Slovenija – Italija;
22.00 Novice.

SLOVENIJA 3

7.00 Kronika; 7.20 Spored; 7.25 Glasbena ju-
tranjica; 8.00 Lirični utrinek; 10.00, 11.00,
12.00, 13.00, 14.00, 22.00, 0.00 Poročila;
10.05 Skladatelj tedna; 11.05 Glasbeni utrip;
12.05 Arsove spomeljuje; 13.05 Razgledi in
razmisleki; 13.30 Naši operni umetniki;
14.05 Glasovi svetov; 15.00 Divertimento;
15.30 DIO; 16.05 Napoved sporeda; 16.10
Svet kulture; 16.30 Mladi virtuozji; 17.00 Iz-
šlo je; 17.30 Banchetto musicale; 19.00 Li-
terarni nokturmo; 19.10 Medigra; 19.30 Slo-
venski concertino; 20.00 Iz arhiva Simfoni-
kov RTV Slovenija; 21.00 Glasba 20. sto-
letja; 22.05 Radijska igra; 23.25 Slovenski kon-
cert; 23.55 Lirični utrinek (pon.).

RADIO KOROŠKA

6.00-10.00 Dobro jutro; 12.00-13.00 Studio
ob 12-ih; 15.00-17.00 Lepa ura; 17.00-
17.30 Studio ob 17-ih; 17.30-18.00 Naša pe-
sem; -Radio Agora: 13.00-15.00 Agora-Di-
van; 18.00-6.00 Svobodni radio; -Radio
Dva 10.00-12.00 Sol in poper (105,5 MHZ).

VREDNO OGLEDA

Primorski dnevnik

Lastnik:

Zadruga Primorski dnevnik d. z. - Trst

Izdajatelj:

Družba za založniške pobude
DZP doo z enim družabnikom
PRAE srl con unico socio
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380,
fax 040 7786381

Tisk: EDIGRAF srl, Trst

Odgovorni urednik: DUŠAN UDOVIČ

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6,

tel. 040 7786300, faks 040 7786339

email: trst@primorski.eu

Gorica, Ul. Garibaldi 9,

tel. 0481 356320, faks 0481 356329

email: gorica@primorski.eu

Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28,

tel. 0432 731190, faks 0432 730462

Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510,

fax 0463 318506

Internet: <http://www.primorski.eu/>

Naročniško - prodajna služba

Trst, Ul. dei Montecchi 6,

tel. 040 7786300, faks 040 7786339

Gorica, Ul. Garibaldi 9,

tel. 0481 356320 faks 0481 356329

Cena: 1,20 €

Celoletna naročnina za leto 2013 220,00 €

Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347

Cena za Slovenijo: 1,20 €

Letna naročnina za Slovenijo za leto 2013

220,00 € plačljiva preko DISTRIEST doo,

Partizanska 75, Sežana,

tel. 05-7070262, fax. 05-7300480

transakcijski račun pri banki SKB D.D. v

Sežani, št. 03179-1009112643

Primorski dnevnik prejema neposredne državne

prispevke po zakonu 250 z dne 9. avgusta 1990

OGLAŠEVANJE

Oglaševalska agencija Tmedia s.r.l.

VREMENSKA SLIKA

Vremenska napoved
Hidrometeorološkega zavoda Republike Slovenije
in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER
Temperature zraka so bile izmerjene včeraj ob 7. in 13. uri.

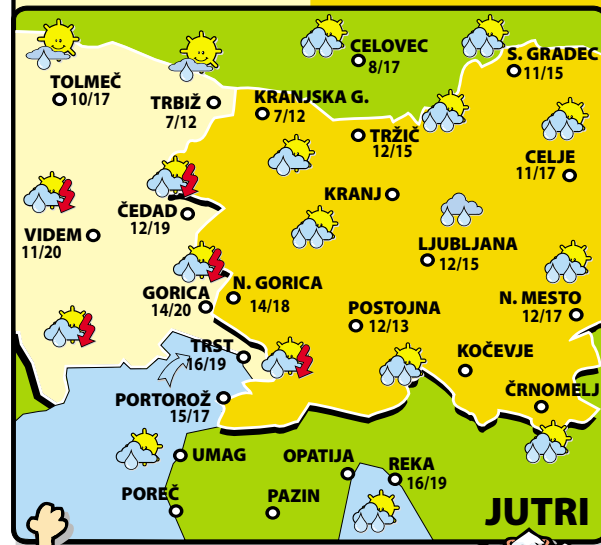
Med četrtkom in petkom se bo s severnega Atlantika proti Franciji pomikalo globoko ciklonsko območje. Izrazita vremenska fronta bo vplivala na vreme pri nas. Pred njo bodo pritekali južni tokovi.

V večjem delu dežele bo prevladovalo oblačno vreme s padavinami. Vmes bodo tudi nevihte. Več dežja bo proti večeru. Možne bodo obilnejše padavine zlasti v Predalpah. V Trstu bo manj padavin, dopoldne bo verjetno sprva še suho. Na obali bo pihal jugovzhodnik, zjutraj sprva zmeren, zvečer pa se bo okrepil.

Padavine se bodo v zahodnih krajih krepile, na vzhodu pa bo večji del dneva še delno jasno. Pihal bo jugozahodni veter, ob morju jugo. Najnižje jutranje temperature bodo od 9 do 14, najvišje dnevne od 11 do 16, ob morju in v vzhodnih krajih okoli 18 stopinj C.

V noči na petek ter do petka popoldne se bodo pojavljale obilne padavine z nevihtami. Sprva bo še pihal okrepljen jugovzhodnik, nato pa zmeren jugozahodnik. V soboto bo še spremenljivo vreme s krajevnimi plohami ali nevihtami.

Dež se bo v noči na petek razširil nad vso Slovenijo. V petek bo oblačno in deževno, vmes bodo tudi nevihte z močnejšimi nalivi in sunki vetra. Več padavin bo v zahodnih in južnih krajih. Ob morju bo še pihal jugo. V soboto bo spremenljivo oblačno, nastajale bodo krajevne plohe.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vstane ob 7.15 in zatone ob 18.29
Dolžina dneva 11.14

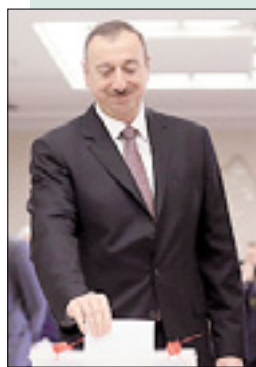
LUNINE MENE
Luna vstane ob 13.02 in zatone ob 22.37

NA DANES
1997 - Zlasti na severovzhodu je bilo izjemno toplo za oktober. V Lendavi so izmerili kar 27,7°C, v Murski Soboti se je ogrelo do 27,2°C, na Letališču Maribor, na Jeruzalemu in v Gornji Radgoni do 26,0°C.

PLIMOVANJE
Danes: ob 1.42 najvišje 15 cm, ob 7.01 najnižje -6 cm, ob 13.02 najvišje 29 cm, ob 20.09 najnižje -33 cm.
Jutri: ob 3.56 najvišje 10 cm, ob 8.40 najnižje 3 cm, ob 13.56 najvišje 18 cm, ob 21.44 najnižje -26 cm.

MORJE
Morje je skoraj mirno, temperatura morja 18,7 stopinje C.

TEMPERATURE V GORAH °C
500 m 17
1000 m 10
1500 m 8
2000 m 5
2500 m 2
2864 m 1
UV indeks bo sredi dneva v krajih z jasnim vremenom po nižinah 4 in v gorah do 4,5.

Alijev še v tretje predsednik Azerbajdžana

BAKU - Dosedanji azerbajdžanski predsednik Ilham Alijev je bil včeraj izvoljen za nov, že tretji petletni mandat. Glede na izide vzporednih volitev uradne agencije Prognos je dobil skoraj 84 odstotkov glasov, poroča francoska tiskovna agencija AFP. Alijev je pometel z vsemi devetimi izzivalci. Drugouvrščeni Džamil Hasanli je tako dobil le osem odstotkov glasov. Hasanli je pred objavo izidov vzporednih volitev že opozoril, da je na volitvah prišlo do številnih nepravilnosti, in tudi sicer kritiki 51-letnemu Alijevu očitajo nepošteno zatiranje opozicije. Kaspijski državi, bogati z nafto in zemeljskim plinom, Alijev s trdo roko vlada že celo desetletje. Na oblast se je povzpela leta 2003 po smrti svojega očeta. Leta 2008 je bil ponovno izvoljen z 89-odstotno podporo.

Ogorčenje zaradi kokodakanja poslanca v francoskem parlamentu

PARIZ - Francoski poslanec iz vrst konservativne Unije za ljudsko gibanje (UMP) je povzročil val ogorčenja, ker je ob nastopu kolegice v parlamentu kokodakal. Tiskovna predstavnik francoske vlade je dogodek pripisala »pijanskim večerjam« poslancev, medtem ko je ministrica za kulturo Aurelie Filippetti izjavila, da odraža globoko zakoreninjeno kulturo seksizma. Govor poslanke Veronique Massonneau iz stranke Zelenih, ki je ravno vlagala amandma, je v torek zvečer zmotilo kokodakanje. Predsednik narodne skupščine Claude Bartolone je po incidentu na kratko prekinil sejo, dogodek pa označil za »neverjetno obnašanje«.

OECD - Matematične in bralne sposobnosti Japonci in Švedi na vrhu, Italijani in Španci na dnu

PARIZ - Odrasli na Japonskem krepko prekašajo prebivalce 23 drugih držav v matematičnih in bralnih sposobnostih, je pokazala v torek objavljena študija Organizacije za ekonomsko sodelovanje in razvoj (OECD). Študijo so izvedli v 22 članicah OECD - Slovenije ni bilo med njimi - ter v Rusiji in na Cipru, zajela je 166.000 ljudi, starih med 16 in 65 let.

Le 4,9 odstotka Japoncev je za branje dobilo oceno ena ali manj na lestevici od ena do pet, medtem ko je vsak peti Japonec dobil oceno štiri ali pet, kar pomeni, da je sposoben ob branju izvesti več operacij, od branja do interpretiranja in obdelave informacij v besedilu. Visoke ocene za branje so dobili tudi odrasli na Finskem, po drugi strani pa je visoko oceno dobil le vsak dvajseti Italijan ali Španec, medtem ko je bilo povprečje za OECD pri 15,5 odstotka ljudi.

Podobno je bilo pri matematičnih sposobnostih, kjer so Japonci spet prekašali vse ostale. Le dobrih osem odstotkov jih je imelo težave pri enostavnem seštevanju in so dobili oceno ena ali manj. Po drugi strani je bilo v Franciji takih 28 odstotkov, v Italiji in Španiji pa 30 odstotkov.

Pri računalniški pismenosti in obvladovanju digitalnih veščin so na prvem mestu Švedi, saj jih je visoke ocene dobilo 8,8 odstotka. Je pa raziskava pokazala, da je povsod vsaj desetina ljudi, ki nimajo osnovnega znanja za uporabo računalnika. Pokazala je tudi, da imajo ljudje z dobrimi bralnimi sposobnostmi za 60 odstotkov višje plače kot tisti, ki so na tem področju manj kompetentni. Poleg tega je tveganje za brezposelnost pri tistih, ki so za branje dobili oceno ena ali manj, precej večje kot pri ostalih. Te osebe so tudi navajale, da so slabšega zdravja.

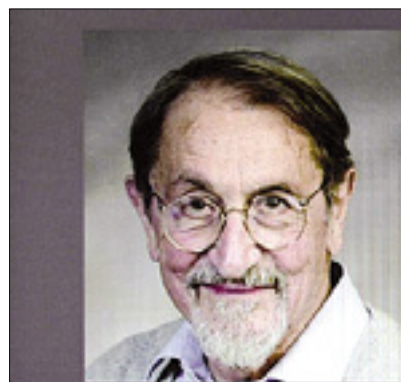
Raziskava ni zajela Slovenije, vendar pa je na spletni strani OECD zapisano, da se je leta 2012 začel drugi krog raziskave o sposobnostih odraslih, ki je zajela dodatnih devet držav, med njimi Slovenijo. Podatke bodo zbirali prihodnje leto, rezultati pa bodo objavljeni leta 2016. (STA)

Ponovno odprtje najstarejšega kina na svetu

MARSEILLE - V francoskem mestecu La Ciotat so po skoraj 20 letih in obsežni prenovi včeraj ponovno odprli najstarejši kinematograf na svetu Eden, v katerem sta pionirja filmske umetnosti, brata Lumiere, leta 1899 začela predvajati svoje filme, med drugim slavno Prihod vlaka na postajo, ki sta ga leta 1895 posnela prav v La Ciotatu.

Eden bo deloval kot običajen kinematograf, v njem pa si bodo obiskovalci lahko ogledali tudi razstavo o zgodovini in začetkih filma. Stavbo so prenovili med pripravami na projekt Evropske prestolnice kulture v bližnjem Marseillu. V okviru šest milijonov evrov vredne prenove so uredili tudi instalacijo, v sklopu katere bodo ponoči na fasado projicirali vlak v spomin na 50-sekundni film. (STA)

STOCKHOLM - Znani dobitniki letošnje Nobelove nagrade za kemijo Nagrada Američanom Karplusu, Levittu in Warshelu

Martin Karplus

Michael Levitt

Arieh Warshel

STOCKHOLM - Dobitniki letošnje Nobelove nagrade za kemijo so ameriški raziskovalci Martin Karplus, Michael Levitt in Arieh Warshel, so razkrili na novinarski konferenci v švedskem Stockholmu.

Nagrado so dobili za svoje pionirsko delo pri razvoju računalniških programov, ki omogočajo razumevanje in napovedovanje kompleksnih kemičnih procesov. Trojica »je omogočila risanje zemljevida skrivnostnih poti kemije s pomočjo računalnikov«. Njihove raziskave, ki segajo nazaj v 70. leta prejšnjega stoletja, so vodile v razvoj računalniških modelov, ki simulirajo zapletene kemične procese in napovedujejo njihove izide, je svoj letošnji izbor nagradencev pojasnila Kraljeva švedska akademija znanosti.

S svojim »razvojem večnivojskih modelov za kompleksne kemične sisteme« so ameriški raziskovalci opravili prelomno delo, saj so razvili metode, ki hkrati uporabljajo Newtonovo klasično fiziko in bistveno drugačno kvantno fiziko.

Na osnovi teh metod so bili razviti računalniški programi, ki znanstvenikom pomagajo bolje razumeti zapletene kemične procese, kot so npr. čiščenje izpušnih plinov

s katalizatorji, fotosinteza v zelenih listih in povezovanje zdravil s ciljnim proteini v telesu. To pa jim omogoča optimizacijo praktičnih rešitev - boljše sončne celice, katalizatorji v motorjih in celo zdravila.

»Včasih so kemiki modele molekul ustvarjali s pomočjo plastičnih žogic in palčk. Danes takšni modeli nastajajo v računalnikih (...) Računalniški modeli, ki odsevajo resnično življenje, so postali bistveni za večino napredka, doseženega v kemiji danes (...) Danes je računalnik za kemike prav tako pomembno orodje kot epruveta,« med drugim še piše v obrazložitvi nagradencev.

Karplus je državlján ZDA in Avstrije. Rojen je bil leta 1930 na Dunaju, študiral je v ZDA, sedaj pa je profesor na univerzi v francoskem Strasbourgu in na ameriškem Harvardu. Tudi Levitt, ki je profesor na medicinski fakulteti na ameriškem Stanfordu, ima dvojno državljanstvo, poleg ameriškega še britansko. Rojen je bil leta 1947 v Južnoafriški republiki. Warshel je državlján ZDA in Izraela. Rojen je bil leta 1940 v izraelskem kibucu, danes pa je profesor na univerzi Južne Kalifornije v Los Angelesu. Trojica si bo razdelila nagrado, vredno skupaj osem milijonov švedskih kron ali dobrih

920.000 evrov. Tradicionalno jim bodo nagrado izročili v Stockholmu 10. decembra, na obletnico smrti Alfreda Nobela.

Lani sta Nobelovo nagrado za kemijo prejela prav tako ameriška znanstvenika Robert Lefkowitz in Brian Kobilka za prelomno odkritje glede notranjega delovanja pomembne družine receptorjev, receptorjev v G-proteinih, zaradi katerih se celice odzivajo na zunanje dražljaje.

V torek na Stockholmu razkrili letošnja Nobelova nagradjenca za fiziko. To sta Belgijec Francois Englert in Britanec Peter W. Higgs, ki nagrado prejmeta za teoretična spoznanja v zvezi z Higgsovim bozonom - t.j. božjim delcem, ki velja za zadnji manjkajoči delec v standardnem modelu vesolja.

Letošnja Nobelovo nagrado za medicino medtem prejmejo Američana James E. Rothman in Randy W. Schekman ter Nemec Thomas C. Südhof za odkritje na področju delovanja celičnega transportnega sistema, je odbor v Stockholmu sporočil v ponedeljek.

Imena nagradencev za literaturo in ekonomijo ter najpomembnejše Nobelove nagrade - nagrade za mir - bodo objavljena v prihodnjih dneh. (STA)